

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vsi Zakriž nad Cerinim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal "Iškami Dobrodo" v Gornji pri Gorenji Trebusti, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v Iškami "Slovenija" pod Vojškim piki, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu. Tj. je izšla zadnja številka. Bil je edini fiskalni partizanski DNEVNIK v 70 sužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/1533382

GORICA - Dnevno 24 ur - Tel. 040/1533382

CEAD - Ul. Risti 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR

POSTNA PLACANA V GOTOVNI
Spodnje in zbiranje postne 45%
A12, comma 20b, legge 662/96 - Fidei di Tasse

Keramične ploščice
in vse za vašo kopalnico

Nabrežina kamnolomi 35/C
Tel. 040/200371 - Fax 040/201343

NEDELJA, 14. JUNIJA 1998

FURLANIJA JULIJSKA KRAJINA / POMEMBNA PREIZKUŠNJA

Danes volitve za deželni svet Na volišča tudi goriški občani

Volišča odprta do 22. ure - Volilcev nekaj nad milijon - Rezultati znani že ponoči

TRST - Danasnja volilna preizkušnja zanima nekaj nad milijon volilnih upravičencev iz Furlanije-Juljske krajine, ki bodo obnovili sedesetčlanski deželni svet. Volilna kampanja je bila na splošno dokaj umirjena in se je razvila se le v zadnjih dneh, ko so v deželo prisli vsi najvidnejši vsedržavni liderji, od Massima D'Alema do Silvia Berlusconi, Gianfranca Finija in Umberta Bossija. Vsi liderji so zlasti pozvali volilce, naj danes gredo na volišča.

Danes bodo volitve tudi v stiri najstih občinah, med katerimi so tudi Gorica, Cedad in Krmin. V goriški občini bodo tudi volitve za obnovev rajonskih svetov.

Na 3. in 8. strani

KOSOVO / PRITISK SE STOPNJUJE

»ZDA ne potrebujejo dovoljenja VS OZN za vojaško posredovanje«

WASHINGTON - Pritisk na Slobodana Miloševića in ZRJ za mirno rešitev kosovskega vprašanja se iz dneva v dan stopnjuje. Včeraj je odkrito o možnosti letalskega napada Nato na cilje v ZRJ govoril nemški obrambni minister Ruehe, zvečer pa se je oglašila se ameriška državna sekretarka Madeleine Albright, ki je dejala, da ZDA ne potrebujejo

odobritve Varnostnega sveta OZN za morebitno posredovanje na Kosovu. Ameriška državna sekretarka je se poudarila, da je treba cimprej prisiliti srbski režim v pogajanja s kosovskimi Albanci in zaustaviti napade vojske in policije na civilno prebivalstvo. Jutri začetek manevrov Nato v Albaniji in Makedoniji.

Na 2. strani

Umrl novinar Milan Bolčič

TRST - V 89. letu starosti je včeraj v Trstu umrl nekdanji dolgoletni novinar Primorskega dnevnika in obsojenec na drugem tržaskem procesu pred posebnim fasističnim sodiščem Milan Bolčič. Pri dnevniku je bil zaposlen od leta 1945 do upokojitve leta 1971. Casnikarski kolegi se od njega poslavljamo z zavestjo, da je odšel človek, kateremu dolgujemo zahvalo in priznanje za pomemben delež, ki ga je vtikal v zgodovino Primorskega dnevnika.

Na 5. strani

TRST / NA KNJIŽNEM TRGU OD GUTENBERGA DO LASERJA

Okrogla miza o slovenskem literarnem snovanju v Trstu

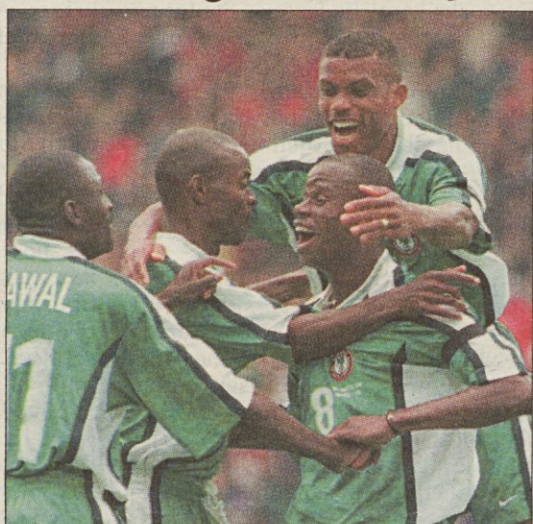
skega literarnega snovanja v Trstu. Po izčrpnem zgodovinskem orisu je Miran Kosuta z osnovnimi značilnostmi predstavil sodobno slovensko literarno ustvarjanje, pri tem se je posluževal odlomkov iz raznih del, ki jih je brala Nikla Panizon.

Na sinočnji okrogli mizi (na sliki foto Kroma) so sodelovali tudi trije avtorji: Miroslav Kosuta za poezijo, Dusan Jelincić za prozo in Sergej Verc za dramatiko. Na predzadnjem »slovenskem srečanju« pa so predstavili zadnjo knjigo, ki jo je ilustrirala Jasna Merkù. Gre za prvo berilo v rezijanscini Ponäs. Znano likovnico je predstavil Livio Sossi, iz Rezije pa je na tržaski knjižni trg prisla Lui-gia Negro.

Na 4. strani

NOGOMET / SP V FRANCIJI

Nigerija presenetljivo premagala Španijo

PARIZ - Na SP je včeraj za presenečenje poskrbela Nigerija, ki je premagala Španijo s 3:2, medtem ko je Mehika brez večjih težav s 3:1 odpravila Južno Korejo.

V italijanskem taboru pa se vse bolj dviga temperatura ob vprašanju, če lahko Roberto Baggio in Alex Del Piero igrata istocasno.

Na 28. in 29. strani

KLIMA NAPRAVE

Najboljša kakovost... od zmeraj

"Split in multi split klimatizatorji, samo za hlajenje ali s toplotno črpalko, zračne pregrade in razvlazilniki primerni za vse potrebe današnjega udobja"

Klima zmerna,
zmerne cene

Centro Gas

UPRAVNI ODBOR
ZADRUGE PRIMORSKI DNEVNIK

sporoča vsem članom, da bo

**REDNI OBČNI ZBOR
ZADRUGE
PRIMORSKI DNEVNIK**

v prvem sklicanju v petek, 19. junija 1998, ob 20. uri na sedežu Zadruga v Ul. Montecchi 6 v Trstu in v drugem sklicanju

**V NEDELJO, 21. JUNIJA 1998,
OB 10. URI
V ŠPORTNO-KULTURNEM CENTRU
V ZGONIKU**

Na dnevnem redu:

1. otvoritev, imenovanje predsedstva in komisij;
2. predstavitev bilance in poročilo upravnega odbora;
3. poročilo nadzornega odbora;
4. razprava in odobritev bilance;
5. potrditev kooptacije novega člana upravnega odbora;
6. razno.

Poročilo upravnega odbora, poročilo nadzornega odbora, bilanca in priloženi dokumenti so na razpolago na sedežu Zadruga vsak delovnik med 9. in 13. ter med 16. in 19. uro.

**CERAMICHE
UGUSSI**

- Talne in zidne obloge
- Vrtni kamini in barbecue KINGFIRE
- Lesni podi FLORIAN
- Sanitarije
- Hidromasaža
- Oprema za kopalnice

V ODDELKU DISKONT
vedno nove priloznosti

TAKOJSNJA DOBAVA
MATERIALA
IZ SKLADISCA

TRST - Ul. Fianona 13 (Valmaura)
Tel. 040/812224 - fax 040/813476

NOVICE

Še nepojasnjene okoliščine narasle radioaktivnosti

MILAN - Niso se pojasnili vseh okoliščin visoke radioaktivnosti, ki so jo pred dnevi registrirali na območju Alp. Ugotovili so sicer, da so delce cezija 137 stalili v španski jeklarni skupaj z drugimi odpadnih kovinami, pravo razburjenje pa povzroča dejstvo, da več dni ni bilo nobene informacije o narasli radioaktivnosti: molk je namreč trajal od 25. maja do 12. junija. Minister za okolje Ronchi je pojasnil, da so cezij zabeležili sele 10. junija in takoj obvestili pristojne organe.

Brenerska avtocesta spet prevozna

BOCEN - Včeraj popoldne so na naravovarstveniki prenehali z dvodnevno protestno akcijo, s katero so prekinili ves promet na avstrijski strani brenerske avtoceste, po kateri dnevno pelje 24 tisoč vozil, od katerih je več kot 3 tisoč tovornjakov. Pobude, ki sta jo podpirali tudi deželna vlada Tirola in bocenska pokrajinska uprava, se je udeležilo 7 tisoč protestnikov, ki zahtevajo omejitev prometa na tej pomembni prometni osi.

Podvojili pasiv železnic: od 3.600 na 7.200 milijard lir

RIM - Italijanske železnice so zaključile poslovno leto 1997 z izgubo 7.200 milijard lir. Obračun bodo predstavili na skorajšnji skupščini delničarjev prihodnjega 29. junija. Predsednik upravnega sveta je pripisal podvojitve primanjkljaja od predlanskih 3.600 na lanskih 7.200 milijard lir zmanjšanju državne podpore.

Dokončna obsodba za politike, vpletene v afero Enimont

RIM - Kasacijsko sodišče je potrdilo obsodbe zaradi afere podkupnin Enimont. Slo je za najpomembnejši proces prvega obdobja delovanja milanskega sodnega tima Ciste roke, na katerem je bila obsojena vrsta vidnih politikov. Kasacija je potrdila obsodbo upravnega tajnika Krščanske demokracije Citaristija 3 leta zapora, tajnika KD Forlanija na 2 leti in 4 mesece, 8 mesecev so prisodili liberalcu Altissimu in tajniku Severne lige Bossiju, 20 dni pa republikancu La Malfi. Obsodili so tudi Craxijevega posebnega tajnika Giallombarda. Nobeden od obsojencev ne bo presedel kazni: na podlagi zakona obsojenci na tri ali manj let zapora lahko zaprosijo za alternativno kazen.

Počitnice čembilskih otrok

GROSSETO - Na pobudo združenja Legaambiente je prispelo v Italiji prvih 500 otrok z območja okrog Cernobila, pred koncem poletja pa jih bo prišlo še drugih 1.500, ki bodo gostje družin po vsej Italiji. Po eksploziji jedrskega reaktorja leta 1986 je prišlo na počitnice v Italijo na pobudo omenjenega združenja že več kot 12 tisoč otrok, ki so zaradi zarčenja utrpeli posledice na zdravju.

Italijani klestijo letovanja

RIM - Pet milijonov italijanskih državljanov oz. milijon 800 tisoč družin, ki so lani potovali na dopust, bo letos preživelo dopust doma predvsem zaradi finančnih problemov, delno iz družinskih razlogov in v manjši meri zaradi delavnih oz. študijskih obveznosti. Dve tretjini tistih, ki bodo vseeno odpotovali, pa se je že odločilo za krajše letovanja.

ITALIJA / POLITIČNO ŽIVLJENJE

Nato in ustavne reforme skrbijo levosredinsko Oljko

Scalfaro: Več pozornosti boju proti brezposelnosti

RIM - Po volitvah v Furlaniji-Juljski krajini se bo pozornost političnega življenja spet obrnila na vsedrjavne politične teme, kot so ustavne reforme in razširitev vojaškega pakta Nato na Vzhod. Obe vprašanji predstavljata kolikor toliko zahtevno preizkušnjo za Romana Prodi in za njegovo levosredinsko Oljko.

Ustavne reforme zanimajo bolj Oljko kot vlado, ki se s to problematiko noče ukvarjati. V političnih krogih se odmeva predlog predsednika republike Oscarja Luigija Scalfara za neposredno izvolitev državnega poglavarja, ki pa bi ohranil sedanje pristojnosti. Levosredinska koalicija je predlog sprejela z dokajšnjim zanimanjem, na desnici pa so ga rezko zavrnil, čeprav je Gianfranco Fini Scalfarove besede ocenil kot hvalevredno spodbudo strankam, naj poiščejo dogovor o sistemskih spremembah.

Politično bolj kocljivo pa je vprašanje širitve Nata na Vzhod. Bertinottijeva SKP je že napovedala nasprotovanje ratifikaciji tega mednarodnega dogovora, Pol svoboscin pa ga bo najbrž podprl, kar bo naredila tudi nova sredinska stranka Francesca Cossige. Vladne krize o tem vprašanju najbrž ne bo, tak razplet dogajanj pa bi nedvomno osilil Prodijev kabinet, ki ne preživlja najboljših trenutkov.

Scalfaro je medtem včeraj s Kitajsko pozval vlado, a tudi parlament, naj vendarle ukreneta nekaj konkretnega za zaježitev narasajoče brezposelnosti in za nova delovna mesta. Predsednik je opozoril na prvi člen ustave, ki pravi, da italijanska republika sloni na delu, na kar pa politiki in ostali odgovorni dejavniki pogostokrat pozabljajo. Prodijevi vladi je priznal, da je na tem področju marsikaj naredila, marsikaj

pa je treba se narediti. Zaježitev brezposelnosti - je poudaril se Scalfaro - ne sodi samo med dolžnosti vladne večine, a tudi opozicije, zato naj se o teh problemih čimprej najde skupni jezik.

O tem je med včerajšnjim obiskom v Milanu govoril tudi sam Prodi, ki pa ni hotel komentirati nedavnega zastoja v pogajanjih sindikati in delodajalci. Premier je, kot vedno zmerno optimist, prav nasprotno od Fausta Bertinottija, ki je od vlade spet zahteval manj lepih besed in obljub ter več konkretnih dejanj in ukrepov. Voditelj SKP je pozval Prodi, naj se resno zamisli o volilnem neuspehu vladnih strank na nedavnih delnih upravnih volitvah. O tem je govoril z vodjo Levih demokratov Massimom D'Alema, ki se je obvezal, da bo vlada v prihodnjih dneh sprejela vrsto ukrepov na socialnem področju.

KOSOVO / DANES ZAČETEK VOJAŠKIH VAJ PAKTA NATO

Nato je pripravljen tudi na vojaško posredovanje

O tem je spregovoril nemški minister Ruehe - ZRJ zavrača pritiske

BONN - Nemški obrambni minister Volker Ruehe je včeraj posvaril jugoslovanskega predsednika Slobodana Miloševića, da se v primeru nadaljevanja nasilja na Kosovu zveza NATO ne bo obotavljala z uvedbo zračnih napadov.

»Če ne bo takoj končal zločinskega etničnega čiščenja s pregoni in poboji ter ne bo pripravljen na mirno rešitev, ne bomo oklevali z uvedbo zračnih napadov,« je poudaril nemški minister.

Za danes napovedane zračne vaje šestnajstih zaveznic Severnoatlantske zveze v Albaniji in Makedoniji so nazoren prikaz moči in sposobnosti ukrepanja zveze NATO in bodo po Ruehejevih besedah »pomembno svarilo« Miloševiću. Mednarodna skupnost od zveze NATO namreč ne pričakuje le gospodarskih in političnih ukrepov zoper Beograd, ampak tudi pripravljenost na morebitno vojaško posredovanje v pomoč ogroženim ljudem, je se poudaril Ruehe.

NATO je Miloševiću postavil ultimatum, naj do jutri uresniči zahteve skupine za stike o nekdanji Jugoslaviji o prenehanju nasilja na Kosovu, sicer Zvezni republiki Jugoslaviji grozijo vojaški napadi in prepoved letenja letalske družbe JAT.

Jugoslovanski zunanji minister Živadin Jovanović pa je v petek zvečer izjavil, da pritiski in sankcije mednarodne skupnosti proti ZRJ otežujejo prireževanja vlade v Beogradu, ki se zavzema za politično rešitev krize na Kosovu, nasprotno pa naj bi to

koristilo tistim, ki naj bi si s prelaganjem pogajanj želeli »kupiti čas za terorizem«.

V sporočilu zveznega zunanjega ministrstva je se zapisano, da se je Jovanović sestal s predstavniki parlamentarne skupščine Sveta Evrope pod vodstvom predsednika zunanje-politične komisije SE Andrasa Barsonjija. Jovanović je ob tej priložnosti dejal, da je »vsa odprta vprašanja na Kosovu mogoče rešiti le z dialogom.«

Ponovil je tudi pričakovanje ZRJ, da bodo člani delegacije SE sprejeli zahtevo ZRJ za sprejem v to mednarodno organizacijo ter izrazil pripravljenost ZRJ za čim hitrejši pristop k Okvirni konvenciji SE o zaščiti nacionalnih manjšin.

Vodja albanske diplomacije Paskal Milo pa je včeraj izrazil optimizem glede povečanja pritiska mednarodne skupnosti na Beograd, da bi tako resili kosovsko krizo. Izjavo, ki jo je na petkovem srečanju sprejela skupina za stike je Milo ocenil kot novo poglavje, ki - poleg prizadevanj za politično rešitev kosovskega vprašanja - predstavlja tudi konkreten dokaz večje resnosti in konkretnih korakov kontaktne skupine.

Na letališču Rinasi blizu Tirane so včeraj prvič pristala letala zveze NATO, ki bodo sodelovala v letalskih vajah nad Albanijo.

Glede gospodarskega pritiska pa velja povedati, da ta terenutno se ne velja za civilne letalske polete, tako da je na primer včeraj letalo za Beograd poletelo z letališča v Ronkah le z nekajminutno zamudo.

EVROPSKA UNIJA / JUTRI VRH PETNAJSTERICE

Prelomnih odločitev najverjetneje ne bo

Na dnevnem redu gospodarska vprašanja, reforme, širitev unije in tudi Kosovo

BRUSELJ - Z organizacijo vrhunškega zasedanja Evropske unije, ki bo jutri in v torek v Cardiffu, bo Velika Britanija vsebinsko sklenila polletno predsedovanje petnajsterici, nato pa vlogo 1. julija tudi uradno predala Avstriji.

Na dnevnem redu ima petnajsterica voditeljev potrditev gospodarskih smernic, predvidena je vnovična ocena napredovanja pri vzpostavljanju skupnega notranjega trga, ocena napredka razprav o predloženih reformah in razvoju unije v Agendi 2000 s širitvijo vred, v skladu s sklepi lanskega izrednega vrha o zaposlovanju pa se bodo voditelji seznanili tudi z nacionalnimi akcijskimi načrti članic povezave za učinkovit boj proti brezposelnosti.

Prelomnih odločitev o teh temah na vrhu najverjetneje ne bo. Do dokončnih odločitev o predloženem paketu reform, s katerimi se unija pripravlja na prihodnje tisočletje, ko bo medse sprejela nove članice, bo najverjetneje prišlo precej kasneje; nakazal naj bi jih predvsem dunajski vrh decembra letos, predsednik Evropske komisije Jacques Santer pa je države pozval, naj dogovor o reformah dosežejo najkasneje do spomladi prihodnje leto.

Tudi glede širitve povezave - vrh bo seznanjen s poročilom komisije o dosedanjem poteku podrobne analize usklajenosti zakonodaj šestih kandidat, med njimi tudi Slovenije, s pravnim redom EU - nadaljnjih odločitev po vsej verjetnosti ne bo. Petnajsterica se sicer se ni odločila, kdaj bo s prvo sesterico zacela »prava«, vsebinska pogajanja o članstvu, vendar je Bruselj skupaj s sporocilom, da se bo screening zavlekel do prihodnjega poletja, pred kratkim napovedal, da bo svet EU odločitev o pogajanjih sprejel se le letos jeseni.

Pri tej temi bi se po napovedih zahodnih virov utegnili odpreti sporno vprašanje glede ciprskega vključevanja v unijo. Francija je že napovedala, da bo znova opozorila na problem razdeljenega otoka - razmere so se zaostrele, ko je vlada v

Nikoziji napovedala nakup ruskih protiletalskih raket, zaradi cesar je turska stran toliko manj pripravljena na pogajanja.

Druga tema, vezana na širitev, ki bi jo utegnili znova odpreti v Cardiffu, je problem turskega približevanja povezavi. Ankara je po lanskem vrhunskem zasedanju v Luxembourg zamrznila politični dialog z unijo, ker je ta ni vključila med kandidatke, ki so zacele vstopati v povezavo. London si je s prevzemom predsedovanja med prednostne naloge zastavil tudi otplitev odnosov s Turcijo. Za zdaj mu to ni uspel, saj Turcija ni prišla ne na marčevsko ustanovno zasedanje Evropske konference ne na maja predvideni pridružitveni svet. Nemalo je za vztrajnost Turcije kri-va tudi grška blokada petnajsterične finančne pomoči Ankari.

Predsedniki vlad ali držav, ki bodo v Cardiffu prisli v spremstvu zunanjih in finančnih ministrov, bodo govorili tudi o mednarodnih temah. Po zagotovilih Tonyja Blaira bo na dnevnem redu reševanje kosovske krize; voditelji bodo nedvomno spremljali razvoj dogodkov v Moskvi, kjer se bosta v začetku tedna predvidoma srečala ruski predsednik Boris Jelcin in jugoslovanski voditelj Slobodan Milošević.

Pred vrhom EU pa je včeraj v Cardiffu protestiralo prek 5000 članov sindikatov in organizacij za zaščito brezposelnih iz Francije, Belgije, Nizozemske, Nemčije, Danske, Italije in drugod. S svojo manifestacijo naj bi opozorili na 18 milijonov brezposelnih Evropejcev in 50 milijonov ljudi, ki živijo pod pragom revščine, je povedal tiskovni predstavnik prireditelja protesta, organizacije Cardiff Euro Demo, Ceri Evan. Na evropskem vrhu bi morali po njegovih besedah zato govoriti tudi o zaposlovanju, krčenju socialnih pomoči in razlikah med posameznimi članicami in pokrajinami. Danes naj bi cardiffske ulice preplavilo tisoče kmetov in podeželanov, ki zahtevajo hitrejšo odpravo evropske prepovedi uvoza britanske govedine.

IZREDNO POMEMBNA VOLILNA PREIZKUŠNJA

Danes volitve za deželno skupščino Za Slovence važne tudi preference

Volišča odprta do 22. ure - Posebne radijske in TV oddaje - Projekcije inštituta Abacus

TRST - Današnja volilna preizkušnja zanima nekaj nad milijon volilnih upravičencev iz Furlanije-Juljske krajine, ki bodo obnovili seditdesetčlanski deželni svet. Deželno ozemlje je razdeljeno na pet volilnih okrožij in sicer na trzasko (238 tisoč volilcev), gorisko (124 tisoč volilcev), videmsko (397 tisoč volilcev), pordenonsko (256 tisoč) in tolmeško (82 tisoč). Volilni sistem je proporcionalni s pragom 4,5 odst., ki pride v postev za izkoricanje t.i. volilni ostankov.

Volilna kampanja je bila na splošno dokaj umirjena in se je razvivala sele v zadnjih dneh, ko so v deželo prišli vsi najvidnejši vsedržavni liderji, od Massima D'Alema do Silvia Berlusconi, Gianfranca Finija in Umberta Bosija. Vsi po vrsti so zelo zaskrbljeni zaradi nevarnosti nizke volilne udeležbe, tudi zato, ker so bile volitve zaradi znanega neverjetnega zapleta v zvezi s simbolom bivše KD do zadnjega v dvomu. Vsi liderji so zato pozvali volilce, naj danes gredo na volišča.

Novoizvoljeni deželni svet bo, kot rečeno, stel 60 svetovalcev in sicer 13 iz trzaskega okrožja, 7 z goriskega, 4 s tolmeškega, 14 s por-

denonskega in 22 z videmskega. Novoizvoljena skupščina se bo prvič sestala 21. julija.

Izvolitev kandidatov bo odvisna od glasov in hkrati tudi od preference, kar velja še posebno za kandidate slovenske narodnosti. Od tod poziv volilcem, naj glasujejo premisljeno in naj oddajo preferenco slovenskim kandidatom, ki imajo realne možnosti za izvolitev.

Stetje glasov se bo zacelo takoj po zaprtju volišč, to se pravi nekaj po 22. uri. Računajo, da bodo prvi neuradni rezultati znani že ponoči, dokončni pa v ponedeljek jutraj.

Radio Trst A in slovenska televizija RAI bosta drevo podaljšala oddaje do poznih ur. Radijski spored se bo podaljšal globoko v noč s posebno volilno oddajo ob 22.30, ko so predvideni pogovori z gosti ter povezave z milanskim inštitutom Abacus, z deželnim svetom in z goriskim zupanstvom.

Slovenska televizija bo imela posebno volilno oddajo od 22.30 do 22.45, nato pa se od polnoči in pol pa skoraj do enih ponoči. Tudi v tem primeru so napovedane povezave z Abacusom, deželno skupščino in goriskim zupanstvom.

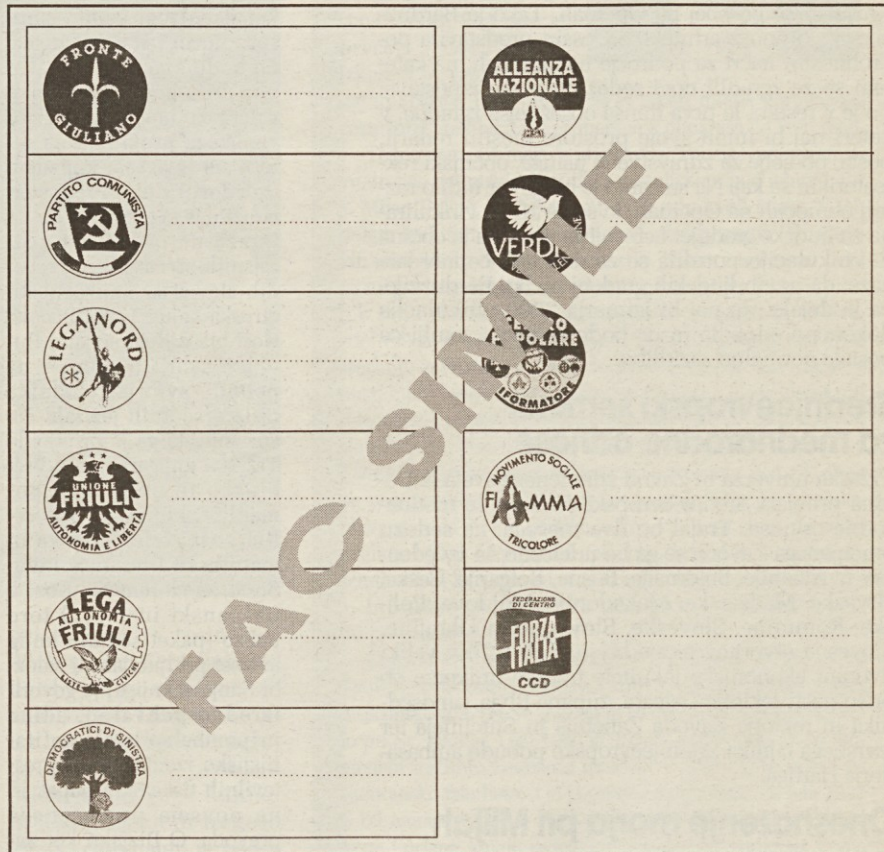
Posebne volilne oddaje napoveduje tudi italijanska tretja TV mreža, ki se bo direktno povezala s strokovnjaki Abacusa. Slednji napovedujejo prve volilne projekcije približno ob 23. uri.

Volišča odprta do 22. ure

Volišča bodo odprta od 7. do 22. ure. Na volišče (v trzaski pokrajini jih je vsega skupaj 400) pridemo z osebnim dokumentom in z volilnim potrdilom, ki smo ga dobili na dom. Kdor ga ni dobil, naj ga dvigne na volilnem uradu lastne občine, ki je odprt do 22. ure.

Na volišču bomo dobili samo eno glasovnico. Na njej prekrizamo simbol stranke (ali gibanja) ter ob njem napisemo preferenco za izbranega kandidata s tem, da napisemo njegov priimek. Če ima kandidatka dva priimka (dekliskega in možnega) ju napisemo oba.

Stevilk ne pišemo. Uradni priimki kandidatov so razobešeni na plakatih ob vstopih na volišče.

KOROŠKA-SLOVENIJA / SPOMINSKA SVEČANOST

Spomin na žrtve nacističnih taborišč na Ljubelju

Svečanosti na koroški in slovenski strani predora z mednarodno udeležbo - Opomin za prihodnost

CELOVEC - Najbolj temno poglavje evropske zgodovine 20. stoletja, doba nacizma s svojimi koncentracijskimi taborišči, v katerih je umrlo več milijonov ljudi, ne sme iti v pozabo in se ne sme ponoviti! Ostanki nekdanjih koncentracijskih taborišč na Ljubelju in po vsej Evropi pa naj bi bili opozorilo mlajšim in bodočim generacijam, česa so zmoglo nečloveške ideologije, rasizem, politično nasilje.

To je bilo sporočilo včerajšnjih spominskih svečanosti za žrtve po-

družnic nacističnega taborišča Mauthausen na avstrijski in slovenski strani cestnega predora Ljubelj. Medtem ko na slovenski strani prirejajo spominsko svečanost že vsa povojna leta, se je to na severni strani letos zgodilo sele četrtič, saj so na Koroškem obstoj podružnice Ljubelj-sever koncentracijskega taborišča Mauthausen v sodelovanju z avstrijskim ministrstvom za notranje zadeve in celovsko univerzo. Pred leta 1995 postavljena spominska tablama so se zbrali zastopniki taboriščnih

evropskih narodnosti, ki so morali pod nečloveškimi pogoji graditi predor.

Spominsko svečanost na avstrijski strani sta letos vnovic priredili Društvo Mauthausen aktiv Kärnten/Koroška in Skupnost preživelih internirancev koncentracijskega taborišča Mauthausen v sodelovanju z avstrijskim ministrstvom za notranje zadeve in celovsko univerzo. Pred leta 1995 postavljena spominska tablama so se zbrali zastopniki taboriščnih

zvez iz Avstrije, Slovenije, Italije in Francije, visoki politični predstavniki dežele Koroške na čelu z deželnim glavarjem Christofom Zernattom, diplomatski zastopnik R Slovenije ter zupana obmejnih občin Borovlje in Trzič. Slavnostni govornik je bil kot zastopnik avstrijskega notranjega ministra Schlögl državni poslanec in predsednik odbora za notranje zadeve avstrijskega parlamenta Anton Leikam, ki se je kot uradni zastopnik Avstrije udeležil tudi

svečanosti na južni strani predora in spregovoril mnogostevilnim udeležencem svečanosti.

Avstrija se je žrtev podružnice koncentracijskega taborišča Mauthausen na severni strani Ljubelja prvič uradno spomnila sele leta 1995, potem ko je skupina znanstvenikov s celovške univerze na čelu s profesorjem Peterjem Gsettnerjem iz lastne iniciative začela raziskovati zgodovino skoraj pol stoletja zamolčanega nacističnega taborišča.

Ivan Lukan

NOVICE

Uradna otvoritev sezone na Višarjih

VIDEM - Včeraj je začela redno obratovati žičnica za Višarje, ki bo obratovala tudi danes. Od prihodnje sobote, 20. junija pa do 13. septembra bo obratovanje vsakodnevno, po tem datumu pa bo žičnica spet obratovala le ob sobotah in nedeljah, vse do prve nedelje v oktobru.

Kot nam je sporočil Peter Gerdol s trbiškega Promotura bo obratovalni čas žičnice v letosnji sezoni nekoliko daljši in sicer od 9. do 17.15 ob delavnikih ter od 8.30 do 18.15 ob nedeljah in praznikih. Svetišče na Višarjih (visina 1850 metrov), za katerega po novem skrbi zabniški župnik Dionizij Mateuči, ki je z veseljem sprejel novo delovno mesto, ponuja možnost spovedi in mase vsak dan ob dvanajstih. Maso lahko darujejo tudi duhovniki, ki spremljajo romarje.

V Portorožu posvet o socialni varnosti

PORTOROŽ - V kongresnem centru hotelov Bernardin Emona Portorož bo v torek, 16. junija zanimiv mednarodni posvet na temo: Konvencija med Italijo in Slovenijo o socialni varnosti, ki ga prireja patronat INCA OSO Slovenija in patronat INCA CGIL iz Furlanije-Juljske krajine.

Posveta se bodo, poleg predstavnikov obeh patronatov, udeležili visoki predstavniki slovenskega ter italijanskega ministrstva za delo ter strokovnjaki italijanskega skrbstvenega zavoda INPS in slovenskega zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ZPIZ).

V Celovcu izpostavo inštituta za raziskovanje posledic vojne

DUNAJ/CELOVEC - V koroški prestolnici bodo ustanovili izpostavo inštituta Ludwig Boltzmann za raziskovanje posledic vojne, ki ima svoj glavni sedež na Dunaju. Kolegij koroške deželne vlade je v ta namen odobril štiri milijonov silingov. Kot poroča deželna tiskovna služba, je denar namenjen predvsem širitvi raziskovanj na področje dežel Koroške, Slovenije in Furlanije-Juljske krajine. (I.L.)

Spodbudne številke v koroškem turizmu

CELOVEC - Meseca aprila so v koroškem turizmu zabeležili spodbudne številke. Stevilo nocitev se je povzpelo na 330.000 in bilo za 50 odstotkov višje kot aprila leta 1997. Prirastek pri inozemcih je znašal kar 97,2 odstotka, pri domačih (avstrijskih) gostih pa 34,4 odstotka. V celotni zimski sezoni 1997/98 so na Koroškem zabeležili 2,9 milijona nocitev ali za 1,2 odstotka več kot v prejšnji zimski turistični sezoni. Največji prirastek so zabeležili v obrtniških podjetjih, nazadavalo pa je stevilo nocitev na področju tujskih sob v zasebnem gospodinjstvu, v kmečkem turizmu in pri vikendih. (I.L.)

TISKOVNA KONFERENCA / NAPOVEDANA PRISOTNOST 34 DRŽAV IN VRSTA NOVOSTI

Predstavili jubilejni 50. Tržaški mednarodni sejem

Otvoritev v petek 19. t.m. ob prisotnosti Piera Fassina, razstava na ogled do naslednje nedelje 28. junija

TRST - Ob 50-letnici trzaskega sejma organizatorji resno nameravajo spet uveljaviti pomembno mednarodno razsežnost, ki jo je razstavišče izgubilo v zadnjih desetletjih. Letosno jubilejno prireditelstvo sta včeraj predstavila predsednik in generalni tajnik sejemske ustanove Luca Savino in Giorgio Dordoni na tiskovni konferenci (foto Kroma), na kateri sta orisala vrsto letosnjih novosti, od prenovljenih struktur do komercialne in turistične ponudbe.

Prihodnji četrtek bo v Rossettiju uvodni koncert Verdijevega orkestra: izkupicek bodo namenili v dobrodelne namene. V petek popoldne pa bo ob prisotnosti podtajnika Piera Fassina uradno odprtje 50. trzaskega sejma, istocasno s

katerim bo tudi druga turistična razstava T4 posvečena turizmu v Vzhodni Evropi.

Na razstavišču pri Montebellu bo letos prisotnih 34 držav, nekatere so tradicionalni gostje kot Avstrija in Slovenija, druge pa predstavljajo novejša tržišča kot Mongolija in Kuba.

Sejem bo od 19. do 28. junija, predvideni so tradicionalni dnevi zastopnih držav, pa tudi dnevi lesa in kave ter pobude posvečene vsem občinam trzasko pokrajine in sosednjih krajev Slovenije. Novost so koncerti in druge prireditve, ki se bodo odvijale nepretrgoma od 17. do 23. ure, pa tudi možnost brezplačnega parkiranja na sicer oddaljenem parkirišču športne palače, od koder bodo peljali brezplačni avtobusi.

NOVICE

Jutri dve uri brez openskega tramvaja

Javno prevozno podjetje ACT sporoča, da bodo jutri začasno prekinili voznje zaradi nujnega tehničnega pregleda na progi openskega tramvaja: tramvaji ne bodo peljali od 8.50 dalje, prekinitev pa naj bi trajala dve uri. Vozili bodo nadomestni avtobusi.

Vzhodnokraški rajonski svet o urbanističnih problemih Opčin

Minuli četrtek se je zbral vzhodnokraški rajonski svet in ob prisotnosti trzaskе občinske odbornice Ondine Barduzzi razpravljal o vrsti problemov urbanistične narave, ki se postavljajo na Vzhodnem Krasu in se posebej na Opčinah. Tako je Barduzzi jeva skupno z arhitektko Cossin predstavila podrobnostni nacrt za področje na Opčinah, na katerem so se zgradili novi sedež občinske izpostave. To je v resnici le prva transa obsežnejše zgradbe, v kateri naj bi imeli svoje prostore mestni redarji, posta, podjetje za zdravstvene usluge, občinski rektorij in se kaj. Na srečanju je bil govor tudi o raznih območjih na Opčinah, ki so že 18 let vinkulirana za ljudske gradnje. Letosnjega januarja je občina to vinkulacijo potrdila se za dve leti, čeprav vse kaže, da novih ljudskih gradenj ne bo. Barduzzi je dejala, da naj bi januarja 2000 vinkulacija dokončno odpadla in da bodo zadevna zemljišča postala normalno zazidljiva.

Srednjeevropski seminar za mednarodne odnose

Trzaska univerza in Zavod združenega sveta iz Devina prireja Srednjeevropski seminar za mednarodne odnose. Trajal bo dva meseca, na sedežu omenjenega Zavoda se ga bo udeležilo 44 izvedencev iz Albanije, Belorusije, Bosne, Bolgarije, Češke, Hrvaske, Madžarske, Makedonije, Moldove, Poljske, Romunije, Slovaske, Slovenije in Ukrajine. Slovesna otvoritev tečaja bo jutri ob 9.30 v veliki dvorani ekonomske fakultete trzaskе univerze ob prisotnosti rektorja Delcara, zupana Illyja, predsednika in rektorja Zavoda Zanettija in Sutcliffeja ter izvršnega tajnika Srednjeevropske pobude ambasadorja Hartiga.

Onesnaženje morja pri Miljah

Nekaj desetlin litrov odrabljenega motornega olja se je predvčerajšnjim izlilo v morje na območju, kjer urejajo turistični portič Marina Muja. Poseglo je pristanisko poveljstvo, ki je poverilo specializiranemu podjetju Crismani nalogo, da je zaustavilo crni madež in ga odstranilo s posebnim colnom, kar jim je uspelo šele po celodnevem delu. Vodijo preiskavo, da bi ugotovili, kako je prišlo do onesnaženja morske gladine.

Prepovedan dostop v sesljski kamnolom

Policija obvešča, da bodo na območju sesljskega kamnoloma razstrelili mine. Zaradi tega je opozarjajo na nevarnost vse obiskovalce bližnje plaže: dostop do kamnoloma je do nadaljnjega prepovedan, pred razstrelitvijo min pa bodo zatulile signalne sirene.

Mehiški lutkarji v Ljudskem vrtu

Danes ob 11. uri bo v Ljudskem vrtu sedma in zadnja predstava »spomladanskih lutk«, ki jo prirejajo trzaska občina, združenje lutkarjev in rajonski svet. Predstavili bodo pripovedi ljudstva Maya v priredbi mehiške lutkarske skupine Saltinbanqui.

KNJIŽNJI TRG / »SLOVENSKI PROGRAM«

Pestra ponudba za bralce, ki ne obvladajo slovenščine

Od otroške literature do prevoda romana Borisa Pahorja

Malina Tedeschi druga na literarnem natečaju

Starc, ki vodi Trzasko knjižno.

Tretje »slovensko« srečanje je bilo namenjeno predstavitvi italijanskega prevoda Nekropole Borisa Pahorja. Tako za prevod kot za izdajo je poskrbelo Trzasko kulturno združenje, ki je najprej razpisalo natečaj, nato pa se izdalo delo zmagovalca, prevod Ezia Martina. O knjigi Necropoli je govoril Paolo Privitera, ki je predvsem naglasil, da gre za pomembno literarno delo in ne zgolj za pričevanje o doživljanju grozot uničevalnega taborišča. Njegove besede je pritrdil pisatelj, ki je obzaloval, da se pojav uničevalnih taborišč omejuje na holokavst. V zaključnem delu sta včeraj nastopila se ilustratorka Jasna Merku in Miran Kosuta, ki je govoril o slovenski književnosti v Trstu. (bip)

MLADINSKO GLASILO / POSKUSNI ŠTEVILKI

Izšla četrta in peti »Maček«

Glasilo mladih SKGZ prinaša vrsto zanimivih prispevkov

V prvi polovici maja in na začetku tega meseca sta izšli četrta in peta brezplačna številka mladinskega glasila Maček, ki ga izdajajo mladi pri Slovenski kulturno gospodarski zvezi. Oba izvoda se predstavljata kot poskusna, to se pravi odprta do vsakovrstnih pisnih prispevkov. Obe številki sta izšli v petsto izvodih, ki so na voljo po solah, društvih, krožkih in na sedežu SKGZ.

Junijski Maček vsebinsko popolnoma sega v letošno vzdušje, ki ga je aprilsko-majska številka glasila že nakazala. Slednja nosi namreč na naslovni strani razmišljanje o ljubezni, ki prihaja v ospredje predvsem med poletnim počitniškim razpoloženjem. Strani predpoletnega Mačka se vsekakor ne omejujejo le na otvarjanje poletja tudi z nakazom zamejskih sportnih iger v priredbi SD Sokol, a segajo v programsko konferenco SKGZ v osebno razmišljanje ob srečanju

Fini-Violante, v alternativni pedagoški pristop Valdorfske sole, predstavljata se Klub slovenskih studentov iz Trsta in ekonomski krožek. Nadaljuje se oris Interneta in sledijo prispevka o dveh filmih in Astromacek - posebni horoskop. Astromacek zaključuje tudi junijski izvod, ki ponuja različne informacije o pobudah za mlade med letošnjim poletjem oziroma o 18. mladinskem raziskovalnem taboru v Reziji, o taborjenju v Ribčevem lazu pri Bohinju, o 24. urah odbojke in drugih sportnih praznikih na Trzaskem. Govor je tudi o volitvah, o obnem zboru Zadruga Primorski dnevnik, mednarodna organizacija za zaščito otrok Unicef in prenovljena založniška dejavnost ZIT in drugo.

Naslednja številka Mačka bo predvidoma izšla septembra, uredništvo pa pri tem pričakuje sodelovanje vsakogar, ki bi drugim rad podal svoj glas. JPC

V okviru knjižnega sejma Od Gutenbergja do la-serja je bil razpisan tudi poseben natečaj za osnovnosolce, ki so morali pripraviti fantazijski spis v italijanski in v zvezi s Trstom in opisati, kako to mesto vidijo in kako ga doživljajo. Med udeleženci natečaja so bili tudi slovenski osnovnosolci, najuspešnejša med njimi pa je bila učenka tretjega razreda Osnovne sole Prežihovega Voranca iz Doline Malina Tedeschi, ki je v številni konkurenci s spisom Prikazen v Miramarskem gradu osvojila končno 2. mesto. Njena mentorica je bila učiteljica Elisa Sancin, ki je na natečaj poslala tudi Jasno Pangerc, ki je dobila priznanje za nastop.

Na sliki (foto Kroma od leve): Urška Ota, Malina Tedeschi in Jasna Pangerc

NABREŽINA / ŠKD GRMADA, KROŽEK 91 IN KD I. GRUDEN

Za zaključek srečanje z Dušanom Jelincičem

Predstavili so prevod Biserov pod snegom in roman Budovo oko - Zanimiv prikaz diapozitivov

Z večerom posvečenim himalajskemu gorovju je mavhinsko sportno društvo Grmada, v sodelovanju z nabrežinskima kulturnima društvoma Krožek 91 in Igo Gruden v petek v Nabrežini zaključilo niz srečanj v vecnamenskih prostorih občinske knjižnice v Nabrežini.

Glavni gost zaključnega večera, ki ga je otvoril predsednik Grmade Franc Fabec, je bil priznani slovenski alpinist in pisatelj Dušan Jelincic. Prvi del večera je bil posvečen predstavitvi zadnjih dveh Jelincicevih del, in sicer Biserov pod snegom in Budovega očesa. Ker je večer zaznamovalo mešano, dvojezično občinstvo, je mlada literarna kritičarka Matejka Grgic najprej v italijanski predstavitvi italijanski prevod Biserov pod snegom, nato pa v slovenščini najnovejši roman Budovo oko, medtem ko sta Barbara Antonini in Jasna Tuta prebrali nekaj odlomkov iz obeh del.

V svojem posegu je Grgiceva med drugim dejala, da sta si Jelincicevi

deli v bistvu komplementarni, saj iz različnega zornega kota in seveda z različnim spletom opisujeta vzpon na Everest. Medtem ko so Biseri v bistvu potopis, se v pustolovskem romanu Budovo oko odlično spletata mistična komponenta in globok kulturni prepad med materialističnim Zahodom in poduhovljenim Vzhodom.

Kot je povedal sam avtor, sta obe deli nastali skoraj sočasno v prvih devetdesetih letih, njihova mistična osnova pa je sad avtorjevega osebnega spoznavanja nepalskih nosacev - serp, njihove kulture, pokornosti budistični veri in nacelom.

Po pozdravu zastopnika koprskе založbe Lipa, ki je izdala Budovo oko, je Jelincic izredno stevilno občinstvo se dodatno navdušil s predvajanjem diapozitivov iz Himalaje, ki jih je obogatil z zanimivimi pripovedovanji in anekdotami iz potovanja po najvisjih vrhovih sveta. (gb)

NA OPČINAH / V OKVIRU PRIZADEVANJ SKLADA MITJA ČUK

Uradno odprtje nove servisne dejavnosti zadruga List

Zadruga je nastala že leta 1991, zdaj pa širi ponudbo

V sredo 10.6.1998 so na Opčinah v bližini tramvaj-ske končne postaje tudi uradno odprli nove servisne dejavnosti zadruga List. Zadruga List je sicer dejav-

na že od leta 1991, predvsem na področju namiznega založništva, prevajanja in grafike, sedaj pa razširja svojo ponudbo. V novih prostorih v ul. Vena 1 bodo

namreč na razpolago za crno-belo fotokopiranje, barvno fotokopiranje, plastificiranje, vezanje, oddajanje in sprejemanje faksov pa tudi za popolnoma drugačen

servis in sicer za pranje in likanje ter manjša civiljska popravila. V sredo je ob navzočnosti znancev in prijateljev te zadruga ter njenih upraviteljev nove prostore blagoslovil openski župnik Zvone Strubelj.

List je nastal pred sedmimi leti v okviru prizadevanj Sklada Mitja Čuk, da bi nudil prizadetim mladim odraslim priložnost za delo, pa tudi zato, da bi Skladu zagotovil vsaj minimalne alternativne vire finančnega preživetja. Zadruga List je torej podjetje, ki naj bi bilo hkrati prizadetim osebam posebno prijazen delodajalec, ima pa tudi namen omogočiti predvsem ženski delovni sili in mladim ljudem njim primerno delovno mesto. Upraviteljem želimo, da bi se njihov namen tudi uresnil!

SOLE / OB KONCU REDNEGA POUKA

Zaključne prireditve v Boljuncu, Rojanu in pri Sveti Ani v Trstu

Dijaki in učenci so ob skrbnem mentorstvu svojih vzgojiteljev nastopili s pevskimi in plesnimi točkami, pa tudi z uprizoritvijo gledaliških prizorov

Redni solski pouk se je končal in v malodane vseh nasih solah so ta dogodek obeležili s posebno prireditvijo. Danes bi se posebej pomudili pri zaključnih prireditvah nizjih srednjih sol Simona Gregorčica iz Doline ter Ivana Cankarja od Sv. Jakoba in iz Rojana, ki sta bili v petek zvečer, ob koncu pa bi omenili se zaključno prireditev osnovne sole Marice Gregorič Stepančič pri Sv. Ani v Trstu, ki se je odvijala že v četrtek.

Zaključna prireditev nizje srednje šole Simona Gregorčica iz Doline (na sliki zgoraj) je bila v gledališču France Prešeren v Boljuncu. V prera- trpani dvorani so že pred začetkom predstave odmevali zvoki naj- novejših uspešnic, kar je dalo slutiti, da bo prireditev moderno nastrojena - in tako je tudi bilo.

Vse prisotne je najprej

pozdravila prof. Fulvia Premolin, nato pa so stopili na oder učenci COS Frana Venturini iz Boljunca, Borsta in Peska. Za letošnje zaključno prireditev so srednjesolci povabili k sodelovanju tudi osnovnosolce in sicer že omenjeno solo, združeni soli COS Mara Samsa od Domja in Ivan Trinko Zamejski iz Ricmanj in pa sezansko srednjo solo.

Učenci COS F. Venturini so prikazali ples stvil in pa country ples, otroci združenih sol I. Trinko Zamejski in Mara Samsa pa so nastopili z zborom, katerega vodi David Zerjal ob glasbeni spremljavi Alenije Zobec. Sledil je se nastop dijakin sezanske srednje sole, ki so prisotnim zapele štiri pesmi ob glasbeni spremljavi njihove profesorice in pa nastop obetavne plesalke.

Pravo presenečenje pa je bil nastop dolinskih

dijakov, ki so prikazali znano pravljico Carovnik iz Oza. Slo je pravzaprav za pravi musical. Junakinja zgodbe Dorothy se znajde v čudezni deželi, kamor so jo odnesli ne-

stopi. Hitro osvobodi svoje prijatelje in carovnici odnese klobuk. Skupaj odhitijo do carovnika Oza in tam jim res podari to, kar so si najbolj želeli: strašilo da pamet, levu korajžo, pločevinastemu možu pa čustva. Dorothy pa lahko odide spet k mami in očetu. Za predstavo je dijak pripravil prof. Stefan Job, sceno je pripravila prof. Nadja Doljak, za tehnično plat pa je poskrbel prof. Miloš Jugović. Ob koncu je vse prisotne pozdravil ravnatelj Emil Bole. Prireditev je uspela in lepo bi bilo, da bi jo ponovili za tiste, ki seniso mogli udeležiti.

Kot rečeno, pa je bila v petek zvečer tudi zaključna prireditev nizje srednje sole Ivana Cankarja od Sv. Jakoba in Rojana (na sliki v sredini). Odvijala se je v Marijinem domu v Rojanu, ki je bil za to priložnost tudi pretesen, saj so na večer prišli praktično vsi dijaki in profesorji, pa tudi mnogi starsi in seveda solsko neucno osebje.

Stevilne udeležence so pozdravili stiri dijaki, nakar se je zvrstila spored. Najprej so nastopili dijaki od Sv. Jakoba. Recitali in peli so, pa tudi plesali razne moderne ritme, med temi rap. Rojancani pa so se predstavili predvsem z igrico Piknik, ki jo je napisala in režirala prof. Lucka Peterlin Susić. Priznati je treba, da so se res lepo odrezali. V zadnjem delu

prireditve je ravnatelj Aleksander Krstićjak podelil bralne značke najmarlivejšim bracom, in sicer bronaste dijakom prvega letnika, srebrne dijakom drugega letnika in zlate dijakom tretjega letnika. Ravnatelj je podelil tudi priznanja najboljšim učencem ter uspešnim udeležencem tekmovanja za Vegovo priznanje. Prireditev se je zaključila z združenim petjem vseh dijakov pod vodstvom prof. Edith Kocjan.

Večer je lepo uspel, marsikdo pa je z grenkobo pomislil, da bo ta mogoče ena zadnjih takšnih prireditvev za rojansko solo, saj v prihodnjem solskem letu ne bo imela prvega razreda.

McDonaldov krompir, ki krozi od mesta do mesta in razveseljuje otroke vsega sveta, pa se je v črte- tek ustavljal tudi na OS Marice Gregorič Stepančič pri Sv. Ani (na sliki spodaj). Tu je dobil veselo družbo in poskrbel, da so se vsi z njim povseslili na zaključni prireditvi. Igrica je res lepo uspela. Na prireditev so povabili tudi ravnatelja podružnice NTKB od Domja Edija Sosica, da bi se zahvalili za vse usluge, ki jih je banka nudila v tem solskem letu. Pristavimo naj, da bodo igrice o Mc Donald krompirčku ponovili v petek, 19. t. m., ob 10.30 v solskih prostorih.

Odšel je Milan Bolčič

Bilo je sredi maja 1945. V uredništvu na Trgu Goldoni se je pojavila takratna odgovorna za tisk pri PNOO Marija Vilfan in dan ali dva za njo dr. Frane Tonic, prvi trzaski sodelavec Primorskega dnevnika. Najavila sta nam prihod novega člana uredništva in dr. Tonic je pomenljivo dostavil: »Ves, fant ima že precej novinarskih izkušenj in vam bo v izdatno korist«. Dr. Tonic nas je takrat mlade partizanske

casnikarje, mladenice v primerjavi z njim, vse po vrsti tikal. Točno vem, 12. maja se je pojavil v Tonicemem spremstvu droben petintridesetletnik, z metuljkom pod vratom. Bil je Milan Bolčič. Triinpetdeset let je minilo od takrat. V teh dolgih letih sem mu napisal marsikatero posvetilo ob njegovih jubilejih in drugih priložnostih. Nisem imel težav, zdaj pa mi gre beseda težko izpod tipk pisalnega stroja, kajti pisati o smrti človeka, delovnega tovarisa in prijatelja, ki se je zdel večer, je težka naloga. Na koncertu Trzaskega okteta ob srečanju ravnateljev evropskih manjšinskih dnevnikov v nekdanjem slovenskem Narodnem domu, naju je sedanji odgovorni urednik dnevnika posedel v prvo vrsto, čes saj sta bila prva. Potem sva se videla še na Spacalovi razstavi v Trzaski knjižarni, ko se mi je prvič v življenju potožil, da se ne počuti dobro. Z obraza se mu je brala bolečina in zaskrbljenost, a da se mu približuje konec nisem slutil. In sedaj resnica. Milan ni prebolel operacije, zaspal je. V devetinsedemdeset letu starosti se je sklenilo njegovo življenje.

In kaksno življenje, in s kako bogato in castno vsebino prepojeno življenje!

Rojen v številni kmečki družini v Boljuncu 26. marca 1909, je obiskoval osnovno solo v domači vasi, potem meščansko solo pri Sv. Jakobu in se dvorazredno trgovsko solo pri Sv. Jakobu. Leta 1940 je opravil veliko maturo na tehničnem inštitutu Leonardo da Vinci v Trstu in se vpisal na ekonomsko fakulteto, a jo je opustil zaradi dela. Ze leta 1937 je bil namreč urednik v odvetniški pisarni dr. Josipa Vilfana in dr. Furlana, kmalu za tem pa v pisarni odvetnika dr. Frana Tonicca. Se prej v dijakih letih je bil član mladinskega društva Prosveta pri Sv. Jakobu in dijaskega krožka Tommaseo. Po nasilni razpustitvi slovenskih društev je deloval v družbi Stempiharjev, sodeloval s tedanjimi študenti in urejal ilegalne liste, skupaj s Pinom Tomazičem glasilo Plamen.

Bil je odbornik Udruženja slovenskih srednjesolcev v Italiji, dopisoval je v Edinost, v Venturinijeve Novice, objavljaj kratko prozo v Kukanjevi knjižnici Biblioteka za pouk in zabavo, pisal v Stempiharski glas in Stempiharski koledar, v Danico, Kaplje, Lipo, v zasebni soli Galileo Galilei je leta 1938 organiziral tečaj slovenske za Stempiharje in se bi lahko navedel.

Septembra leta 1940 je bil aretiran in na drugem trzaskem procesu pred posebnim sodiščem obsojen na 15 let zapor v Fossanu. Izpuščen je bil sele februarja 1944, po povratku v Trst pa se je preko znanega tigrovca Romana Pahorja vključil v Osvobodilno fronto. Po posredovanju istega Romana Pahorja je prišel k mednarodnemu Rdečemu krizu, v okviru katerega je pod Pahorjevim vodstvom deloval ilegalni partizanski Rdeči kriz, ki je poizvedoval za pogresane in padle ter umrle v italijanskih in nemških taboriščih.

K Primorskemu dnevniku je Milan Bolčič, kot rečeno, prišel 20. maja 1945 in ga ni zapustil vse do upokojitve leta 1971. S svojim popolnim obvladanjem italijanske in slovenske je bil takoj dodeljen zunanjepolitčni redakciji. Se zdaj vidim, kako je tih in zatopljen rezal agencijske teleprinterke trakove in na kupčke zlagal odrezke istovrstnih vest, jih potem skrbno prebiral, iz njih kompiliraj vesti za casopis in obenem pisal komentarje. Njegova casnikarska beseda je bila vedno klena. Zanimalo ga je le bistveno. Rekel bi, da ga je pri delu odlikovala visoka casnikarska etika. V prvem casu bolezni takratnega odgovornega urednika Stanka Renka je bil Milan nekaj casu tudi vsilec dolžnosti odgovornega urednika. Pri delu je bil kot mravlja, prvi je prihajal in zadnji odhajal, potem ko je skrbno pospravil uredniško mizo. Za svoje delo si je leta 1970 prislužil tudi Tomsičevo nagrado. Med urednikovanjem na Primorskem pa je bil brez ugovorov sprejemal se druge zadolžitve. Bil je odgovorni urednik mladinske revije Jadro, odgovorni urednik revije Dan, tajnik Narodne in študijske knjižnice, član izvršnega odbora SHPZ, član komisije za kulturo pri SKGZ in član Glavnega odbora SKGZ, deset let je bil član upravnega odbora Založništva trzaskega tiska, uredil in napisal je vrsto brosur o Boljuncu, Prebengu, itd.

Ce si Milana hotel srečati, je bilo dovolj da si v pozni dopoldanski uri stopil v Trzasko knjižarno, kjer je bil vsakodnevni gost. Zanimala ga je vsaka književna novost in mislim, da je malo trzaskih Slovencev, ki bi razpotali s tako bogato osebno knjižnico. V Trzaski knjižarni tudi ni zamudil nobene knjižne predstavitve, nobene razstave, nobenega pomembnega dogodka. Branje je bilo do zadnjega njegova ljubezen. Prav tako je bil zvest obiskovalec predstav Slovenskega stalnega gledališča in drugih kulturnih prireditvev, se posebej pa je bil navezan na svoj rodni Boljunc.

Zdaj Milana Bolčiča ni več, nič več ne bomo srečevali na trzaskih ulicah njegovo drobno, nekam zivcno postavno, vedno s casopisom ali knjigo v roki, nič več se ne bomo z njim zaustavljali na vsaj kratke, a vedno zivahne pomenke. Odsel je za zmeraj, a za njim ostaja velicina na zunaj tihega in skromnega, a v intimnosti vsebinsko bogatega življenja.

Casnikarski kolegi se od Milana poslavljamo z zavestjo, da smo živeli in delali s človekom, kateremu dolgujemo zahvalo in priznanje za pomemben delež, ki ga je vtkal v zgodovino Primorskega dnevnika.

Naj mu bo lahka domaca zemlja!

Jože Koren

Sumljiv požar v baraki pri Proseku

Prejšnji večer se je malo pred 22. uro pri Proseku razvil silovit požar v leseni baraki, ki so jo plameni popolnoma unicili in povzročili eksplozijo plinske jeklenke: na srečo ni bil nihče poškodovan Baraka je v blizini hišne številke 617 in je po ugotovitvah agentov devinskega komisarijata last Ilaria Coslovicha, ki pa naj ne bi imel gradbenega dovoljenja za strukturo. Vsekakor se niso ugotovili razlogov požara, saj možnost samovnetja ni prepricala preiskovalcev.

Pozor: ne nasedajte lažnim obiskovalcem

Policija se enkrat poziva zlasti priletne občane, naj ne nasedajo osebam, ki se izdajajo za predstavnike javnih ustanov, ne da bi se predhodno dogovorili za obisk in preverili istovetnosti obiskovalcev.

Tako se je na primer dogodilo priletni ženski bivajoci v Ul. Chiadino. Na vrata stanovanja ženske, ki je stara 91-let, sta opoldne potrkali mlajši ženski, ki sta se izdajali za zdravstveni asistentki. Naivna ženska jima je verjela in odprla, med klepetom pa je eni od tatic uspelo, da je za nekaj trenutkov smuknila v spalnico, od koder je izmaknila dva milijona lir.

Piromana ni bilo doma

Karabinjerji postaje v Ul. Harmet so zasacili na cesti 20-letnega G.M., ko se je vracal domov z nakupa cigaret v bližnji tobakarni. Fant pa je bil v hišnem priporu pod obtožbo, da je v zadnjih casih zakrivil vec požarov avtomobilov, ograj gradbišč in smetnjakov. Zato ne bi smel od doma in so ga prijaviili sodstvu zaradi bega iz pripora.

KD FRAN VENTURINI ŠAGRA NA KRMENKI

13., 14. in 15. junija

dan, 14. junija

ob 17. uri Godba na pihala iz Nabrezine sledi plesno akrobatska skupina FLIP ob 20. ure dalje ansambel Igor in zlati zvoki

jutri, 15. junija

od 20. ure dalje ansambel Status symbol

Delovali bodo dobro založeni kioski s specialitetami na žaru in domačo kapljico

SD PRIMOREC TREBČE prireja

ŠPORTNI PRAZNIK

dan, 14. junija ob 20.30 ples z ansamblom HAPPY DAY

IV. TUNIR GOSTILNE PICERIJE VETO

v malem nogometu

ob 18.30 uri finalna tekma za 3. mesto,
ob 19.45 finalna tekma za 1. mesto

Od 17. ure dalje so odprti dobro založeni kioski
Vabljeni!

ODBOR ZA OHRANITEV STADIONA 1. MAJ in SZ BOR

prirejata 12., 13. in 14. junija 1998

ŠPORTNI PRAZNIK NA ŠTADIONU 1. MAJ

Spored:

dan, 14. junija,

v popoldanskih urah zaključka turnirjev v odbojki na mivki in brisole-trešeta in razna odbojarska srečanja, ob 16. uri odprtje kioskov, ob 20. uri ples z ansamblom Adria kvintet

Na voljo cvrte in pečene poslastice
OD 21. DO 22. URE HAPPY HOUR

ŠAGRA NA JAMI

Boljunec

20., 21. in 22. junija 1998

Od leta 1949
Vaša draguljarna

OTROSKI ZBOR LADJICA

iz Devina

vabi na praznovanje

10-LETNICE DELOVANJA

dan, 14. junija 1998 ob 18. uri

na sedežu devinskih zborov

GLASBENA
MATICA TRST
Sola M. Kogoj

DIPLOMSKI RECITAL

JANA DRASIČ

raz. prof. Bogdan Kralj
jutri, 15. junija ob 18.30
v Gallusovi dvorani v Trstu

*(Beethoven, Franck,
Chopin, Ravel)*

DRUSTVO SLOVENSKE IZOBRAZENECV

Peterlinova dvorana
Dr. Andrej Marusic:

OTROKOVA OSEBNOST IN DVOJEZIČNO OKOLJE

jutri, 15. junija ob 20.30
v Peterlinovi dvorani,
Ul. Donizetti 3

SPORTNO REKREACIJSKO DRUSTVO VASKA SKUPNOST PRAPROT

prireja 19., 20., 21. in 22. junija 1998

XXIV. ŠAGRO V PRAPROTU

Junjski glasbeni večeri

ob 120-letnici KD Valentin Vodnik

TROBILNA SKUPINA

FURLANIJE-JULIJSKE KRAJINE

v petek, 19. junija '98 ob 21. uri v Dolini na K'luzi

Dijaki 5. razreda

Zavoda

Ivan Cankar

*se zahvaljujemo vsem
trgovinam, gostilnam
in podjetjem, ki so pri-
spevale za uspeh ma-
turitetne večerje*

VČERAJ-DANES

Danes, NEDELJA,
14. junija 1998

SV. RESNJE TELO

Sonce vzide ob 5.15 in
zatone ob 20.55 - Dolzina
dneva 15.40 - Luna vzide
ob 0.03 in zatone ob 9.30

Jutri, PONEDELJEK,
15. junija 1998

VID

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka
20,5 stopinj, zračni tlak
1012 mb narašča, brezve-
trje, vlaga 54-odstotna, ne-
bo spremenljivo oblačno,
morje mirno, temperatura
morja 22 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

Umrli so: 50-letni Gian-
paolo Cattin, 101-letna
Vincenzina Campostrini,
89-letna Ida Baldini Vido-
vanda, 73-letna Eleonora
Wald, 75-letna Lina
D'Atena, 69-letni Bernar-
do Quarantotto, 68-letna
Anna Dobrovich, 79-letni
Vladimiro Buzzinelli, 74-
letni Rinaldo Derossi.

Lekarne odprte tudi ob 19.30 do 20.30

Ul. Bernini 4, Ul. Fellu-
ga 46, Largo Piave 2, Milje
- Lungomare Venezia 3.

Opcine - Proseška ulica
3 (tel. 215170) - s
predhodnim telefonskim
pозivom in z nujnim re-
ceptom.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od
20.30 do 8.30
Largo Piave 2 (tel.
361655).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -
TELEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije
KZE deluje od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure.
- tel. 573012.

Dežurna zdravstvena služba

Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20.
ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 17.00,
18.45, 20.30, 22.20 »Le ali
dell'amore«, r. Ian Softley,
i. Helena Bonham Carter,
Charlotte Rampling.

EXCELSIOR AZZUR-
RA - 17.45, 19.10, 20.35,
22.00 »Aprile«, r-i. Nanni
Moretti.

EXCELSIOR - 17.00,
19.30, 22.00 »Arizona
Dream«, r. Emir Kusturica,
i. Johnny Depp.

AMBASCIATORI
16.00, 18.00, 20.05, 22.15
»L'angolo rosso - Colpevo-
le fino a prova contraria«
i. Richard Gere.

NAZIONALE 1 - 15.45
»Mr. Magoo« i. Leslie
Nielsen; 17.30, 19.50,
22.10 »Arancia mecca-
nica« r. Stanley Kubrick,
preveden mladini pod
14. letom.

NAZIONALE 2 - 15.20,
18.30, 21.45 »Titanic«, i.
Leonardo Di Caprio, Kate
Winslet.

NAZIONALE 3 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Deep
impact«, r. Steven Spiel-
berg, i. Morgan Freeman,
Robert Duvall.

NAZIONALE 4 - 15.30,
17.05, 18.50, 20.30, 22.15
»Full Monty«, r. Peter
Cattaneo.

MIGNON - 16.00, 22.00
»Tre superdotati per co-
minciare«, prepovedan
mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.30,
18.20, 20.15, 22.10 »Codi-
ce Mercury«, i. Bruce Wil-
lis in Alec Baldwin.

ALCIONE - 16.45,
19.30, 22.00 »Jackie
Brown«, r. Quentin Ta-
rantino i. Robert De Niro,
Briget Fonda.

PRIREDTVE

ZENSKI PEVSKI ZBOR
GLASBENE MATICE TR-
ST vabi na celovečerni
koncert, ki bo v evange-
licansko-luteranski cerkvi
v torek, 16. junija ob
20.30. Na sporedu bodo
skladbe Palestine, Gallu-
sa, Mendelssohna
Bartholdija, Mokranjaca,
Badingsa, Ebna, Schu-
manna, Ukmarja, Lukasa,
Merkuja, Mocnika, Copija
in Dipiaze. Toplo vablje-
ni vsi ljubitelji zborovske
glasbe!

SKD VIGRED vabi v to-
rek, 16. junija ob 19.30 na
solsko dvorišče v Sempo-
laj, na KULTURNI VEČER
z otroškim pevskim zbor-
om Vigred in domačimi
glasbeniki. Gostji večera
bosta Jana in Alice z pri-
zorom Klepet na
Punkiscu.

SKD VIGRED prireja v
četrtak, 18. junija ob 21.
uri na Semčevem borjaku
v Prečniku koncert žen-
skega in moškega pevske-
ga zbora Igo Gruden.

OBVESTILA

NARODNA IN STUDIJSKA
KNJIZNICA bo do
nadaljnega zaprta zaradi
neuporabnosti prostorov.
Vse informacije na Odseku
za zgodovino, tel. st.
632663 od 8.30 do 12.30.

PRIMOTOR KLUB orga-
nizira danes, 14. junija
deželni motociklistični
shod. Shod se prične ob 8.
uri, sledi vpisovanje, mo-
tociklistični izlet in ob
12.30 nagajevanje.
Zaključek shoda bo ob
18.30. Vabljeni vsi ljubi-
telji motorjev!

MLADINSKI RAZISKO-
VALNI TABOR - REZIJA
'98 - od 24. 8. do 5. 9.
1998. Prijavnice dobite v
Narodni in studijski knji-
znici v Ul. sv. Franciska 20,
na Odseku za zgodovino v
Ul. Petronio 4 in v Ljudski
knjiznici Damira Feigla v
Gorici, Ul. Croce 3.

OBČINSKA KNJIZNICA
v Boljuncu vabi osnov-
nosolske otroke na
OTROSKO URICO z ani-
matorkama Barbaro in Ti-
ziano v torek, 16. junija ob
15.30. Prisrčno vabljeni!

SD POLET organizira od
16. do 24. junija, v torek,
sredo in petek od 16.30 do
17.30 brezplačen tečaj ko-
tikanja za otroke od 3. leta
dalje. Za eventualne infor-
macije lahko poklicete na
tel. st. 040/211758 od
16.30 dalje.

POLETNA REKREA-
CIJA v repenski telovad-
nici od 16. junija do 15. av-
gusta (ob torkih in četrtih
zvečer in ob sobotah zju-
traj). Za dodatne infor-
macije in program dela lahko
poklicete na tel. st. 912843
v večernih urah.

OSNOVNA SOLA
FRANCETA BEVKA na
Opčinah sporoča vaska-
nom, ki so prispevali gra-
divo za razstavo ob 200-
letnici solstva, da ga lahko
dvignejo v naslednjih
dneh: v torek, 16. in v sre-
do, 17. junija od 10. do 11.
ure.

ZVEZA CERKVENIH
PEVSKIH ZBOROV iz Tr-
sta vabi pevce, da se ude-
ležijo pevske vaje za spo-
minsko svečanost za žrtve
v Rizarni, ki bo v nedeljo,
21. t. m. ob 16. uri. Vaje
bodo v sredo, 17. t. m. ob
20.30 v Finžgarjevem do-
mu na Opčinah in v čet-
tek, 18. t. m. ob 20.30 v
sentjakovskem kulturnem
domu v Ul. Concordia.

SKD CEROVLJE-
MAVINJE obvesča cenje-
ne clane, da bo v sredo, 17.
junija izredni občni zbor.
Program: prilagoditev sta-
tuta novim določilom in
razno. Prvo sklicanje ob
20.30, drugo sklicanje ob
21. uri. Vljudno vabljeni!

GLASBENA SOLA God-
be na pihala iz Ricmanj ob-
vesča, da bo v petek, 19. t.
m. ob 19. uri v Babni hisi v
Ricmanjih: 1.) podelje-
vanje spriceval-priznanj,
2.) vpisovanje novih gojen-
cev: pripravnica od 5. do
7. leta in individualni
pouk pihal, trobil, tolkal in
pomoznega klavirja od 8.
leta dalje, 3.) potrjevanje
vpisa za novo solsko leto.

SKD GRAD - Bani vabi
na otvoritev razstave
CIPKA IN KAMEN, ki bo v
petek, 19. t. m. ob 20.30 v
društvenih prostorih pri
Banih. Svoje izdelke raz-
stavlja Majda Skabar in
Pavel Hrovatin. Nastopil
bo harmonikas Denis No-
vato. Urnik razstave: ne-
delji, 21. in 28. junija od
16. do 20. ure, ostali dnevi
v tednu od 17. do 20. ure.

SRD VASKA SKUPNO-
ST PRAPROT prireja 19.,
20., 21. in 22. junija 1998
XXIV. šagro v Praproto.
Program: v petek, 19. ju-
nija ob 18. uri odprtje kio-
skov, ob 21. ples z ansam-
blom Adria kvintet, med
plesom zabavne igre; sobo-
ta, 20. junija ob 15. uri od-
prtje kioskov in tekma v
briskoli z bogatimi nagra-
dami, ob 17. uri ex-tempo-
re za mladino do 16. leta

starosti, ob 20. uri nagraje-
vanje ex-tempora, ob 20.30
ples z ansamblom Kraski
kvintet; nedelja, 21. junija
ob 10.30 I. memorial Rado-
vana Doljaka - tekma v skr-
lah, ob 14. uri odprtje kio-
skov, ob 19. uri igre za
otroke, ob 20.15 prizor Ti-
tanic, nastopata Jana in
Alice, ob 20.30 ples z an-
samblom Happy day; po-
nedeljek, 22. junija ob 17.
uri odprtje kioskov, ob
20.30 ples z ansamblom
Zamejski kvintet, med ple-
som tekmovanje v zaganju.

SAGRA NA JAMI v
Boljuncu - v soboto, 20. 6.
ob 15.30 ex-tempore, ob
20.30 ples s skupino Juke
box; v nedeljo, 21. 6. ob
9.30 lov na zaklad, ob 10.
uri odprtje kioskov, ob 18.
uri kulturni program, ob
20.30 ples z ansamblom
Adria kvintet; v pone-
deljek, 22. 6. ples s Status
symbol.

LJUDSKI DOM V POD-
LONJERJU vabi v soboto,
20. in nedeljo, 21. junija na
SVETOIVANSKI PRAZ-
NIK. Igra ansambel I muli
de una volta.

KD FRANCE PRESE-
REN iz Boljunca priredi v
nedeljo, 21. junija, v okvi-
ru vaskeske šagre, II. Lov na
zaklad. Vabljeni vsi, ki jim
je pri srcu kultura, sport in
zabava. Za informacije te-
lefonirajte Magdi Svara na
st. 228266 v večernih urah.

ORATORIJ 1998 ALI
VESELI ŽIV ZAV. Kje? V
Marijanšču na Opčinah.
Kdaj? Od ponedeljka, 29.
junija do petka, 3. julija
zvečer, od 9. do 16.30. Za
koga? Za otroke iz osnovne
sole. Program: zgodba, ki
se pripoveduje preko vsega
delovanja, delavnice, petje,
ples, pogovor, čas za ust-
varjalnost, trenutki zbrano-
sti, doživeta molitev, izleti
itd. Prijavnica: tel. tajnica
211113 ali 0335-8186940.
Ostala obvestila ob prijavi.

SKLAD MITJA CUK
sprejema vpisovanja v po-
letno središča: 1.) Poletno
središče v otroškem vrtcu
na Proseku od 3. do 14. av-
gusta od 8. do 17. ure. 2.)
Poletno središče v
otroškem vrtcu na Opčinah
od 17. do 28. avgusta od 8
do 17. ure. Vpisovanje v
uradih na Narodni ul. 126
na Opčinah, vsak dan med
10. in 13. uro razen ob so-
botah (tel. 212289) 3.) Po-
letno varstvo na Opčinah:
od 1. julia do 4. septembra
od 8. do 13. ure (možno
vpisovanje iz tedna v te-
den).

TABORNIKI RMV va-
bijo vse bivše clane na
trodnevno taborjenje NA-
ZAJ... V TABORNIŠKI
RAJ, ki bo potekalo v Ri-
bicevem lazu pri Bohinju
od 31. julia do 2. avgusta
1998. Prijavnice lahko do-
bite pri clanih, v Narodni
in Studijski knjiznici v Tr-
stu, v baru Prosvetnega do-
ma na Opčinah, v občinski
knjiznici v Boljuncu, na
Stadionu 1. maj, v knjižni-
ci D. Feigl v Gorici in v
glasilu Modri val. Prijave
sprejemamo do 30. junija
1998.

SD SOKOL organizira
11. in 12. julija 1998 turnir
24 ur odbojke. Informacije
in vpisovanje na tel. st.
200026 (Tanja in Lara).
Vpisovanje se zaključuje v
ponedeljek, 29. junija
1998.

KRUT prireja 10-dnev-
no letovanje v Zabnicah od
15. do 25. julija in 10-
dnevno zdravljenje v
Smarjeskih toplicah od 20.
avgusta. Informacije
do 30. avgusta. Informacije
in prijave na sedežu
krožka v Ul. Cicerone 8.
tel. st. 360072.

KD LONJER KATINA-
RA prireja poletni center
1998 za otroke iz vrtca in
osnovne sole v lonjerskih
društvenih prostorih od
ponedeljka, 20. julija do
petka 31. julija (razen so-
bote in nedelje) od 8. do
13. ure. Ce vas ponudba
zanima, pohitite! Za infor-
macije in prijave poklicite
Tamaro, tel. st. 910387.

Loterija

13. junija 1998

BARI	83	32	81	15	46
CAGLIARI	83	47	81	35	66
FIRENCE	13	1	46	64	6
GENOVA	8	80	63	17	7
MILANO	30	52	71	38	57
NEAPELJ	26	53	84	49	34
PALERMO	86	57	77	32	49
RIM	34	62	29	53	23
TURIN	19	8	50	44	11
BENETKE	64	27	4	59	82

Super

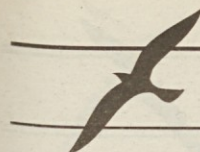
Enalotto 13 26 30 34 83 86

JOLLY
64

Nagradni sklad 9.151.031.088 lir
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot 4.056.733.646 lir
13 dobitnikov s 5 točkami 175.981.400 lir
1.723 dobitnikov s 4 točkami 1.327.700 lir
74.865 dobitnikov s 3 točkami 30.500 lir

malalan

Općine (Trst) - Narodna ulica, 28 - Tel. 040/211465

ŠOLSKE VESTI

NA SPORTNEM DNEVU v Repnu so otroci pozabili majice, trenirke in... Dobite jih na openskem ravnanju, Nanoski trg 2.

OTROCI SEMPOLAJSKEGA VRTCA vas vabijo na razstavo ročnih del, ki bo danes, 14. junija od 10. do 12. in od 16. do 19. ure. Pričakujemo vas!

URAD SINDIKATA SLOVENSKE SOLE, Ul. Carducci 8, tel./fax 370301, posluje do konca junija ob torkih, od 16. do 17.30.

ČESTITKE

Leto se naenkrat zavrti in danes v Repnu nas **STOJAN** spet slavi. Predvsem veliko, veliko zdravih dni mu oče in mama želi.

V Ricmanjih praznuje jutri **JADRAN ZERJAL** okroglih 50 let. Se mnogo zdravih, srečnih in uspešnih let mu želi **SKD Slavec**.

Jutri, 15. junija v Nabrezini slavi **VALE-RIJA** svoj visoki jubilej. Nekdanje kolege iz

Jutri se srečujeta z Abrahamom

Jadran in Jordan Žerjal

Se na mnoga, zdrava in srečna leta jima želijo starša Anica in Diko, zeni Dorina z Davidom in Erikom in Vera s Saro ter sestra Stojana s Katjo

Rodil se je

Tadej

Mami Aleksandri Kosić in očetu Franku Pahorju čestitamo, malemu Tadeju pa voščimo veliko sreče v življenju

Fantje izpod Grmade

gostilne Pri pošti v Bazovici ji želimo mnogo zdravja in se mnogo veselih in srečnih let.

IZLETI

SEKCIJA SPI-CGIL za kraško območje prireja v nedeljo, 21. junija izlet v Roč (hrvaska Istra) ob priložnosti pobračenja s tamkajšnjim sindika-

Nas zupnik

g. Anton Bedenčič

praznuje svojo srebrno mašo.

Ob lepem jubileju mu čestitamo in voščimo se veliko božjega blagoslova!

Clani verske skupnosti Repentabor

V Mavhinjah bo Andrea zibal sestrico

Selene

Valenitnu in Martini čestita

SKD Cerovlje-Mavhinje

tom upokojeencev. Vpisujejo v sekcijah v Krizu, Nabrezini in na Opcinah.

MLADI V ODKRIVANJU SKUPNIH POTI (Ul. Donizetti 3, tel. st. 370846) opozarjamo na naslednje ponudbe za preživljanje poletnih počitnic: Mountain summer camp - european cooperation (v organizaciji ZKS) od 19. do 26. 7. v Kranj-

ski gori. Nastanitev v penzionu po sobah. Sprehodi, pohodi, sport v gorah, pa se pogovori na aktualne teme in družabnost. Namenjeno mladini iz Slovenije in iz vseh evropskih držav. Izola '98 (v organizaciji ZKS) - od 2. do 9. 8. v Izoli. Nastanitev v zupnijskem domu, skupna ležišča. Zabava in družabnost na plaži, predavanja in pogovori, likovne delavnice, izleti, plesi... Namenjeno studentom in mladim v poklicu. Potovanja, namenjena mladim (v organizaciji Severni Sij) v New York in Washington od 5. do 14. 8. (možnost za podaljšanje do 25. 8.), v Spanijo in na Portugalsko 17. - 28. 8., na Sicilijo 16. - 23. 8. Informacije in prijave MOSP - vprašati po Alenki, od pon. do pet. od 9. do 17. ure.

60-LETNIKI iz občine Dolina organizirajo izlet v Furlanijo dne 6. 9. 1998. Če vas zanima, se cimprej vpisite. Če imate prijatelje, ki so vasi soletniki, naj se nam kar pridružijo. Ne bo vam zal. Veselje, zabava, ples in kosilo. Za muziko je že poskrbljeno. Pokličite na st. 228468 od 10. do 12. in od 18. do 20. ure.

MALI OGLASI

tel. 040-7786333

Zguba teže pomeni boljše fizično počutje. Poskusite nizkokalorične dietične produkte. Rad vam bi pomagal.

Telefonirajte na številko 040-211266 od 9.00 do 14.00.

DISKOTEKA HIP-PODROME v Trzicu obvesča, da se ta mesec pričenejo tečaji latinsko-ameriskih plesov pod vodstvom Vesne in Branka in se nadaljujejo vse poletje na zunanem plesiscu. Vstop je brezplačen od 21. do 22. ure. Inf. tel. 040/299989.

PRALNI STROJ, rabljen, znamke Bosch, dim. 60 cm, v dobrem stanju prodam! Tel. st. 575145.

HLADILNIK, rabljen, v dobrem stanju prodam. Dim.: širok 48 cm, globok 60 cm, visok 85 cm. Tel. na st. 575145.

ZARADI DRUŽINSKIH RAZLOGOV oddamo dva listka za petdnevno potovanje v Dolino Aoste in Piemont od 24. do 28. junija. Za informacije tel. na st. 280813 ob uri obedov.

PRODAM elektronski sivalni stroj Pfaff Creative 1475 CD - možnost kompjuerske uporabe. Tel. st. 040-761401.

NUJNO ISCEM 2-3 mesece starega psička (samca), majhne rasti, mešane pasme, po možnosti na Goriskem. Tel. 0481-522308 v večernih urah.

SKLAD MITJA CUK nabira les za kres; tel. st. 212289 od 10. do 13. ure.

PODARIMO psičke mešane pasme, srednje rasti. Tel. st. 327044.

CRNA PSICKA, 2 mesece stara, mešane pasme išče ljubečega gospodarja. Tel. na st. 225218 po 20. uri

ISCEM DELO za nego starejše osebe, 24 ur na 24 s 15-dnevno menjavo. Tel. st. 0038667-631229 in 67-31484 od 18. do 20. ure.

DOBRO VPELJAN BAR išče natakaričo, večjo dela, z znanjem slovenščine. Pisne ponudbe nasloviti na Primorski dnevnik,

Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod sifro »Bar«.

SLOVENSKO STALNO GLEDALISCE išče računovodjo z vsaj dveletno prakso in popolnim obvladanjem računalnika za redno namestitvev, začasno pa uradnika/co, ki obvlada izračunavanje plac. Pisne ponudbe pošljite na upravo SSG, Ul. Petronio 4, 34138 Trst.

V BORSTU sta Bruno in Marija odprla osmico. Vabljeni!

V SALEZU, st. 68 imata Rado in Igor od jutri, 15. junija odprto osmico.

PRI MISKOTU na Opcinah, Ul. Peonie 3, smo znova odprli osmico. Prijazno ste vabljeni stari in novi prijatelji, ljubitelji domače kapljice.

OSMICO sta odprla Olga in Ladi Rebula, Repnic 2.

OSMICO ima Alojz Kante, Praprot st. 18.

OSMICO je odprl Armando Leghissa v Nabrezini Kamnolomi. Poleg vina nudi tudi svoje pridelke.

MEDJE VAS 1 - pri Zupanovih je osmica.

V PREBENEGU sta odprla osmico Boris in Silvana Kocijancic. Pridite, da ga cimprej spijemo!

V ZGONIKU st. 71 je odprl osmico Mario Milic.

V SLIVNEM sta odprla osmico Andrej in Ivo Kralj.

OSMICA je odprta v Dolini na st. 233.

OSMICO so odprli pri Batkovich, Repen 32.

OSMICO so odprli pri Coljevih, v Samatorci st. 20.

OSMICO je odprl Jozko Skerk, Salez 61.

Zapustila nas je

Ludmilla Petaros vd. Vegliach

(MILKA)

Zalostno vest sporočata sinova Roberto in Franco in drugo sorodstvo

Pogreb bo jutri, 15. junija ob 10. uri iz Ul. Costalunga v ricmanjsko cerkev. Ricmanje, 14. junija 1998

Balinarska sekcija in KD Kraski dom izrekata občuteno sozale Eldi in Ninkotu ob izgubi dragega očeta in tasta

ZAHVALA

Hvaležni za izraze sozolja in iskreno sočustvovanje se zahvaljujemo vsem, ki ste kakorkoli počastili našega dragega

Milana Pernarčiča

Posebna zahvala gre g. zupniku Bogomilu Breclju, cerkvenim pevkam, dr. Carbucicchiu, godbenikom društva Nabrezina ter predsedniku Karlu Gabrovcu za poslovljne besede.

SVOJCI

Nabrezina, Brisče, 14. junija 1998

Premilil je

Milan Bolčič

Zalostno vest naznanjajo nečaki Milena in Drago, Boza in Branko ter Ada in Neva z družinami in vsemi pranečaki

Dan in uro pogreba bomo javili naknadno.

Trst, Boljunec, Zürich, Sarajevo, 14. junija 1998

Ob smrti našega nekdanjega delovnega tovarisa

Milana Bolčiča

se zalovanju svojcev pridružujejo

novinarji in uslužbenci Primorskega dnevnika

Ob izgubi prijatelja Milana Bolčiča se pridružuje zalovanju svojcev

Vekoslava Slavec

14. 6. 1988 14. 6. 1998

Pravični živijo v večnost, njihovo placilo je v Gospodu (iz knjige modrosti 5.15)

Stanislav Sosič

Ob deseti obletnici smrti nepozabljenega očeta v traja spomin

Livia

Opcine, 14. junija 1998

14. 6. 1988 14. 6. 1998

Deset let je minilo odkar nas je zapustil naš dragi oče in nono

Anton Boneta

Vedno boš živ v naših srcih.

Z ljubeznijo se te spominjava

hči Bruna in vnuk Maurizio

Boršt, Trst, 14. junija 1998

14. 6. 1993 14. 6. 1998

Ob 5. obletnici smrti

Franja Žužka

se ga z ljubeznijo spominjajo

žena Ana, otroci Sonja, Stojan in Marija in vnuki Deborah, Ivana, Gregor, Aljoša in Manuela

Vizovlje, 14. junija 1998

TRIESTE City Club

V Trstu ste dobrodošli tudi ob ponedeljkih!

Veliko trgovin je namreč odprtih!

Ob vsakem nakupu pa boste dobili kupon za dve uri brezplačnega parkiranja*.

**toliko časa, dokler bodo kuponi na voljo.*

Kam po bencin

Danes bodo na Trzaskem obratovalne naslednje crpalke:

AGIP
Drev. D'Annunzio 44
Miramarski drevored 49
Istrska ulica 50
Ul. I. Svevo 21

SHELL
Zavljje (Milje)
Ul. F. Severo 2/2
Largo A. Canal 1/1
Ul. D'Alviano 14
Nabrezje Grumula 12
Furlanska cesta 7
Ul. Revoltella 110/2
Miramarski drevored 273
Nabrezina 129

ESSO
Nabrezje N. Sauro 8
Trg Valmaura 4
Ul. F. Severo 8/10
Miramarski drev. 267/1

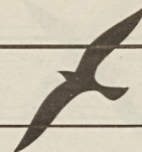
IP
Ul. Giulia 58
TAMOIL
Ul. F. Severo 2/2

SAMOSTOJNI
SIAT
Trg Cagni 6 (Barve IP)

NOCNE CRPALKE (self service)
TAMOIL - Ul. F. Severo 2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica
AGIP - Miramarski drev. 49

NA AVTOCESTAH (odprte neprekinjeno 24 ur)

AGIP
Devin (sever)
Devin (jug)

VOLITVE / ZA DEŽELO IN OBČINE GORICA, KRMIN, ZAGRAJ IN GRADEŽ

Deželne in občinske volitve samo danes do 22. ure

Navodila za glasovanje - Kje dobiti volilna in zdravniška potrdila

Danes poteka tudi na Goriskem glasovanje za obnovo deželnega in nekaterih občinskih svetov. Volišča so odprta samo danes od 7. do 22. ure. V večini občin pokrajine zadevajo volitve samo obnovo deželnega sveta. Izjema so štiri občine - Gorica, Krmin, Zagraj in Gradež - kjer so sočasno tudi občinske volitve za izbiro županov in občinskih svetov. Volilci v goriski občini bodo prejeli še tretjo glasovnico, s katero bodo glasovali za rajonske svete.

Zato, da bi volilci brez napak izrazili svoje izbire, ponavljamo navodila o tem, kako glasujemo.

Za deželni svet (modra glasovnica - glej spodaj), glasujemo tako, da prečrtamo simbol stranke oz. liste, ob katerem napišemo PREFERENCO kandidatu. Lahko oddamo ENO SAMO preferenco in sicer tako, da na za to določen prostor ob simbolu napišemo PRIMEK kandidata.

Enako glasujemo tudi za rajonske svete (roza glasovnica), kjer prav tako prečrtamo simbol liste in oddamo eno preferenco.

Za občinske volitve (oranžna glasovnica - glej desno zgoraj) izbiramo na isti glasovnici župana in občinske svetovalce. To naredimo tako, da prečrtamo ime županskega kandidata in znak liste, za katero želimo glasovati (povezano z izbranim županskim kandidatom ali pa tudi ne). Ob znaku liste izrazimo PREFERENCO enemu od kandidatov za občinski svet, tako da napišemo njegov PRIIMEK.

ARIO RUPENI (CANDIDATO ALLA CARICA DI SINDACO)	
VITTORINO MARZAROLI (CANDIDATO ALLA CARICA DI SINDACO)	
MICHELE FORMENTINI (CANDIDATO ALLA CARICA DI SINDACO)	
GAETANO VALENTI (CANDIDATO ALLA CARICA DI SINDACO)	
SERGIO COSMA (CANDIDATO ALLA CARICA DI SINDACO)	

Zato da lahko glasuje, mora volilec imeti pri sebi volilno potrdilo in veljaven osebni dokument. Volilna potrdila so občine dostavile volilnim urpavičencem na dom. Kdor ga ni dobil ali ga je morda izgubil, lahko dobi potrdilo tudi danes v volilnem uradu občine, kjer ima bivališče. Volilni uradi bodo v ta namen poslovali neprekinjeno od 6. do 22. ure.

Goriška občina poleg tega sporoča, da osebe, ki zaradi telesnih težav ne morejo voliti na običajnem volilnem sedezu, lahko zaprosijo za izstavo ustreznega zdravniškega potrdila, da lahko glasujejo na volišču, kjer ni arhitektonskih pregrad. Za izstavitve potrdila naj se med 9. in 11. uro obrnejo v urad v Mazzinijevi ulici 7 tel. 592819. Občina bo tudi poskrbela za

prevoz oseb, ki imajo težave s premikanjem. Telefonirati je treba na 383264. Danes med 8. in 12. uro ter med 13. in 19. uro bo na goriski občini odprt tudi urad za izdajanje osebnih izkaznic.

Zdravstvena ustanova obvešča, da bodo tudi danes dopolnili izdajali posebna zdravniška sprave za spremljanje telesno in duševno prizadetih volilcev. Potrdila bodo izdajali v naslednjih ambulantah: v Gorici - ul. Mazzini 7 int., od 9. do 11. ure, tel. 592819; v Krmini - drevored Ven. Giulia 74, od 9. do 11. ure, tel. 62111; v Gradiscu - ul. Ciotti 49, od 9. do 11. ure, tel. 960560; v Trzicu - ul. Galvani 1 - od 8.30 do 10.15, tel. 487514; v Gradežu - ul. Marchesini 30, od 11. do 12.45, tel. 0431/82561.

ALESSANDRO BON (CANDIDATO ALLA CARICA DI SINDACO)	

NOVA GORICA / SREČANJE

Podjetniki se povezujejo preko meje

Sodelovanje SGZ iz Gorice

Novogoriski sejem obrti nudi odlično priložnost za gospodarsko povezovanje v obmejnem prostoru. To so ugotovili na petkovem srečanju Med nami ni meja II v Novi Gorici, ki so ga po uspehu podobne lanske izkušnje priredili na pobudo takšnih območje Gospodarske zbornice, Obrtne zbornice in Slovenskega gospodarskega združenja iz Gorice. Skupaj so namreč priredili spoznavno srečanje s splošno predstavitev utripa gospodarstva na Goriskem, s posebnim ozirom na manjšinsko gospodarstvo in poskrbeli za vzpostavitev neposrednih stikov med obrtniki z obeh strani meje. Gre za konkreten korak na poti bodočega sodelovanja in povezovanja v goriskem prostoru ob upoštevanju postopka vključevanja Slovenije v Evropsko unijo in za kar si veliko prizadevajo posebej pri

Slovenskem gospodarskem združenju.

Nadaljnji korak bo, po besedah ravnatelja SGZ Igorja Orla, vključitev združenja v Skupni poslovni center v Novi Gorici, ki so ga ustanovili Gospodarska in obrtna zbornica ter Občina Nova Gorica. Prav z vključitvijo SGZ naj bi ta center dobil sirs pomen.

Srečanje v okviru obrtnega sejma, ki ga prireditelji ocenjujejo kot zelo uspešno, je naletelo na precejšnje zanimanje novinarjev, udeležili pa so se ga tudi predstavniki Slovenskega deželnega gospodarskega združenja iz Trsta (Malalan in Sik) ter seveda predstavniki Gospodarske zbornice (Velikonja), Obrtne zbornice (Faganel) in SGZ (Primožič, Orel, Tomsic).

Sejem obrti v Novi Gorici, ki so ga uredili v nekdanjih halah tovarne Meblo, se bo zaključil danes.

Predavanje SGZ o novih določilih v prehranbenem sektorju

Zakonski dekret st. 155/97 predvideva za podjetja, ki se ukvarjajo z obdelavo in predelavo prehranbenih izdelkov oziroma imajo na splošno opravka s prehrano in prehranbenimi izdelki, da si morajo urediti preventivno kontrolni sistem imenovan HACCP. Slovensko gospodarsko združenje prireja v ta namen v sodelovanju s podjetjem Salus predavanje za vse zainteresirane člane (jestvine, sadje in zelenjava, bari, gostilne, itd.) na temo: Zakonski dekret st. 155/97: avtokontrola po sistemu HACCP - praksa in način izvajanja.

Predavala bo dr. Lionella Bertoli, odgovorna za prehranbeno higijeno pri Zdravstvenem podjetju st. 10 (Azienda sanitaria) za vzhodni del Veneta. Predavanje bo na sedežu SGZ, ulica Roma 20, jutri, 15. junija, s pričetkom ob 15.30.

GORICA / PREJŠNJO SOBOTO V KULTURNEM DOMU

Sedmi občni zbor Društva upokojencev

Nastop mešanega pevskega zbora - Obnovili so upravne organe društva

Clani Društva slovenskih upokojencev za Gorisko so se prejšnjo soboto zbrali na 7. rednem občnem zboru. Skupščine se je udeležilo nad 130 članov, ki so najprej prisluhnili nastopu mešanega pevskega zbora, ki deluje v sklopu društva in ki ga vodi Elda Gravner Nanut, nato pa poročilom predsednika Miladina Cerneta, tajnice Olge Mizerit in blagajničarke

Erike Kolmann. Po razrešnici, ki jo je v imenu nadzornega odbora izrekla Tanja Mermolja so izvolili nov petnajstčlanski glavni odbor in tri člane nadzornega odbora.

Predsednik Miladin Cerni se je tople zahvalil poštvovalnim članicam, ki so delo v odboru prepustile drugim: Danici Dornikovi, Vilmi Bregantovi in Emi Brajnikovi.

Občnega zbora Društva upokojencev so se udeležili predstavniki pobratene društva upokojencev iz Solkana, Društva slovenskih upokojencev iz Trsta, združenja KRUT, v imenu SKGZ in Kulturnega doma pa Igor Komel. Pozdravno pismo so poslali upokojenci iz Trbovelj in Domžal. Občni zbor, zadnji v tem ti societju, se je zaključil z nastopom pevcev in družabnostjo.

Na slikah (foto Bumbaca) predsedstvo in udeleženci občnega zbora društva upokojencev

NOVA GORICA / 50-LETNICA GRADNJE

13. junija 1948 so brigadirji začeli izkopavati temelje

Trinajsti junij 1948 velja kot datum dejanskega začetka gradnje Nove Gorice, čeprav so se priprave, zlasti načrtovanje novega upravnega in gospodarskega središča Primorske začele že nekaj mesecev prej, ko je začela veljati nova meja med takratno SFRJ in Italijo. Trinajstega junija 1948 (bila je nedelja) so med delovno akcijo, ki pa jo je po dobrih dveh urah prekinil dež, zasadili prve lopate in se lotili izkopavanja temeljev prve stanovanjske zgradbe bodoče Nove Gorice, na današnji Kidricevi ulici.

Ob petdesetletnici začetka gradnje Nove Gorice pripravljajo niz kulturnih, sportnih in rekreacijskih prireditvev. Nekaj se jih je že zvrstilo, druge pa so v načrtu jeseni. Osrednja proslava je bila na sporedu sinoci v Kulturnem domu z naslovom Mi gradimo Novo Gorico - Nova Gorica gradi nas. Včeraj so bile napovedane tudi številne sportne, glasbene in zabavne prireditve na Bevkovem trgu, vendar pa je organizatorjem ponagajal dež. Za danes napovedujejo (ob 9. uri) razstavo starih avtomobilov in motorjev na Bevkovem trgu, ob 11. uri bo v sportnem parku košarkarski turnir. Novo Gorico bodo danes obiskali tudi predstavniki pobratene občine San Vendemiano pri Coneglianu.

V Pokrajinskem arhivu so ob 50-letnici gradnje Nove Gorice že v sredo odprli dokumentarno razstavo z naslovom "Na Solkanskem polju je raslo mesto". Predstavljenih je 50 najstarejših posamičnih javnih stavb v Novi Gorici, zgrajenih od leta 1948 dalje. Razstava z urnikom ogleda od 8. do 15. ure bo odprta do 31. oktobra.

Sicer pa se bodo prireditve ob 50-letnici Nove Gorice nadaljevale tudi v septembru in oktobru, ko bodo v sosednjem mestu obeležili tudi občinski praznik.

KRONIKA

Dve nesreči trije ranjeni

Hitro spreminjajoče se vremenske razmere po navadi neugodno vplivajo n apocutje oseb. V takih razmerah so pogostejše tudi prometne nesreče. Prometna policija je včeraj posredovala v več manjših nesrečah, dve sta se pripetili v mestu. Okrog 11.15 je 27-letni voznik skuterja honda na Verdijevem korzu zadel 82-letno pesko Fiorentino Dazio. V bolnišnici so jo priredili na zdravljenje deset dni. Lazje poskodb je zadobil tudi voznik skuterja. V prometni nesreči, ki se je pripetila nekaj po 14. uri v ulici Leoni pa se je ranila 66-letna voznica avtomobila fiat 500 Alma Maria Zorzon iz Gorice. Zdravila se bo mesec dni. V nesrečo je bila vpletena tudi 30-letna Cinzia Manola Brumat iz Koprivnega, voznica drugega avtomobila, ki pa ni zadobila poskodb.

ŠOLE / NA OBMOČJU GORIŠKEGA DIDAKTIČNEGA RAVNATELJSTVA

Teden v znamenju številnih zaključnih šolskih prireditev

Pozitivna vloga Odbora staršev - Knjižni dar Kmečke banke

Teden, ki je za nami je bil na osnovnih solah in vrtcih goriskega didaktičnega ravnateljstva v znamenju zaključnih prireditev in podeljevanja bralnih značk, pa tudi v znamenju konca pouka in začetka počitnic. Petek je bil namreč zadnji dan pouka.

V sredo, 10. t.m. so zaključno prireditev pripravili v osnovni soli v Steverjanu. Učencem so se pridružili tudi malčki iz otroškega vrtca z igrico Mojca Pokrajculja. Otroke sta za nastop pripravili sestri Lucija in Elizabeta.

Učenci osnovne sole "Alojz Gradnik" so ob koncu solskega leta pripravili igrico Marjetka išče zlato srečo. Prireditve, kjer so tudi podelili bralne značke ter učencem 5. razreda knjižni dar Kmečke banke, se je udeležilo lepo število staršev, bratcev in sester, sorodnikov in številni predstavniki ustanov.

Zaključno solsko prireditev so v sredo pripravili tudi v osnovni soli "J. Abram" v Pevmi. Gosta zaključnega srečanja sta bila gospa Tereza Srebrnič in gospod Zdravko Kuštrin, predstavnik Kmečke banke. "Gospa Srebrničeva nas je s pomočjo diapozitivov popeljala v svet afriškega otroka. Kmečka banka je našo knjižnico

obogatila z dragocenim knjižnim darom, učenci 5. razreda pa so prejeli zanimivo enciklopedijo", so nam pisno sporočili učenci, ki se toplo zahvaljujejo za knjižni dar in izrekajo posebno priznanje Odboru staršev, ki je skozi celo solsko leto, zlasti preko g. Nevenke Bresan in g. Andreja Fajta, spremljal in podpiral različne pobude na soli. Zahvaljujejo se tudi gospe Loredani Princić, ki je izdelala osnutek za simbol ob letosnji bralni znački.

Zaključna prireditev na osnovnih solah v Standrežu in v ulici Brolo pa je bila zamišljena nekoliko drugače. V petek je na obeh solah gostovala gledališka, oziroma animator-sku skupina "Anima" iz Ljubljane s predstavo "Skrinjica zelja".

Danes ob 18. uri pa vabijo na zaključno prireditev učenci in učitelji osnovne sole "Ludvik Zorzut" s Plesivega.

Na območju didaktičnega ravnateljstva Doberdob so pobude ob podelitvi bralnih značk in zaključku solskega leta izpeljali že pred dnevi v obliki tekmovanja in smo o tem že poročali.

Na slikah (foto Bumbaca): prireditvi v osnovnih solah v Pevmi (zgoraj) in v ulici Brolo (spodaj)

NOVICE

Predstavili bodo obračun vodene zaščite vinogradov

V prostorih zadružne enote v Krminu bodo v sredo, 17. junija ob 17.30 predstavili obračun lanskega sodelovanja med opazovalnico za bolezni rastlin, vinogradniki in kmetovalci na področju usklajenega, oziroma vodenega zatiranja rastlinskih bolezni in škodljivcev. Sodelovanje, ki se odvija že nekaj let, je doslej obrodilo dobre rezultate. Potek lanske sezone na tem specifičnem področju so pri pristojni deželni službi strnili v publikacijo, ki jo bodo v sredo tudi predstavili. Namen pobude je zelo jasen: nadaljevati in se bolj smotno uporabljati nasvete, ki jih ponujajo pristojne službe. Podatki so uporabljivi tudi v letošnji sezoni, saj smo, zlasti kar zadeva zaščito vinogradov, sele na začetku sezone.

Rekorden promet v pristanišču

V trziškem pristanišču Portorosega so v maju zabeležili izreden porast prometa. V primerjavi z istim mesecem lani so pretovorili za 43, 4 odst. več blaga oziroma 314.206 ton. Tudi celoten promet v prvih petih mesecih letos je večji od lanskega v istem obdobju in to za skoraj tretjino.

Zaključno srečanje na Vrhu

Otroški in mladinski pevski zbor Vrha sv. Mihaela vabita, v sodelovanju s SCGV "E.Komel" na glasbeni in pevski poklon ob zaključku sezone. Nastopili bodo otroški in mladinski pevski zbor Vrh sv. Mihaela, otroški zbor Veseljaki in ORF skupina iz Doberdoba, gojenci SCVG in člani odrske skupine PD Standrež. Prireditve bo jutri 15. t.m. ob 20. uri v SKC Danica.

Koncert otroškega pevskega zbora »O. Župančič«

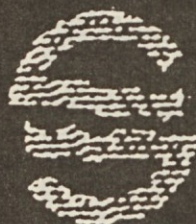
Člani otroškega pevskega zbora "Oton Župančič" bodo danes sklenili sezono 1997/98. Ob 20. uri pripravljajo v domu "Andrej Budal" zaključni nastop in seveda vabijo na prijetno srečanje mamice in očke, nonote in none in nasploh vse, ki jim radi prisluhnejo.

Sto dvatisočakov v Julijcih

Na sto dvatisočakov v Julijcih nas bo v petek, 19. t.m., popeljal Vilko Fajt, planinec, član KD Sovodnje, ljubiteljski fotograf in član fotografskega krožka Skupina 75. V Kulturnem domu v Sovodnjah pripravlja namreč samostojno razstavo fotografij "Sto julijskih dvatisočakov", v ponedeljek, 21. junija, pa bo še predvajanje diapozitivov na isto temo. Razstava sodi v okvir prireditev ob prazniku kulturnega in športnega društva Sovodnje, prirejata pa jo fotoklub Skupina 75 in KD Sovodnje.

A.W.S. GO

ZADRUŽNA KREDITNA BANKA SOVODNJE

19. JUNIJA 1998 OBČINSKA TELOVADNICA SOVODNJE OB SOČI

PROGRAM

OB 20.00 URI

Nastop zbora "Skala" iz Gabrji

Pozdrav Predsednika
in pozdravi gostov

Nastop gojenk
Glasbene Matice iz Sovodnji

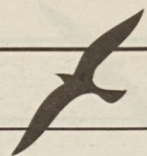
Nastop zbora "Oton Župančič"
iz Štandreža

Predstavitel knjige
novinarja Marka Waltritscha
"Slovenske zadružne banke"

Nastop zbora "Rupa - Peč"

OD 21. URE DALJE

Družabnost in prosta zabava
ob glasbi

APT / POLETNI URNIK

»K morju z nami«

Ojačili zveze z Gradežem

S koncem solskega leta stopa danes v veljavo poletni urnik na progah pokrajinskega avtobusnega podjetja APT. Z razbremenitvijo prevoza dijakov v sole bo podjetje v poletni sezoni ojačilo predvsem avtobusne zveze proti Gradežu in drugim obmorskim predelom pri Trzinu, kjer so obnovili proge do Marine Nove. Vsi urniki voženj na obalo so zbrani v uporabnem žepnem priročniku »K morju z nami«.

Novosti je kar precej, njihov namen pa je omogočiti izletnikom mirno in udobno vožnjo na morje z avtobusom, brez stresa, ki ga povzroča avtomobilistom dolgo čakanje v kolonah ali iskanje parkirnega prostora v Gradežu.

Med glavnimi novostmi je skrajšanje časa za vožnjo na progi Gorica-Trzin (z nadaljevanjem do Gradeža), ponovna uvedba direktnih voženj med Trstom in Gradežem, uvedba novih povezav iz Romansa, Sovodenj, Turjaka in Sempetra proti Gradežu na željo občinskih uprav oz. upo-

rabnikov. Iz Sovodenj bo tako mogoče proti Trzinu in Gradežu s progo st. 7 (odhodi iz Gorice: 8.20, 12.10, 14.15, 18.40, iz Trzica: 7.16, 10.21, 13.11, 19.11).

Na progah med Gorico in Trzinom so novi urniki sledeči. St. 6 (skozi Dol), iz Gorice: 6.25, 10.30, 14.00, 17.15; iz Trzica: 7.26, 12.11, 14.56, 18.06. St. 8 (skozi Sovodnja, Vrh, Doberdob), iz Gorice: 6.20, 9.30, 14.00, 18.20; iz Trzica: 7.16, 11.51, 13.06, 17.26.

Dobrodošla novost za letošnje leto je tudi podaljšanje avtobusnih zvez med Gradežem in Pineto ter kampingi vse do polnoci.

Jutri, 15. junija, bo stopil v veljavo poletni urnik tudi za mestne avtobuse v Gorici.

KD IN ŠD SOVODNJE

Praznik v Sovodnjah

Ob 47-letnici obnovitve upravne avtonomije

V Sovodnjah bo ob koncu tedna niz prireditve ob občinskem prazniku. V soboto, 20. t.m., ob 19. uri bodo odprli razstavo in pokušnjo domačih vin, sočasno pa tudi razstavo in pokušnjo domačega kruha. Pri tej pobudi, ki jo bodo uresnicili prvič, bo sodelovalo 11 pekov, medtem ko se je za razstavo vin prijavilo osem vinogradnikov.

Osrednji dogodek ob občinskem prazniku bo v soboto ob 20. uri s priložnostnim nagovorom župana, kulturnim sporedom, podelitvijo priznanj ter nagrad letošnjega natečaja prometne vzgoje za učence četrtih in petih razredov osnovnih sol. Ob občinskem

prazniku (prvič so ga uvedli leta 1981, ob tridesetletnici obnovitve upravne avtonomije) pričakujejo v Sovodnjah obisk delegacije iz pobratene Skofje Loke. Nedeljski spored predvideva nastop foklorne skupine iz Skofje Loke, kolesarsko vožnjo in se nekaj drugih prireditev.

Zanimiv kulturni dogodek, ceprav ne sodi v sklop občinskega praznika, bo tudi v petek, 19. t.m., ko bodo v Kulturnem domu v Sovodnjah predstavili knjigo ob 90-letnici treh združenih kreditnih bank (nekdanjih posojilnic). Organizacijo občinskega praznika sta prevzeli KD in SD Sovodnje.

ŠTANDREŽ / ZBRALI SO SE PRI TURRIJU

Srečanje nekdanjih dijakov

Skupaj so obiskovali strokovno šolo, letos praznujejo 50. rojstni dan

Na povabilo prizadevnega organizatorja in sosolca Zvonka Simsica so se pred nedavnim zbrali v gostilni Turri v Standrežu nekdanje dijakinje in dijaki, ki so obiskovali tretji letnik strokovne sole v Gorici v solskem letu 1961/62. Nekdanjim gojencem in gojenkam III.a in III.b razreda, ki letos praznujejo 50-letnico življenja in nekateri že uživajo zasluženi pokoj, drugi pa se radujejo v družbi malih vnukov, sta se pridružila tudi takratna razrednika profesorja Stefan Bukovec in Emil Doktoric, ki sta se z veseljem odzvala vabilu in se takoj znasla v prijateljskem okolju.

Bivši »strokovnjaki« so prisli od vse-

povsod: iz Gorice, Brd, Krasa, Standreža in Sovodenj ter celo s Trbiza, tako da je bila družba nadvse pestra, a vendar tesno povezana, kakor da ne bi bilo poteklo že celih 36 let odkar so se razšli, zapustivši solo, ki jim je omogočila vključitev v delovno življenje.

V prijetnem razpoloženju, ki so ga popestrili veseli glasovi kar dveh harmonikarjev, je večer potekal ob obujanju daljnih spominov in izmenjavanju novic o življenjski poti posameznih sololcev ter se zaključil s slovesno zaobljubo, da se bodo ponovno srečali najkasneje čez pet let. (S.B.)

KINO

GORICA VITTORIA 1 15.30-17.50-20.10-22.30 »Il grande Lebowski«. Jeff Bridges in Steve Buscemi.

VITTORIA 3 15.30-17.45-20.00-22.20 »La vita è bella«. Rez. in igra Roberto Benigni.

CORSO 15.30-17.15-19.45-22.00 »L'angolo rosso«.

OBVESTILA

POLETNI URNIK KNJIZNICE FEIGEL, od 15. junija do 11. septembra, bo od 9. do 13. ure, razen sobote. Knjižnica bo zaradi dopusta zaprta od 27. julija do 28. avgusta.

DRUŠTVO KRVO-DAJALCEV V DOBERDOB načrtuje od 29. avgusta do 5. septembra krizarenje z ladjo ob dalmatinski obali do Grčije. Pojasnila nudi Jozef Ferletic tel. 78103.

KRUT prireja desetdnevno letovanje v Zabnicah od 15. do 25. julija in desetdnevno bivanje in zdravljenje v Smarjeskih toplicah od 20. do 30. avgusta. Informacije in prijave pri g. Anamariji tel. (0481) 531644.

GORISKI SEDEŽ SSO obvešča, da bo od 15. junija do 4. septembra odprt vsak dan, razen sobote od 9. do 12. ure. Od 17. do 21. avgusta bo zaprt zaradi dopusta.

POLETNO SREDISCE v dijaškem domu S. Gregorčiča bo delovalo od jutri, 15. junija, do 10. julija (ponedeljek-petek do 14.30). Namenjeno je otrokom od 3. do 13. leta.

ZAVOD SV. DRUŽINE in SKLAD MITJA ČUK obvešča, da se poletni center Srečanja 1998 za otroke od 6. do 13. leta začne jutri v Zavodu, ul. Don Bosco 66.

OBČINA SOVODNJE prireja ob občinskem prazniku tradicionalno razstavo vin 1. tekmovalne v pripravi domačega kruha. Odprtje obeh razstav bo v soboto, 20. junija.

KMEČKA ZVEZA GORICA obvešča odvisne delavce, upokojene in kmetijske podjetnike, da se za izpolnitev davčnih prijav v mesecu juniju (nekdanji obrazec st. 740, zdaj enotni obrazec) lahko poslužijo njenega urada v Gorici (Ul. Malta 2), ki je odprt vsak delavnik od 8.30 do 12.30, tel. 531644.

SEKCIJA UPOKOJENCEV IZ DOBERDOBA SPI-CGIL nudi pomoč pri izpolnjevanju davčnih obrazcev vsak ponedeljek od 16. do 19. ure na sedežu v Doberdobu. Za informacije: Jože Ferfolja, tel. 78072.

SLOVENSKI ODSEK OBČINSKE KNJIZNICE V RONKAH je v poletnem času (do 25. septembra) odprt v torek in četrtek od 16. do 19.30 in v sredo od 9. do 12. ure.

PRIREDITVE

CLANI OTROSKEGA ZBORA OTON ŽUPANČIČ vabijo na zaključni nastop, ki bo nocoj ob 20. uri v domu Andreja Budala v Standrežu.

RAZSTAVE

V GALERIJ KULTURNEGA DOMA V GORICI je se jutri odprta razstava risb učencev slovenskih osnovnih sol iz Gorice na temo Macek Muri in Martin Krpan. Ogled od 9. do 13. in od 16. do 18. ure.

KONCERTI

V KULTURNEM DOMU V GORICI bo v četrtek, 18. junija, ob 20.30 predstavitve zgoščenke Slovenec sem, goriskega tenorista Dušana Kobala in trzaskega pianista Aleksandra Vodopivca, ki je izšla ob 150-letnici prve izdaje Prešernovih poezij. Prireditelja sta Kulturni dom in Glasbena matica Gorica.

GLASBENA SKUPINA »ZUF DE ZUR« prireja v petek, 19. t.m., ob 21. uri v deželnem auditoriju koncert ob predstavitvi zgoščenke »Tilulela«.

PRISPEVKI

Judita Korsic iz Jazbin daruje 50 tisoč lir za priložnostni zbor steverjanskih in podgorskih pevcev.

Namesto cvetja na grob Giulianu Pauletigu darujejo družine G. Boschin, L. Pipan in L. Boskin 150 tisoč lir za KD Skala iz Gabrij.

Ob obletnici smrti Pine Marusič darujejo moz Danilo in otroci 50 tisoč lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Standreža.

ČRPALKE

Danes so na Goriskem dežurne naslednje bencinske črpalke

GORICA
AGIP - Ul. d'Aosta
ESSO - Ul. Brass
IP - Ul. Lungo Isonzo
ERG - Ul. Brig. Re
GRADIŠČE
IP - Trg Unità
TRZIC
ESSO - Ul. Boito
API - Ul. Cosulich
MONTESHELL - Ul. Boito

AGIP - Ul. Duca d'Aosta
RONKE
MONTESHELL - Ul. Redipuglia

ZAGRAJ
API - Trg Garibaldi
SKOČJAN
AGIP - cesta za Gradež
SLOVRENC
AGIP - državna cesta 56
TURJAK
IP - državna cesta
VILES
ERG - Ul. Aquileia
KRMIN
API - Drevored Venezia
Giulia

IZLETI

SEKCIJA UPOKOJENCEV SPI-CGIL IZ DOBERDOBA sporoča, da odpade junijski tridnevni izlet v Sanremo, na Azurno obalo in Montecarlo, oziroma, da bo prenesen na konec poletja. Za informacije: trgovina pri Mili v Doberdobu (tel. 78398).

VČERAJ-DANES

Podatki iz matičnega urada goriske občine od 6. do 12. junija 1998.

RODILI SO SE: Edoardo Komjanc, Jury Devetak, Samuel Devetak, Davide Bressan, Giulia Tavani.

UMRLI SO: 87-letna Bruna Bregant, 78-letni Giuseppe Fabretto, 84-letna Amalia Licer, 85-letni Ruggero Grandi, 93-letna Italia Di Bert, 83-letna Gabriella Cotic, 81-letni Giuseppe Gandolfi, 83-letna Maria Sirok, 70-letni Giovanni Terpin, 91-letni Virgilio Zumin, 71-letni Antonio Pillon, 85-letna Maria Simpson, 77-letna Alba Toso, 85-letna Norma Manzano, 84-letni Vergilio Rossi, 81-letna Maria Gorjan, 86-letna Daisy Levi, 69-letna Ester Caterina Mininel, 93-letna Maria Riosa.

POROCILI SO SE: mestni redar Camillo Belli in bolničarka Giovanna Lanza, upokojenec Galliano Millost in gospodinja Ljiljana Miljkovic, mehanik Marino Tomsic in frizerka Michela Schabetz, delavec Claudio Borsi in uslužbenka Michela Gadenal, uslužbenec Mariano Sosol in uslužbenka Vida Gravner.

OKLICI: delavec Pierantonio Vio in zobozdravniška pomočnica Alessandra Gabrielli, prodajalec Alessio Zorzenon in natakarica Loredana Zandomeni, zobozdravnik Andrea Fabianelli in zobozdravnik Roberta Plahuta.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBCINSKA 2 pri Sv. Ani, Ul. Garzarolli 154, tel. 522032.
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
CENTRALE, Trg republike 16, tel. 410341.

POGREBI

Jutri: ob 10.30, Rina Gaglioli vdova Corsi, iz mrliske veže glavnega pokopališča; ob 11. uri, Eugenia Moscarda, zalni obred v cerkvi v Strazicah, pogreb bo v Romansu; 12.00, Rosina Lesica vdova Mian, iz bolnišnice Janeza od Boga v Locnik.

ZAHVALA

Ob boleci izgubi

Milke Gorjan Bratina

se iskreno zahvaljuje vsem, ki ste z nami sočustvovali in kakorkoli pocastili spomin nase drage mame in none.

Svojci

Gorica, 14. junija 1998

CADAJACO RUOTE GORICA
TRG SAN ROCCO 7, Tel. 0481-536651

ZASTOPNIK
MBK
A NEW WORLD

Skyliner

PRODAJA IN POPRAVILA KOLES - DODATKI

Avtonomna dežela Furlanija - Julijska krajina

Deželna direkcija za krajevne avtonomije

***Volitve za obnovitev
Deželnega sveta Furlanije - Julijske krajine***

OBVESTILO

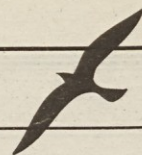
***VOLITVE
ZA OBNOVITEV
DEŽELNEGA SVETA
FURLANIJE - JULIJSKE KRAJINE
SE BODO
REDNO ODVIJALE
DANES, 14. JUNIJA 1998***

§§§

***Istočasno bodo tudi že najavljene
občinske volitve.***

§§§

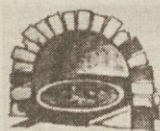
**Eventuelne informacije nudi Volilni urad
Deželne direkcije za krajevne avtonomije
telefoni: 0432/555527 - 555556 - 555455**

Gostilna

AL
CAVALLINOZAPRTO
OB SREDAHProsek 162
tel. 040/225160

PRIMERNE JEDI ZA VROČE POLETJE

PIZZERIA
"PAM PAM"Daniela in ... Pluto
vabita vsak večer,
razen ob sredahv NABREZINO 168
Tel. 040/200188Gostilna
GRUDEN
Tipična kraška
kuhinja
Šempolaj 49
Tel. (040) 200151
zaprto ob ponedeljkih
in torkihpizzeria - bar - gostilna
»VETO«
DEBENJAK NADA in FABRIZI ERINO snc
ob torkih zaprtoPeč na drva
OPCINE - Proseška ulica 35 - Tel. (040) 211629Restoracija - Hotel Pesek
PESEK 69 (Trst) - Tel. (040) 226294Velika dvorana za:
poroke, kosila in večerje s kraško domačo kuhinjo ter nova
dvorana za razne priložnosti, s klimatsko napravo
Parkirni prostor - Vrt - V ponedeljek in torek zaprtoTRŽAŠKA
MITTELEVROPSKA
KUHNJA
ZAPRTO OB TORKIH IN SREDAHDEVINŠČINA 25 - PROSEK (TS)
TEL. 040/225592

Hostaria ai pini

Odprto vsak dan,
razen ob torkihOb lepem vremenu
VSAK PETEK
GLASBA
IN JEDI NA ŽARUtel. 040/225324
BOŽJE POLJE, Pokr. cesta Prosek - Križ

Poletje je že tu! V teh dolgih in vročih dneh nam tisti del sistema našega živčevja, ki je zadolžen za željo in potrebo po prehranjevanju, deluje povsem drugače kot v mrzlih in kratkih zimskih dneh. Zato nam poleti, ko smo lačni, navadno zadiši drugačna hrana kot pozimi. Prav težko si je predstavljati, da bi na kakšen peklenko vroč dan sedeli na jadrnici zasidrani v zalivu katerega izmed kornatskih otokov in pripravljali pogrinjek za mizo, iz kuhinje pa bi dišalo po pečenih krvavicah in kislem zelju, zabeljenem z ocvirki.

Poleti nam diši predvsem vsakovrstna zelenjava in sadje, ki ju je v izobilju. Pozimi, pa kolone in vroče, močne mesne juhe. Ta logika se ne obnese le pri ribah in drugih užitnih prebivalcih morja, čeprav radi povezujemo ribe z morjem. Tudi v kulinaricnem smislu - tako je veliko ljudi ribe le poleti, pozimi pa se nanje sko-

rajda ne spomnijo. Morda bi bilo povsem drugače, če bi vedeli, da so pozimi, ko je morje hladno, ujetje ribe boljše. Ker je njihovo meso čvrstše, obdržijo namreč pri termični obdelavi več soka in s tem tudi več okusa.

Poleti nam prija tudi juhe, seveda drugačne kot pozimi. Spanci, ki dobro vedo, kaj je vročina, so izumili znamenito hladno juho, ki jo imenujejo gaspačo. Poznamo pa še vrsto drugih sadnih ali zelenjavnih juh, ki se servirajo hladne ali celo z dodatkom ledenih kock. Takšna juha nas nasiti in osveži hkrati.

Poleti radi jemo tudi omlete. Že zaradi hitre priprave, kajti kdo bi v poletni vročini ure in ure zdel pri razbeljenih loncih. Omleta je pred stoletji nastala v Franciji. Zaradi pomanjkanja živil, so gospodinje zmetale v ponev, kar so pač imele pri roki oziroma v shrambi. Prav zato tudi obstaja toliko različnih vrst omlet.

Pri jedeh, ki jih imamo radi na jedilniku poleti, ne moremo tudi mimo raznovrstnih solat in jedi, ki jih pripravljamo na žaru, saj ne mine poletni dan, da ne bi neke v naravi zadišalo po tlečem oglju in dobroti, ki se peče. Na žaru lahko okusno pripravimo tudi zelenjavo in ne le ribe in meso, kot me nijo mnogi. Pri sestavljanju poletnih jedilnikov pa je treba tudi upoštevati, da uživamo mnogo kalorij že s sladoledi, ledenimi kavami in, zaradi žeje seveda, s sladkimi sadnimi sokovi in pivom. Zato se poleti izogibajte kalorijskih bomb, kot so pečene kracje, tolste pečenke in dimljene mesnine. Raje si privoščite dobro solato.

In da vam ne bo vedno treba kuhati doma, rezervirajte mizo v gostinskih obratih, ki oglašujejo na tej strani našega dnevnika. Postreženi boste z obilico jedi, ki so najbolj primerne za ta letni čas.

Društvena gostilna

Gabrovec

Najemnici SAVINA in ANA

Tel. 040/229168

BAR - BUFFET - PIZZERIA

»RINO« SNC

KOSILA - VEČERJE
PIZZE OPOLDNE IN ZVEČEROPCINE
Narodna ul. 65
Tel. 040/213821
ob nedeljah zaprto

GOSTILNA

la Lampara

KRIZ 144 (TRST)
Tel. 040/220352

DRUŠTVENA GOSTILNA KONTOVEL

najemnik G. Papucci

NAJAVLJA
SKORAJŠNJO OTVORITEV
PRENOVLJENIH PROSTOROVKontovel 152
Tel. 040/225168

Bar-Paninoteca

ALLA
GROTTA
GIGANTEdomače vino,
sendviči, tosti,
hot-dogs

BRISČKI 42/d

odprto do 23. ure

GOSTILNA
Z RIBJIMI SPECIALITETAMI

»Boutique del pesce«

KONTOVEL 97
Tel. 225390BENNIGAN'S
Pub 1902

KRIZ 187 - TRST - TEL. 040/220307

Urniki: 19.00 - 02.00 - ZAPRTO OB PONEDELJKIH

Društvena gostilna
na ProsekuPROSEK 280
Tel. 040/225039

Najemnici:

Blazina Lidija in Šuber Marina

PRVOVRSTNE DOMAČE JEDI
IN DOMAČA VINA V SREDISČU VASI

ZAPRTO OB ČETRTH

HOTEL RESTAVRANT

Sonia S.r.l.

TOTOCALCIO - TOTIP-ENALOTTO-TRIS

DOMJO, 47
TEL. 040/820229 - 281286 - 810324

GOSTILNA

Suban

TRNOVCA 16

Tel. 040/200175

domača kuhinja - specialitete na žaru
zaprto ob četrtkih

da Rino e Silvana

ZVEČER GLASBA V ZIVO

jedi na žaru - pizze
domače slasicePROSEK 167
TEL. 040/225146

Nedeljske teme

GENERALNA SKUPŠČINA OZN

Rodila se je »sveta aliansa« proti mamilom

VOJKO COLJA

Na izrednem zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov, ki je bilo od 8. do 10. junija, se je rodila neke vrste »sveta aliansa« v boju proti mamilom. Države proizvajalke in države porabnice mamil so izrazile skupno voljo, da bodo zmanjšale povpreševanje, unicile posevke koke in opijskega maka ter se postavile po robu prekupčevalcem z mamili. Predstavniki 158 držav, med njimi 23 voditeljev držav in osem ministrskih predsednikov, je osvojilo politično deklaracijo, ki jo je sestavil izvršni direktor Mednarodnega programa za nadzor nad mamili (UNCDP-United Nations International Drug Control Programme), bivši italijanski senator Pino Arlacchi, prav tako so sprejeli deklaracijo o vodilnih načelih za zmanjšanje povpraševanja po mamilih ter niz drugih dokumentov s skupnim naslovom Akcijski načrti. Kot je povedal Pino Arlacchi, ima strategija OZN dva temelja, in sicer več sredstev, več solidarnosti do odvisnikov v vsem svetu in več sredstev za uvajanje mamilom alternativnih kultur. Arlacchijev načrt obvezuje 185 članic Združenih narodov, da končno priznajo, da je zmanjšanje povpraševanja ena temeljnih nalog v boju proti mamilom. Strategija OZN predvideva, da posamezne članice do leta 2003 sprejmejo tako zakonodajo, ki bo znižala povpraševanje in ponudbo mamil, leta 2008 pa naj bi prišlo do prvih konkretnih rezultatov. Desetletni načrt naj bi po predvidevanjih stal 5 milijard dolarjev.

Ameriški predsednik Bill Clinton, ki je kot prvi spregovoril pred Generalno skupščino, je obljubil, da bodo ZDA prevzele vodilno vlogo v boju proti mamilom in je vse države pozval, naj se pridružijo temu boju. »Nobena država ni tako velika in močna, da bi bila lahko sama kos temu boju, nobena država pa ni tako majhna, da ne bi lahko dala svoj prispevek k temu boju,« je povedal.

ameriški predsednik. Potrdil je, da bodo ZDA prihodnje leto namenile 6 milijard dolarjev, tako da bi zmanjšale notranje povpraševanje po mamilih. Prav tako je Clinton podprl Arlacchijev načrt pomoči kmetom tretjega sveta, tako da bi odpravili nasade opija, koke in indijske konoplje ter zagotovil amerisko sodelovanje. Po njegovem je treba končati z nedopustnim medsebojnim obtoževanjem med državami proizvajalkami in državami porabnicami mamil. »Mamila so problem vseh in vsi se moramo proti njim boriti: v naših hišah, na cestah in v svetu,« je poudaril ameriški predsednik, ki je napovedal, da bodo ZDA porabile 2 milijardi dolarjev za vzgojno kampanjo. Vse države je pozval, »naj stegnejo dolgo roko zakona, a naj tudi podajo roko razumevanja«. V bistvu so tudi ZDA pristale na strategijo »palice in korenčka«.

Odzivi ostalih predsednikov vlad in držav so bili različni, a načelno so se strinjali z Arlacchijevo strategijo. Tako se je predsednik italijanske vlade Romano Prodi zavzel za »preventivno strategijo«, ki naj preseže »kazenske in represivne metode«. Po Prodijevih besedah je vprašanje mamil zadobilo transnacionalne in globalne razsežnosti, tako da je treba na izziv odgovoriti s konkretnimi mednarodnimi po-

budami. Predsednik italijanske vlade se je tudi zavzel za rehabilitacijo odvisnikov, ker so se represivne in kazenske metode izkazale za neuspešne.

Mehiški predsednik Ernesto Zedillo pa je poudaril, da ne sme nihče postati sodnik drugih in in v imenu svojih zakonov kršiti zakone drugih. Brzkone je pri tem mislil na operacijo Casablanca, med katero so Američani pozaprlj kakih dvajset mehiških banknikov, ki so prali umazani denar. Zedillo in drugi voditelji latinskoameriških držav so od razvitih industrij skrbno zahtevali, naj predvsem zmanjšajo povpraševanje in naj problem obravnavajo kot vprašanje javnega zdravja in ne samo kot kriminalni problem.

Singapurski notranji minister Wong Kan Sen je seveda branil singapurske skrajne represivne metode, ki predvidevajo zapor za uživalce mamil in smrtno kazen za prekupčevalce z mamili. Nizozemska je spregovorila o strategiji, ki naj »omili škodo«, Svica pa je branila svoj sporni načrt o »heroinu na recept«.

»Nihče nima monopola nad resnico,« je navedel Arlacchi, ki je pripravljen poslušati vsakogar, ki bo s konstruktivnimi kritikami uresnil svet brez mamil.

Podatki, ki jih je pred Generalno skupščino iznesel generalni tajnik OZN Kofi Annan, so zaskrbljujoči. »V svetu uživa kokain in heroin 21 milijonov ljudi, psihotropne substance pa kar 30 milijonov ljudi,« je navedel Annan. In prav ta sintetična mamila predstavljajo najhuji izziv, ker se tu ne zastavlja vprašanje uničevanja nasadov koke ali opija, te substance lahko izdeluje vsak nekoliko boljši kemični laboratorij. Nic cudnega torej, da so nekatere države sprožile pravi preplah. Tako je nemški zunanji minister Klaus Kinkel navedel, da se je v enem letu v Nemčiji število odvisnikov povečalo za 20 odstotkov, namestnik ruskega zunanjega ministra Jurij Usakov pa je

povedal, da se je samo leta 1997 v Rusiji povečalo število odvi-

snikov za 60 odstotkov.

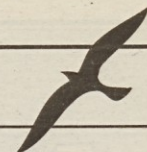
Razpravo v Stekleni palači OZN so spremljali protesti raznih nevladnih organizacij, ki se ne strinjajo s »krizarsko vojno« proti mamilom. Več kot 500 osebosti, med katerimi so bile vidne kulturne in politične osebnosti sveta, med njimi tudi Nobelov nagradenec za književnost Dario Fo in nekdanji generalni tajnik OZN Javier Perez de Cuellar, je v odprtem pismu Kofiju Annanu na New York Timesu zahtevalo revizijo dosedanje prohibicijske politike in začetek odprte razprave o alternativnem pristopu k problemu mamil, ki naj temelji na dobri volji, znanosti, javnemu zdravju in človekovih pravicah.

Protestirala je tudi italijanska transnacionalna radikalna stranka, ki navaja, da so mednarodne konvencije OZN o narkotikih in psihotropnih substancah vse od leta 1961 skušale nadzorovati mamila po vsem svetu. Kljub temu pa se je število proizvajalcev, trgovcev in porabnikov mamil povečalo, tako da so zakoni prohibicionistov pogoreli na vseh področjih. Transnacionalna radikalna stranka je mnenja, da je na prelomu tisočletja prisel čas, da zakonsko uredimo proizvode, ki so bili doslej prepovedani. Zakonska ureditev mamil in trga bo preprečila kriminal in pomagala odvisnikom, da se soočijo s svojimi težavami, menijo radikalci.

Takih nasvetov pa seveda Arlacchi ne more poslušati, ker ne peljejo v svet brez mamil, za katerega se zavzema večina mednarodne skupnosti. Ob vsem tem pa lahko trdimo, da bo sele cas pokazal, ali je bilo sedanje izredno zasedanje Generalne skupščine res zgodovinski mejnik v boju proti mamilom kot trdijo nekateri, ali le samo deklarativna pobuda, ki ne bo obrodila nobenega sadu, ker so interesi preveliki, da bi lahko uspešno preprecili trgovanje in uživanje mamil.

..

MAMILA

Mamila kot maščevanje prebivalcev revnih držav

Mednarodna konferenca OZN o mamilih, ki je potekala prejšnji teden v New Yorku, je imela nalogo, da postavi boj proti mamilom na raven nekakšne krizarske vojne. Izrečena je bila celo ocena, da se bo svet znebil mamil v relativno zelo kratkem času. Nacelno so namreč vse vlade za ostre ukrepe proti proizvodnji mamil, oziroma za načrtno uničevanje nasadov koke in opijskega maka.

Na listi »hudobnih« so sedaj za koko Kolumbija, Peru in Bolivija, za mak pa Afganistan in Burma (po novem Myanmar). Bogate države naj bi bile med »dobrimi«. Tako si vsaj same želijo. Njihov zazeljen status pa je dvomljiv. Odvisno je seveda iz katerega zornega kota gledamo na zadevo.

Na drugačnih konferencah o mamilih, na takih, kjer ne sodelujejo predsedniki mogočnih držav, temveč strokovnjaki in poznavalci družbenih resnic preprostih (beri revnih) ljudi, je bila že večkrat podana ugotovitev, da so mamila problem bogatih držav in ne tistih, ki jih proizvajajo. V državah proizvajalkah je zasvojenec izredno malo. Tam imajo ljudje vse drugo po glavi in jim ni treba iskati v mamilih novih izkušenj in občutkov. Gre v bistvu za maščevanje revnih proti bogatemu svetu.

Konferenca je potrdila strategije za uničevanje nasadov koke in maka in nakazala nadomestne kmetijske dejavnosti za kmete, ki bodo ostali brez zaslužka. Kajti kmetje, ki gojijo naprimer koko v Južni Ameriki (cocaleros), niso kaki bogati kulaki. Imajo le to prednost, da svoj pridelek zanesljivo prodajo. Za njih bo prehod na sadje, bombaz ali paradiznike travmatičen, kajti tega je po svetu veliko in cene so nezanesljive. Zanje bodo potrebni se denarni nadomestki, najverjetneje pa je, da bi res korenita borba proti proizvodnji mamil počasi silila te kmete na obrobja vlemest k životarjenju. Kaj takega pa se se ne bo zgodilo tako hitro, ker bo povpraševanje po mamilih zanesljivo ostalo zelo veliko.

Za morebitne ukepe pri uničevanju nasadov ali denarne nadomestke pa so v nekaterih državah proizvajalkah že potrebno ukrepali. V Južni Ameriki so naprimer na novo posadili na tisoče hektarov, ki bodo nadomestili uničene nasade koke, domače vojaško-vladne mafije pa so se pripravile, da prestrežejo denar, ki bi bil nakazan ob »uspehih« pri uničevanju.

V treh južnoameriskih enotah je stvarnost dokaj različna.

Najbolj razvpita je brez dvoma Kolumbija, kjer koko pridelujejo le za izvoz. V primerjavi s Perujem in Bolivijo v Kolumbiji ni tako težkih zemljepisnih pogojev: ni pretirano visokih planot in veliko je dežja. Domači kmetje ali drugi delavci ne zvečijo koke kot nadomestila za hrano. Vremenski pogoji za koko pa so odlični, površine dobro skrite v amazonskem pragozdu in ne nazadnje tudi raz-

dalja do največjega odjemalca iz ZDA je manjša. V Kolumbiji se že desetletja ubadajo z nikoli razčiščenim vprašanjem, ali je vladna garnitura trenutka v službi »narcosov« ali pa, kot izhaja iz uradnih izjav, v boju proti njim. Vsekakor nobena vlada doslej se ni zabeležila vidnih uspehov, medtem ko je svoj čas blestela zvezda Pabla Escobarja, pravega kralja koke, ki ga ima kolumbijska javnost za nekakšnega heroja, bolj kot za malopridneža. Escobarja so ujeli, da so ga zavarovali pred agenti ZDA in mu nato omogočili, da je pobegnil, da so ga lahko ubili na begu. Posli so prisli v druge roke, nikakor pa ni jasno, ali obstaja prava politična volja za zatiranje tega prometa. Peru je tudi velik proizvajalec koke, v tej državi pa je zvečenje posušenih listov potreba vsaj za del tistih ljudi, ki živijo na planotah tudi preko 4000 m nadmorske visine. Iz listov iztisnejo tisti kanček mamila, ki v izjemno težkih delovnih pogojih in ob pomanjkanju ustreznih visokokalorične hrane, daje koristnikom občutek zadostitve.

Brez dvoma bi se rade volje odrekli listom, ko bi imeli na razpolago krožnik testenin.

Celotna zadeva boja proti koki je v Peruju vsaj zamrznjena. Velika urbanizacija prebivalstva v zadnjih letih je namreč porodila nova družbena vprašanja, reševanja katerih so se večkrat lotili tudi s silo (gverila Sendero luminoso, gibanje Tupac Amaru). Vlada, ki je formalno na strani zahtev ZDA, se mora najprej ukvarjati z obostankom in z zatiranjem oboroženega odpora.

Bolivija ima približno enake zemljepisne pogoje kot Peru. Zelo velik del prebivalstva živi na visini približno 3700 metrov nad morsko gladino s konicami do nekaj nad 4000 metrov.

Že vrsto let ni večjih primerov oboroženega odpora proti vladi, ki je vsekakor konzervativna in predstavlja domačo oligarhijo. Nekaj »žrttev« vlade (skromno izboljšanje socialnih uslug, krčenje izdatkov za vojsko) in tudi poudarjen razvoj nizinskih pokrajin v amazonskem bazenu na vzhodu države je botrovalo iskanju vsakdanjih

rešitev brez pomoči brzostrelke.

Uporaba listov koke je v Boliviji zelo razširjena, na vsak način pa se manjša. Anketa je pokazala, da je slab polovica Bolivijcev vsaj enkrat poskusila liste koke. Na noben način pa ne gre za uživanje mamila. Najbolj se v Boliviji liste koke uporablja za razna zdravljenja, večkrat tudi empirična. Na drugem mestu je zvečenje (acullico) listov. Z njim se je sprijaznilo nekaj več od milijona ljudi, dve tretjini od teh moskih. »Acullico« pomeni tudi nastop polnoletnosti in začetek zvečenja sovpada z 21. letom starosti. Največjo uporabo listov koke za zvečenje beležijo v mestih Challapta, Oruro in Potosi, torej v krajih kjer je največ rudarstva, izjemno težkega dela v tistih krajih. Vsekakor je »acullico« v precejšnjem nazadovanju. Danes naj bi liste zvečilo le približno 15 odstotkov Bolivijcev, medtem ko jih je pred 50 leti zvečilo tretjina. V mestu Challapata pa zveči kar 60 odstotkov, v Oruru pa skoraj polovica prebivalcev. Na splošno statistike dokazujejo,

da je zvečenje zdravilo proti nadmorski višini.

Zelo priljubljen je v Boliviji tudi »mate« ali čaj iz listov koke, ki se odlično prileže v kakem zavetišču na mrzlih in vetrovnih prehodih pri 4500 metrih visine.

Listom koke pa pripisujejo nekateri tudi čudodelne lastnosti. Tako jih na primer popotniki postavijo na kak krizpot, plesalci pa v čevlje, da se jih ne loti utrujenost.

Gre torej za same nedolže uporabe. Kmetje v Peruju in Boliviji se niti ne zmenijo za probleme, ki jih ekstrakt njihovih rastlin povzročajo bogatim. Ko bi jih poznali, bi imeli od tega verjetno celo zadoščenje. Zavedali bi se, da se lahko tudi maščujejo gringom.

Bolivija kot politično najbolj stabilna od treh južnoameriskih proizvajalk koke se je lotila tudi nekoliko smešne politične akcije z jasnimi demagoškimi cilji. Pred casom so ZDA predlagale, da bi državam, ki bi dosegle napredke pri zatiranju gojenja koke izdale posebno spricevalo, ki bi nato dajalo tudi določene finančne koristi.

Bolivijci so predlagali, da bi taka spricevala izdajala vsaka država zase.

Na drugem koncu sveta sta hudobneža dva: Afganistan in Burma. Njihov proizvod je opij.

Afganistan je že skoraj 20 let v vojnem stanju in dejansko ni znano, kdo tam pije in kdo placuje. Prav tako ni jasno, ali so takojimenovani islamski skrajneži domoljubi ali če pripada taka vloga tistim, katerim je oblast svoj cas vsaj zbežala iz rok. Vse premalo je informacij in vse prehitro se stanje spreminja. Bajce pa iz Afganistana prihajajo izredne količine opija in ni izključeno, da je to mamilo tudi eden od vzrokov (morda zelo vazen) vojnih dogajanj v državi.

Skrivnostna je tudi Burma, in to skoraj od vedno. Ze dolgo časa tam vladajo vojaki in svojcas so bile zelo aktivne tudi gverilske organizacije. Celotno gibanje se je otepalo osrednje oblasti in to brez kakih svetovno propagiranih načel narodne samostojnosti. Sever Burme je namreč poseljen s številnimi narodnostnimi skupinami, ki jih lahko imamo za plemena.

Ze nekaj let vlada v Burmi nenavaden mir. Gverilska gibanja niso več aktivna in največ preglavic delajo vladi redki oporecniki.

Kako je bil dosežen mir? Ni nobenega dvoma, da so vojaki zaslužili, da lahko mastno služijo z opijem, ki ga na severu pridobivajo iz maka. Plemena so bila motivirana k povečani proizvodnji; pretežno je to pocenjala kitajska mafija, ki je dejanski gospodar severne Burme. Proizvajalci so enostavno odstopili delež dobičkov politikom ali vojakom in ti jih odtlej puščajo pri miru. Zadeva je sla tako daleč, da so obsežne pokrajine ob meji Burme s Tajsko, Laosom in Kitajsko za burmansko vojsko dejansko prepovedana območja. Vlada jim posamezni mogotci s svojimi zasebnimi vojskami in v miru med seboj. Očitno je denarja dovolj za vse, pretiranega pohlepa pa tudi niso se zabeležili.

Iz burmanskih rafinerij potuje opij največ na Tajsko in od tu na zahodna tržišca. Delno ubere tudi pot na Kitajsko.

Nov proizvod burmanskih rafinerij naj bi bil »metamfetamin«, ki se trži v obliki tablet.

Kralji opija, ki gospodarijo v svojih fevdih, nastopajo povsem prosto, kot suvereni. Poleg zasebnih čet imajo tudi svojo upravo in celo svoje zastave. Sloviti »Zlati trikotnik« očitno se ni prišel resno na dnevni red konferenc proti mamilom.

Da bi zadostila formalnim zahtevam iz tujine je burmanska vlada organizirala tudi uničenje sirse površine posajene z makom. Vse pa je bilo prej dogovorjeno s fevdalci tistega kraja. Tuji novinarji so iz helikopterja videli opustošena polja, kasneje pa tudi izvedeli, da so rastlinam pred uničenjem odrezali glave in tako resili pridelek.

Bruno Križman

Foto AP

»Gora« je z blatom obrnila kolo časa za 160 let nazaj

REPORTAŽA

OD NASEGA POSEBNEGA SODELAVCA

Ko so Siano zasedli Nemci, so se njegovi prebivalci zatekli tja gor, na goro. Moj ded se je vsako drugo noč vračal domov, da je poskrbel za zivali. Neopazno se je spuščal po ozkih in strmih poljskih poteh skozi dolino navzdol in ko pobocje ni bilo več tako strmo, se je pomikal skrit za cesnjevim drevesi. Se nize se je s sklonjeno glavo smukal med vinskimi trtami. Grozdje je moralo biti takrat zrelo, vendar v Sianu tisto leto ni bilo trgatve. Ded je nadaljeval pot čez mostiček, ki je bil speljan čez stari jarek, se nato povzpela na pobocje hriba na nasprotni strani in tako od zgoraj prišel do svoje cetrli in svoje ulice. Spet se je spustil navzdol in preko mostu nekega drugega jarka končno prišel do svoje hiše, za katero je imel plasticne kozo in nekaj kokosi. Pes pa je bil skrit v hribih skupaj z dedovo zeno, dvema hčerama in tremi sinovi. Najmlajši med njimi je bil moj oče in prav on mi je velikokrat pripovedoval to zgodbo.

Bilo je ravno tako jeseni, vendar precej let kasneje, ko sem sel prvič na tisti hrib. Ded in njegovi sinovi so trkali grozdje in ga dajali v lesene skafe in plasticne kadi. Na bližnjem zemljišču je bilo med vejami cesenj mogoče opaziti čebelnjake. Se sedaj se spominjam tistega zlatorumene sončnega dne, rdečih in modrih streh panjev, prasne poljske poti in smaragdno zelenega »malega vinograda«, kot smo mu pravili v narečju.

Ure in ure sem z okna opazoval tisti hrib. Vas se je počasi dvigala in za zadnjimi hisami se je nenadno začel hrib. Skušal sem si predstavljati, kako ravni na prehaja v vzpetino in se spraseval, ali je zadovoljen tisti kmet, ki ima pol svojega zemljišča ravnega in pol nagnjenega. In tako se je ob tistem skrivnostnem mestu, skritem v najbolj oddaljenimi hisami v vasi, v meni porajala radovednost.

Svoje je dodala se babica, ki je pozimi sedela ob kamini in z od plamenov obsijanim obrazom pripovedovala strašne zgodbe o bitjih, ki so bili pol ljudje in pol volkovi in ki so se na gori prikazali samo enkrat na leto, 31. decembra ponoči. »Kdor se rodi tisto noč, je pol volk ...«, je pravila.

Siano ima deset tisoč prebivalcev. Leži sredi doline, ki jo omejujejo pobocja treh gor. Nekoliko spominja na trikotnik, vendar pa gore na južni strani pušcajo prehod, skozi katerega je speljana cesta, ki prihaja iz sosednje vasi. Na severni strani doline se ena cesta vzpenja čez masiv in pelje do Bracigliana, ki leži na drugi strani gore. In potem je tu se ena cesta, ki deli vas na dva dela, in vodi proti zahodu do soteske med dvema gorama, od koder se v neskončnih serpentinah spet spusti proti Sarnu.

In ravno ta hrib na severni strani vasi, ki je na videz bolj mogočen, kot bi lahko bil s svojimi tisoč metri nadmorske višine, nas je 5. maja izdal. Bil je torej. Prvi plaz blata se je utrgal popoldne ob 16.20, zadnji, sesti, je zdrsil v dolino ob 19.40 in se ustavil sredi nekega trga. Slika belolasega moškega, ki so ga čudežno resili karabinjerji, je obkrožila cel svet. V severni Italiji, v Ameriki, Nemčiji, Argentini so izseljenci prepoznali vas in zaradi njihovih klicev so bile telefonske linije zasedene vso noč. V Sianu je umrlo pet ljudi, toda nihče v vasi ni vedel, da je se bolj tragična usoda doletela bližnji zaselek Sarna Episcopio, kjer je umrlo 161 ljudi, vseh pogrešanih pa se niso našli. Tisto noč so govorili, da je nekaj mrtvih tudi v Braciglianu. Bilo jih je pet: vsi so bili iz ene same družine. Tem je treba dodati še enajst žrtev v Quindiciu. Skratka, ena in ista gora je popustila na vseh svojih straneh in kar 43 plazov je razbrazdalo njena pobocja od treh popoldne do polnoči, ko je zadnji plaz prekril bolnico v Sarnu.

Takrat je bilo že skoraj tri dni. »Dez je prepočil zgornje plasti gore, ki so zdrsnile v dolino,« so razložili geologi. »Toda tudi že kdaj prej je veliko deževalo in poleg tega dez ni padal samo na tisto goro ...,« ugovarjajo domačini. Izčrpnega odgovora na vprašanje, »zakaj se je zgodilo«, se ni. Ve se, da so dolino prekrili milijoni ton zemlje, ki je drsela po nekaj metrov globoki plasti lapila. Material, ki je na površje nanesele že med najstarejšimi izbruhi Vezuva, je po mnenju geologov »nekompaten« v primerjavi z zemljo, ki je nad in pod tem pasom. To se pravi, da je tujek v gori. Lapili so v kemičnem smislu kislina.

Pod in nad to plastjo pa je zemljišče bazično. Drevesa, ki uspevajo v bazičnem okolju, kot so cesnje in kostanje, ki jih je veliko na gori, poženejo svoje korenine do kislega območja, vanj pa ne prodrejo. Korenine se torej sirijo le v tisti meter ali malo več kot meter široki površinski plasti. »Ko je voda dosegla plast erupcijskega materiala, je stopila lapil (to so kamenčki, ki so tako obstojni kot sadra) in vse, kar je bilo na njem, je zgrmel v dolino. S hrastovimi, kostanjevimi in cesnjevim gozdovi vred.

Ker za dogodek ni neke prepričljive razlage, so prebivalci prepričani, »da se je nekaj zgodilo v notranosti gore«. Starejši ljudje so govorili, da gora skriva v sebi ogromen rezervoar vode. In ce bi potres porušil goro, bi Siano poplavlila voda. Pripovedovali so, da je nekoč neki pastir vrgel ovco v neko jamo, v kateri teče potok, in da so potem zival našli pri izlivu reke Sarno. V Sianu je v začetku sedemdesetih let neki rabdomant slisal neskončno stevilo podzemskih tokov. Občina je tako izkopala nekaj vodnjakov, od koder so zajemali izredno čisto vodo in jo dovajali v vodovod.

Ljudska domisljija danes govori o skali, ki se je morda odtrgala v kaki jami in zaprla pretok, zaradi česar se je dvignil pritisk vode, ki je narasla in z notranje strani pronicnila navzven. In sredi februarja so res zabeležili manjši potresni sunek prav v notranosti gore. Najsiroši plaz se je utrgal v Braciglianu: na rjavi površini, ki jo je pustil za seboj, sedaj iz neke luknje vre potok, ki se potem ponovno izgubi pod zemljo in ki ga prej ni bilo. Material, ki ga je nosil ta plaz, je obkrožil goro, se spustil v Siano in s sabo vlekel drevesa in zivali. Blato je teklo od torka zvečer do cetrta. In nihče si ni znal razložiti, kako je to mogoče, saj ni več deževalo. Potem so ljudje zvedeli za novi potok.

Katastrofa, ki je prizadela področje na meji med salernsko in avelinsko pokrajino, je imela neizmerne razsežnosti. Nobeno stotkov plazov prizadelo področje, ki ga sicer ne bi imeli za nevarnega: slo je torej za v bistvu nepredvidljiv pojav.

Pa vendar ... Pa vendar smo se tistega dne na pragu leta 2000, ki je s svojimi simboli že med nami (Internet, parabolična televizija, prenosni telefoni), povrnili za 160 let nazaj.

Eden od najbolj uničujočih plazov, ki so zgrmeli na vas, bi lahko povzročil se večje razdejavanje, če se na stotine tisocev kubčnih metrov blata ne bi usmerilo v globok jarek in se nato ustavilo v ogromnem zaščitnem bazenu. Cel mesec so morali reševalci noč in dan z bagerji in tovornjaki odstranjevati blato, da so izpraznili ta bazen.

Dolina Siana je preprežena s stirimi globokimi jarki. Dva se spuščata vzdolž gora, ki so čisto blizu nekdanjega naselja, in se končata z dvema bazenom. Tretji se je začel v neki dolini, rezal vas na dve polovici in tudi sam končal v bazenu. In končno je bil tu se en manjši jarek, ki pa ga niso delali tako natančno kot ostale, ker so ga izkopali ob pobocjih gore, ki je bila najbolj oddaljena od prvotnega naselja. V začetku 19. stoletja je bila v vasi vsako zimo poplava. In občinska oblast je v Neapelju redno pošiljala pritožbe s seznamom izgubljenih živin, uničenih his in poskodovanih javnih zgradb. Končno je nekega dne prišla vest, da bo borbonska oblast začela kopati odtočne. Dela so se začela leta 1816. Delavci, ki so vsako jutro delali pod pobocji treh gor, je moralo biti na stotine. Verjetno so spremenili življenje vasi, ki je takrat stela približno tri tisoč prebivalcev. Kopali so osem metrov globoko v pobocje gor. Jarki so bili tako široki, da so leta 43 Nemci vanje skrili tanke in tovarnjake. Bili so kot v strelskem jarku, ki jih je varoval pred ameriskimi letali. Stene jarkov so naredili s tufom, toda nekaj izrednega je bil tlak na bolj nagnjenih predelih. Poiskali so najbolj bele kose zive skale in jih zelo natančno zlagali drugega ob drugega. Tako mojstrsko opravljeno delo lahko danes vidimo le pri tlakovanju trgov. V tistih casih so obrtniki razbijali skale, kamne nato polagali, jih ravnali in se potem verjetno oddaljili le za toliko, da so lahko videli, ali je de-

lo dobro opravljeno. In to v jarku, ki so ga gradili v vasi, ki je na zemljevidih sploh ni bilo! Delo so končali leta 1824. Od tedaj je v vas redno prihajal inspektor, ki je bil zadolžen za nadzor nad kanali. Imenovali so se Regi Lagni in inspektor je preverjal, če so vzdrževalna dela redno opravljena in če je celoten sistem od vrha do zaščitnih bazenov ociscen. Najstarejši ljudje v vasi se se spominjajo tega inspektorja, ki pa v vas ni prišel več, ko je prišlo do spremembe uprave.

Ze petdeset let nihče ni več videl kamnov na dnu jarkov. Sedaj je plaz zasul enega od njih, pri tem pa s svojo močjo odstranil vse, kar je bilo na njegovem dnu. In prikazali so se beli kamni: vsi so bili na svojem mestu, pa čeprav je blato ruvalo hraste. Starejši vascani, pa tudi tisti srednjih let so jih hodili gledat; zdelo se je, kot da hodijo na romanje.

Med letom 60 in 70 so ljudje začeli zapuščati goro. Vas gozdarjev, zagarjev, drvarjev in oglarjev se je spremenila v vas uradnikov in profesionalcev. V tistem obdobju so tudi zgradili cesto nad jarkom, ki je do takrat delil Siano na pol (in tako ustvarjal rivalstvo med dvema družbenima jedroma in dvema skupinama fantov obsteljevale s fraci in sulicami vsaka s svoje strani jarka). Polovico njegovega zaščitnega bazena so uporabili za sportno igrišče, preostali del pa so kasneje prekrili s cementom.

Bazen, v katerem se je ustavilo blato, ki bi lahko preplavilo dobršen del vasi, pa naj bi postal parkirišče. Birokracija, zaradi katere nacrti, ki je imel finančno kritje, se niso začeli ureničevati, je resila eno cetrto. V pripravi pa je bil tudi se drug nacrt, ki je predvideval, da bi ob pobocjih treh gor zgradili obvoznico. Tako ob prihodu ali odhodu iz vasi ne bi bilo več potrebno voziti skozi center. Cesto bi seveda zgradili nad jarki, ki bi jih dokončno prekrili.

Ko sem poslušal navdušene izjave o teh nacrtih, sem vedno spraseval: »Te jarke so vendar

nekoč zgradili, ali je mogoče, da sedaj niso več potrebni?« Odgovor je bil vedno eden in isti: »Saj imamo kanalizacijo.«

Moram dodati se kaj, da bo jasno, do katere mere lahko pozabimo na svojo zemljo in torej nase?

Razvoj gradbeništva je bilo eno od področij, ki so odločala o usodi občinskih odborov. Baj je nemogoče spraviti nekega prebivalca Siana iz tiste doline. In res je zaradi zelje vascanov, da bi ostali v rodnem kraju, uspevalo kakih deset gradbenih podjetij. In kje so gradili? Tam, kjer je bilo edino se mogoče: na pobocjih gore. Starejšim generacijam niti na kraj pameti ni prišlo, da bi si tam gradili hiše. Tako so se ob lopah za motike in reznike pojavile tudi majhne in ljubke vile. Nekatere so zgradili onstran linije jarka. V Sianu je bilo pet smrtnih žrtev in vse so živele v hisah, ki so jih zgradili nad to linijo in jih je plaz porušil.

Pri vsem tem premajhna skrb oblasti ne igra velike vloge. Lahko jo imamo za grešnega kozla, vendar s tem ne bomo prisli daleč. Ze vsaj dvajset let nismo več mislili ne samo na nevarnost plazov, ampak tudi ne na nevarnost obilnega deževja in poplav. Pa tudi goro smo imeli le se za sprehod, footing in piknike na velikonočni ponedeljek. V tistih globokih dolinah ni bilo več življenja. Blato je iz jarkov potegnilo razbitine avtov, stare pralne stroje, avtomobilske plasce, zimnice in smeti ter vse nepričakovano vrnilo vasi. In ljudi je obsel čuden občutek, da se vracamo v preteklost in da je konec pijanosti.

Na voglu nekega zida se je med prahom, ki ga je dvigal veter, videl crno obrobljen bel plakat. Na njem so bile občutene poslovilne besede, ki so jih dijaki nekega liceja posvetili svoji prijateljici Ilarii, ki ni dočakala osemnajstega rojstnega dne. Klicali so jo Bell' Illà (lepa Ilaria), se podpisali »la quinta A« (peta A) in pri tem nehoti zapisali tragično dvoumnost: »LA V A«.

ANTONIO CAIAZZA

NAŠI
OTROCI
RIŠEJO
IN
PIŠEJO

Levo:
V MAVRICNIH
ZVOKIH DOMISLIJE
Martina, 5. razred

Desno:
V OBJEMU
KRALJICE KRASA
Jari, 5. razred

Levo:
TO JE NAS PONOS:
DOBERDOBSKO
JEZERO
Veronika, 5. razred

Desno:
PREZIHVSKE
RADOSTI
IN PREGLAVICE
Robert, 3. razred

Levo:
PRIDI,
PODAJ ROKO
Nicoľe, 1. razred

»Prežihovci« v Doberdobu

V Mavricnih zvokih domisljije je bilo geslo letosnjega dvajsetletnega srečanja Prežihovih sol, ki se je odvijalo v Doberdobu, v petek 15. in v soboto 16. maja letos. (Martina)

Na ta praznik smo se dolgo pripravljali. Priznani goriski umetnik Hijacint Jussa je za nas pripravil grb s smarnicami, ki je postal simbol našega srečanja. (Matej)

V solskih prostorih smo tudi priredili razstavo likovnih izdelkov, ki so nam jo poslali Prežihovci od vseposod. (Luka)

Prežihovce smo nestrno pričakovali na solskem dvorišču v petek okrog poldne. (Erik)

Obložili smo mizo z raznimi dobrotami. Ob pogledu nanje so se mi slinile kar cedile. (Jari)

Najprej so prisli Dolincani, ki so pri nas prezivali le petkov popoldne in večer. (Simone)

Med njimi sem spoznala svojo prvo gostjo, Sabino. Bila je nasmejana, radovedna, plavalasa deklica, ziva kot poper. Takoj mi je bila všeč. Po kosilu smo si z Jasno in Sabino ogledali Doberdob. Pozorno sta poslušali očeta in mene, kako sva razlagala zgodovino vasi in jima razkazovala njeno okolico. Navdušeni sta bili nad jezerom. Jaz pa sem bila zelo ponosna, da sem jim lahko pokazala svojo rojstno vas. (Veronika)

Z Malino, Jasno, Nino in Sabino smo sli v Sesljan. Tam smo jedli sladoled. Srečali smo tudi Mateja in njegove goste. Skupaj smo prezivali nekaj res lepih trenutkov. (Valentina)

Ob šestih popoldne se je pričel kulturni spored. Učenci petega razreda smo ga uvedli z baletom iz Disneyevega Aladina. Pred nastopom sem bil nekoliko v stiski, ko pa sem se znesel na odru, sem se sprostil in zaplesal, kot nas je naučila učiteljica Ivana. (Simone)

Ko smo mi zaključili s svojo točko, so prisli na vrsto se učenci drugih sol. Izkazali so se zelo lepo. Najbolj mi je bilo všeč, kako so plesali učenci z Bleda. Navdušila me je deklica, ki je stopila iz skrinje in zdrsnila po odru ovita v tancice kot vila iz pravljice. (Sanja)

Prava zvezda petkovega večera je bil sosolec Jari, ki je napovedoval v doberdobskem narečju. Njegovim domisljam se je publika pristrčno smejala. (Simon)

Kulturni program je zaključil otroški pevski zbor Veseljaki, v katerem

pojem tudi jaz. Peli smo V solo, Beli moj konjček in Nasa pesem. Ko smo zaključili pesem V solo, so zmanjkali listi z glasbeno spremljavo za pesem Beli moj konjček. Bilo mi je slabo! Učiteljica Barbara, ki je zagledala nekaj listov za odrom, jih je brz odala Zulejki, da je lahko takoj zacela igrati. Oddahnila sem se in si prisepnila: »Dobro, zdej bi zi slo«.

Po kulturnem sporedu smo se dobro najedli in se zavrteli ob vabljenih zvokih Makarene. (Martina)

Vsi smo se vrteli, skakali in se zabavali, da se nam je vrtelo v glavi se takrat, ko smo se vračali domov. (Ivana)

Doma sem utrujena legla v posteljo, prav tako tudi moja gostja Lana. Mama nama je voscila: »Lahko noč, deklici«. (Marija)

Presenečen sem ugotovil, da je lepo, ko imas gosta v hiši. (Thomas)

Naslednjega dne smo vsi skupaj sli k jamarski koči Kraskih krtov, da bi si ogledali jamo Kraljico Krasa. Se prej smo se sprehodili po vrhovskem Krašu do grica Brestovca. Gospod Albano nam je razkazal rov, ki je med prvo svetovno vojno služil kot vojaško zaklonišče. (Erik)

Tudi jaz sem hotela v jamo. Cudež! Mama mi je dovolila, da sem lahko šla. Bilo je enkratno. Veronika in jaz sva si pri spustu pomagali. Na nekaterih točkah si moral drseti kar po zadnjici kot na toboganu, tako spolzka so bila ilovnata tla. Prijazni jamarji pa so nam vedno stali ob strani... (Martina)

Ko smo učenci prisli zopet na plan, je zadisalo slastno kosilo, ki so nam ga pripravili naši pozrtvovalni stariši. Pred kuharje se je postavila dolga vrsta ljudi, ki so lačni čakali tople obroke. Lonci so se hitro praznili. Hmm... (Ivana)

Potem pa smo se morali posloviti od naših gostov, ker so odpotovali domov. Morala sem pozdraviti tudi Tina. Bilo mi je žal, da odhaja. Ko sem se pozneje vrnila domov, sem sla v svojo sobo, kjer je prejšnjo noč spala Tina. Ze sem jo pogrešala, saj se mi je zdelo, sa sem jo poznala od vedno. (Petra)

Praznik je bil zame cudovito doživetje, saj sem imela možnost navezati prijateljske stike z učenci iz drugih sol. (Sara)

Učenci V. razreda O.S. »P.Voranc« iz Doberdoba

Zgoraj:
VESELE IGRE V MAVRICNEM SONCU
Tatjana, 1. razred

Spodaj:
NASMEH V PISANIH BALONČKIH
Ivana, 1. razred

Zgoraj:
V ROVU NA BRSTOVCU
Irene, 3. razred

Spodaj:
KAKO LEPO JE, KO SMO SKUPAJ
Tina, 3. razred

Levo:
PRIHAJAJO IZ JAME,
KOT IZ PREZIHOVEGA
PEKLA
Tanja, 3. razred

Spodaj:
DISEČ SMARNICEN
POZDRAV
Maria Beatrice, 1. razred

Zgoraj:
ZMAGOSLAVNI SPUST
Petra, 5. razred

Levo:
IGRE V SENU
Po senu se valjamo,
se prekopicujemo, skačemo,
se smejemo, vriskamo.
Dean, 4. razred

An zdej nej bu zerjjs. Zadnji buot smo se vidli u Dolini, no ljito od tjiga. Se spuneste, keku je blo fanj?

Danes pa smo tukaj, v Doberdobu. Skupaj z vami se bomo veselili ob Mavricnih zvokih domisljije. Mavrica, ker otroci ljubimo barve, zvoki, ker vsi radi pojemo, domisljija, ker je to naš prvi svet.

De bi blo še buolj vesjelo, smo se neučili nu vižu...

...da, našo himno. »Pridi, podaj roko«, ki jo je za to priloznost sestavil Sten Vilar, uglasbil pa Viljem Gergolet.

Pridi, podaj roko besedilo: Sten Vilar glasba: Viljem Gergolet

Pridi, podaj roko,
nasmeš je treba podariti,
čutim kako lepo
gojiti je prijateljstvo.

Pridi, podaj roko,
dobroto je treba deliti,
povej mi, kar ni težko,
saj skupaj lažje rastemo.

Pridi, vzemi balonček
radosti in hrepenenja,
naj v srcu sije
vsaka naša skrita želja,
ki rada iz globine bi v nebo.

Pridi, prinesi barve
zlive, pisane, blesteče,
da z nami našel boš
ta droben kosček sreče,
to prava pot je do srca.

Pridi, podaj roko,
z nasmehom lažje je živeti,
čutim, kako lepo
gojiti je prijateljstvo.

Pridi, vzemi balonček...

(Nato se enkrat prva kitica.
Končni verz se ponovi).

V Sovodnjah imajo že 90 let uspešno združno banko

Letosnje leto 1998 je za slovenske zadrugne banke na Goriskem in Trzaskem praznično. Vse tri se vedno obstoječe banke delujejo namreč že devetdeset let. To je le naključje, kajti v naših krajih, na obeh straneh današnje italijansko-slovenske meje, je bilo na začetku stoletja še več drugih posojilnic, ki so se obdržale le nekaj desetletij.

Tudi takrat, kot danes, so bile Sovodnje samostojna občina. Razlika je v tem, da takrat v tej občini ni bilo ne Vrha ne Rupe. Vrh je spadal pod opajsko občino, Rupa pa pod mirensko. Pod Sovodnjami so bile Vrtoče, ki so danes onkraj meje. V občini, v katero so spadale Sovodnje, Rubije, Gabrje, Peč in Vrtoče, so leta 1903 nasteli 1.402 prebivalca. Dodajmo se Vrhovce in Rupence in bomo v primerjavi z današnjim stanjem videli, da je položaj danes, po 90 letih, zelo podoben; ljudi je tu celo nekaj manj.

Tudi v Sovodnjah so ljudje živeli skromno, pa čeprav so bili na boljšem v primerjavi z marsikatero drugo slovensko vasjo pri nas. Pretežno so se ukvarjali s kmetijsko dejavnostjo. Imeli so srečo, da bivajo v neposredni bližini Gorice in Mirna. Marsikdo je vsak dan odhajal na delo v tovarne v ta dva kraja in tako je domov prinesel nekaj denarja. Kdor je ostajal doma je skrbno obdeloval polja in se zlasti vrtove. Veliko zelenjave so prodajali v Trstu, kamor so ga, tudi z vlakom iz postaje v Rubijah, posiljali vsak dan. Mlade Sovodnjske so bivale v Trstu in tam prodajale zelenjavo.

Cisto jasno je, da so ljudje potrebovali denar, ki bi ga lahko na banki dobili po nizkih obrestih. Tudi pri njih se je našel kak domacin, ki je za izposojeni denar zahteval visoke obresti. Zato je skupina ljudi, ki se je opirala na takratno katoliško politično skupino v Gorici, ki jo je vodil dr. Anton Gregorčič, že v letu 1907 ustanovila in odprla Konsum, t.j. trgovsko zadrugo, ki si je nadela nalogo prodajati prehranske izdelke po nizkih cenah. Leto dni kasneje je prišla na vrsto posojilnica in se kasneje tudi vrtnarska zadruga. Konsum in vrtnarska zadruga sta ostali le nekaj časa in kmalu prenehali, posojilnica pa je ostala.

Brez dvoma je pobudo za ustanovitev vseh teh zadrug dal Ludvik Lukežič. Doma iz Sovodenj je delal v Gorici, najprej v tiskarni Andreja Gabrščka, kjer je bil poslovodja. Ob političnem razkolu med klerikalci in liberalci v letu 1899 je odšel v novo tiskarno, za katero je dal pobudo dr. Anton Gregorčič. Ustanovljena je bila "Narodna tiskarna Antona Gregorčiča in Ludvika

Lukežiča". Tako je bilo napisano na uradnih listinah, kar pomeni, da je tiskarna s tako zvenečim imenom bila last teh dveh mož. V njej so tiskali katoliške časopise in vse tiskovine za katoliška društva in zadruge, ki jih je bilo v takrat veliki goriski deželi kar precej. Kasneje, v letu 1908, sta moza zgradila tudi Simon Gregorčičev dom v takratni ulici Vetturini (danes ulica Favetti). V kletnih in pritličnih prostorih je bila tiskarna, prvo in drugo nadstropje pa je vzelo v najem društvo Solski dom, da je v njih uredilo učilnice. Stavba je bil z visecim hodnikom povezana s stavbo Solskega doma v Krizni ulici.

V Sovodnjah je bila Kmečko-delavska posojilnica ustanovljena 2. aprila. Na veliki kamniti mizi gostilne pri Vuku so se zbrali številni domaćini, da bi podpisali ustanovni akt nove denarne zadruge. Za prvega načelnika je bil izvoljen kovač Franc Rojec, za podnačelnika učitelj Leopold Pavlin, za odbornike pa Ivan Lukežič, Jozef Masten, Ivan Pelicon in Sebastijan Česčut. Razen Pelicona, ki je bival v Rubijah, so vsi drugi bili iz Sovodenj. V nadzorni odbor so bili izvoljeni Ludvik Lukežič (postal je predsednik), Avgust Cotič in Franc Vizintin. Čeprav je nasvete dajal Lukežič, ki je bil v tesni povezavi z Gregorčičem - ta pa je vodil Gorisko zvezo gospodarskih zadrug in društev - je v Sovodnjah posojilnico upravljal učitelj Leopold Pavlin.

V naslednjih dneh so jo registrirali na goriskem sodišču. Posojilnica je pričela poslovati 4. junija v hiši odbornika Ivana Lukežiča na glavni sovođenski cesti. Njen sedež je tam ostal do časa po drugi svetovni vojni, seveda z obveznim presledom v letih 1. svetovne vojne. Sovodenci so se že ob začetku vojne z Italijo v maju 1915 morali umakniti v notranjost države. V Ljubljano je odšla tudi posojilnica. V vojnih letih je bil njen sedež v pisarni Gospodarske zveze v Ljubljani. Poslovala je dalje, pa čeprav očitno v nenormalnih razmerah. Sovodenci so v begunstvu bili v več krajih.

Po vojni se je tudi posojilnica vrnila domov. Poslovala je spet v nenormalnih razmerah. Sovodnje so bile porušene. Treba je bilo zares začeti znova. Konec dvajsetih let so se razmere nekoliko izboljšale, obnova je bila skoraj dokončana. Takrat je nanje udaril bankrot goriske Zadrugne zveze. Fasistična vlada je izkoristila težave, v katerih je zabredla Zveza in imenovala komisarja. Imela je izgubo približno petih milijonov takratnih lir, kar je bilo ogromno. Ta dolg so morale

placati včlanjene zadruge - teh je bilo 170, od teh sedemdeset posojilnic. Nekatere so zaradi tega izrednega izplačila, za katerega niso bili upravitelji zadrug prav nič krivi - krivda je namreč bila na tistih, ki niso znali upravljati Zveze - same zasle v krizo in posledično bile likvidirane. Zaradi neznanja ali kaj drugega tistih, ki so vodili Zvezo, je slovensko organizirano gospodarstvo na Goriskem zaslo v globoko krizo. Kljub temu pa je upravitelj več desetih zadrug uspešno te ustanove ohraniti pri življenju. To so naredili s svojo postenostjo in sposobnostjo.

Med temi so bili tudi Sovodenci, ki so, zato da bi plačali svoj prispevek sanaciji obratunske luknje Zveze, morali vzeti posojilo pri goriski hranilnici. Odplačali so ga deset let kasneje. Ljudje pa so se takrat zbal za svoje imetje - posojilnice so namreč tako poslovale kot zadruge z neomejeno zavezo - in člani so odpadali. V sovođenskem primeru je takrat odpadla celotna članov.

Prišla so leta 2. svetovne vojne. Spet so bile težave s poslovanjem posojilnice. Po prvem predsedniku Francu Rojcu in naslednjih dveh - Ivanu Lukežiču in Josipu Tomsčiču - je posojilnico takrat vodil Andrej Pipan, doma v Gabrijah. Posojilnica je dala prispevek partizanskemu Posojilu svobode, pa čeprav je to bilo narejeno na zvijačen način. V knjigah je bilo napisano, da je posojilo najel nek član. Iz tistih časov si velja

zabeležiti se nekaj. Vse zadrugne knjige so v fasističnih casih bile napisane v italijanskem jeziku. Takoj po Mussolinijevem padcu, 25. julija 1943, si je Ludvik Lukežič vzel svobodo in zapisnik seje 1. avgusta je spet napisal v slovenscini.

V povojnem času je posojilnica uspevala, pa čeprav omejena na sovođenski prostor. Sovodnjam sta bila leta 1947 priključena tudi Vrh in Rupa. Vrhovci so sicer že od vsega začetka bili člani posojilnice, Rupenci pa so pristopili sele po tem letu, saj so prej bili navezani na podobno denarno zadrugo v Mirnu.

Precej let po vojni je posojilnico vodil Franc Pipan, zatem jo je prevzel Jozef Česčut, ki je že prej bil njen odbornik, od leta 1951 pa tudi sovođenski zupan. V času Pipanovega predsednikovanja so na zupanstvu počastili 50-letnico delovanja zadrug. V letu 1964 so zgradili svoj sedež, tako da so v njem lahko poslovali že večkrat tedensko. Zanimivo je, da so se za ta podvig odločili takrat, ko nikjer drugje na Goriskem ni bilo druge takšne denarne zadruge - ne slovenske ne furanske - ki bi bila ze imela svojo stavbo. To pomeni, da so bili zelo uspešni in tudi varčni, pa čeprav je bil njihov delokrog zelo omejen. Po Ludviku Lukežiču je vodstvo nadzornega odbora prevzel Franjo Rojc, za njim pa Mirko Hmeljak. Česčut je predsedoval upravnemu odboru več kot dvajset let. Na začetku osemdesetih let ga je nasledil

Mirko Hmeljak, ki posojilnico vodi tudi danes. V zadnjem obdobju je dr. Stefan Bukovec predsednik nadzornega odbora, ravnatelj posojilnice je Savo Usaj.

Tudi sovođenska zadrugna banka je v zadnjih dvajsetih letih zabeležila izredni razmah poslovanja. Zaradi visoke inflacije in posledičnih visokih obresti so skoraj vse banke v Italiji imele zelo visoke dobičke, posledično je rasla tudi vrednost njihovega premoženja. Zaradi tega smo v prejšnjih letih vsakokrat, ko je bil občni zbor teh bank, pisali vedno višje številke o hranilnih vlogah in posojilih, o čistih dobičkih in vrednosti premoženja. V nekaterih letih - to velja tudi v sovođenskem primeru - so bile te številke zares nekaj izrednega. V prihodnje bo najbrz nekoliko drugače. Inflacija se je znižala že skoraj na evropsko raven. Razlike med aktivnimi in pasivnimi obrestmi so iz leta v leto manjše. Rezijski stroški pa ostajajo isti. Zaradi tega bomo v prihodnjih letih beležili manjše čiste dobičke bank, pa čeprav bo njihovo celotno poslovanje raslo. Večje bodo številke o hranilnih vlogah in posojilih, manjše pa tiste o čistih dobičkih. To se je v nekaterih primerih pokazalo že lani, se bolj se kaže v doslej znanih obračunih za letošnje prvo četrtletje.

Sovodenci so se pred petnajstimi leti dobili stranke tudi na območju goriske občine, se zlasti v Standrežu. S tem pa so bile težave. Italijanska bančna zakonodaja je namreč predvidela, da v občini, kjer

je že doma kmečko-obrtna posojilnica, tam ne sme poslovati druga, ki ima svoj sedež v sosedni občini. Locnik je v goriski občini, tam posojilnica deluje že desetletja. Za vsako opravilo s klientom iz Standreža ali Gorice so morali Sovodenci zaprositi izredno dovoljenje Banca d'Italia. Takšno poslovanje je bilo težavno, zato so si zelo prizadevali, da bi odprli podružnico v Standrežu. To jim je končno uspelo in podružnico so odprli v januarju 1994. Za sam Standrez je to bil velik dogodek, kajti pri njih, za razliko od toliko drugih krajev na Goriskem, ni bila nikdar ustanovljena posojilnica in niti nobena druga banka ni tu odprla svoje podružnice. Da je bila za sovođensko posojilnico podružnica v Standrežu zelo potrebna je dokaz tudi v tem, da danes, komaj stiri leta po odprtju, v njej imajo že približno stideset odstotkov vsega poslovanja banke.

V letu 1994 je nekdanja posojilnica spremenila ime v Zadrugna kreditna banka v Sovodnjah ob Soči. Do spremembe imena je prišlo v vsej državi, potem ko je bil v parlamentu odobren nov zakon o zadrugnih bankah.

Sovodnjska zadrugna banka - domaćini ji se vedno pravijo posojilnica - je že dolgo vrsto let včlanjena v deželni in vsedrjavni zvezi zadrugnih bank. Njeno sodelovanje v obeh zvezah je zanjo koristno, na enak način kot je to koristno za vse druge včlanjene zadrugne banke. Se zlasti je to potrebno v času evropske finančne integracije, ko vsaj dan beremo o združevanju bank in o utapljanju malih v velike bančne konzorcije. Zadrugna kreditne banke stratesko delujejo znotraj svojih zvez, oprativno pa so samostojne in čestokrat tudi v medsebojni konkurenci. V zadnjem času prihaja do tesnejšega povezovanja tudi med slovenskimi zadrugnimi bankami. Openci in Nabrezinci so se združili že pred stitimi leti in je tako nastala Kraska zadrugna banka. Sedaj je govor tudi o morebitni združitvi dveh zadrugnih bank na Goriskem, t.j. doberdobske in sovođenske.

V upravnem odboru Zadrugne kreditne banke v Sovodnjah so, po zadnjem občnem zboru: predsednik Mirko Hmeljak, podpredsednik Davorin Pelicon ter odborniki Bogdan Butkovič, Bernard Florenin, Lucijan Cernic, Ciril Juren in Mario Mucic. Presednik nadzornega odbora je dr. Stefan Bukovec, člana sta dr. Lucka Tomsic in Rafko Butkovič. Savo Usaj je ravnatelj.

Marko Waltritsch

Na sliki: Upravitelji Kmečko-delavske hranilnice in posojilnice v Sovodnjah na stopnišču zupanstva po proslavi 50-letnice delovanja zadrug v letu 1958. Omenjamo le nekaj imen: predsednika Andreja Pipana, odbornika Jozefa Česčuta, ki je bil tudi sovođenski zupan, predsednika nadzornega sveta Ludvika Lukežiča in takratnega uradnika dr. Stanka Medveška.

Devetdesetletnico ustanovitve svoje denarne zadruge bodo v Sovodnjah počastili v petek, 19. junija, ob 20. uri. V domači telovadnici bo proslavo pričel pevski zbor Skala iz Gabrij, zatem bo predsednik Mirko Hmeljak imel slavnostni govor, sledili bodo pozdravi gostov. Sledil bo nastop gojenk šole Glasbene matice iz Sovodenj ter zbora Oton Zupančič iz Standreža. Novinar Marko Waltritsch bo predstavil svojo knjigo z naslovom Slovenske zadrugne banke, nakar bo uradni del proslave zaključil zbor Rupa-Peč. Na prireditvenem prostoru ob Kulturnem domu bo sledila družabnost s plesom.

Tržaški oktet gostoval v Zagorju in Podravini

REPORTAŽA

Vsakokratna turneja ali tudi le krajše gostovanje Tržaškega okteta predstavlja ne le kulturno dejanje v ozemlju pomenu besede, pač tudi pomenljivo dejanje medčloveškega spoznavanja, zblizevanja in prijateljevanja. Tako je bilo tudi ob tokratnem, drugem gostovanju Tržaškega okteta na Hrvaškem na območju Zagorja in Podravine v oddaljenosti 40 do 100 km severovzhodno od Zagreba, proti Sloveniji in Hrvaški. Prvo gostovanje na več ali manj istem območju je Tržaški oktet opravil že pred dvanajstimi leti, ko je bil tam gost Hrvaškega kulturno umetniškega društva »Ivan Goran Kovačić«; temu gostovanju pa je pred nedavnim sledil obisk pevcev in folkloristov tega znamenitega društva pri nas z nastopoma v Zgoniku in Boljuncu. Dusa teh stikov je bil in ostaja velik Oktetov prijatelj, kulturni delavec in spodbijevalec prijateljstva med narodi Nikola Novosel, za prijatelje preprosto Misko.

spremljevalec vse do Vrbovca, mesteca kakih 40 km severovzhodno od Zagreba z okrog 4000 prebivalci in z razvito industrijo kmetijskega sektorja. Pricakali so nas predstavniki domačega kulturno-umetniškega društva »Petar Zrinjski« na celu s predsednikom Josipom Stanfelom in posamezni domačini, pri katerih smo prespali našo prvo »hrvaško« noč. Vse nas je izredno prijetno presenetila njihova gostoljubnost, pristna, brez vsakih nepotrebnih in »narejenih« gest.

Cas je seveda hitro tekkel, treba je bilo se na akustično vajo za večerni koncert v prostorni avli novega poslopja osnovne šole. Do začetka koncerta se je avla napolnila občinstva, del avle pa so posedli pevci domačega mešanega pevskega zbora in člani tamburaskega orkestra, ki so loceno in skupaj v odmoru izvedli kratek program v pozdrav Tržaskemu oktetu.

Tržaški oktet in njegov spored

odnesli s seboj tudi košaro poklonjenih češenj za popotno zabanje.

Pred odhodom iz Vrbovca se kratek ogled mesta z že omenjeno razlago, se skok v mestno cerkev za poslovlino pesem Na mnogaja ljeta, se stiski rok, potem pa po ozki magistralni cesti v smeri proti Križevcem, kjer smo že od daleč zagledali simpatično kosmato in nizko okroglo pojavo prijatelja Nikole Novosela-Miska, domačina iz teh krajev, ki nas je počakal za nadaljnje spremljanje in za »ciceronstvo«.

Ludbreg

Po dobri uri vožnje med rahlo valovitimi polji, tu in tam vinogradi in sadovnjaki, smo dospeli v Ludbreg, drugo postajo Oktetove turnee, skoraj 100 km severovzhodno od Zagreba. Mesto na Podravski ravnici in na rahli vzpetini nas je presenetilo s svojo lepo urejenostjo in čistoto, z velikim tlakovanim trgom in cvetličnimi nasadi, z bogatim ze-

ko je prišel v last madžarske plemiške družine Batthyány. Zda pa je v notranjosti obnovljen in v njem se nahaja restavratski center religioznih umetnin. V dvorcu je tudi kapela Sv. Križa s starimi freskami. Danes služi za razstavno dvorano in za komorne nastope in v njej je Tržaški oktet izvedel svoj koncert.

Pred slovesom na zupanstvu z izmenjavo spominskih daril, je zupan v oktetovo spominsko knjigo zapisal:

»Mesto Ludbreg si šteje v posebno cast, da so ga obiskali in s svojo umetnostjo počastili glasbeniki iz Trsta in okolice. Slovenski pevski oktet je najlepši primer, kako lahko s kulturo ohranjanja nacionalna pripadnost v neugodnih pogojih ob drugih večjih in močnejših narodih. Zelim vam, dragi prijatelji, da se naprej vztrajate v svojem plemenitem poslovanju in na ta način najboljše govorite o sebi in o svojih koreninah«. V Ludbregu, 6. 6. 1998 - zupan Josip Krizanić.

Po obisku pri županu se skok (skupaj z njim) na nekaj km oddaljeno letoviško gostišče »Crmbel« na vzpetini sredi razseznih vinogradov, potem k počitku in na akustično vajo za večerni koncert v kapeli Batthyány.

Koncert za sladokusce

Že med akustično vajo so umetniški vodja Cadež in pevci sami ugotovili, da je kapela neobičajno akustična, da zlija glasove in jim odmerja pravo dimenzijo. Sam koncert pred številnim občinstvom, z županom vred, je ta občutek v celoti potrdil. A najbrž ni bila le stvar akustike. Z njo se je očitno ujelo tudi tisto najbolj pravo vzdušje med pevci, ki je eden od temeljnih pogojev za lepo in kultivirano petje.

Spored v cekveni varianti je bil za poslušalce enkratno doživetje saj so fantje bili v najboljši »formi« in so jim posmi zvenele v vsej glasovni čistosti in interpretativni poglobljenosti. Tako je že v uvodni De Victoriji Improperia dahnil v kapelsko ladjo plemenit zvok, ki je potem spremljal vse pesmi s se izstopajočim bleskom prav v Cajkovskega Otce naš. V drugem delu so iz visoke ravni se posebej izstopale kraska ljudska nabožna Marija je rožice brala s svojo preprosto zvočno motiviko, pa Večerni ave, Večerni zvon tja do obeh crnskih z resonanco basovsko globino, do blestečega tenoristovega sola ob zvočni zavesi celotnega okteta v ruski narodni Odnovnočno gremit kolokolcik. Aplavz se kar ni hotel poleci in fantje so dodali se neznan dalmatinski Tiha noč in pozvanjajočo tržaško Pa se slis.

Brez pretiravanja: bil je to, zagotovo eden med najboljšimi koncerti v Oktetovi karieri in tu-

lenjem in predvsem s svojimi lepimi palačami.

Po namestitvi v mestnem hotelu smo se podali v mestno hišo na sprejem k županu mag. Franju Krizaniću, gospodu srednjih let in prijetnega družabnega znajaka. Z njim je bila tudi ravnateljica krajevnega učiteljskega Ljiljana Nofta, ki nas je presenetila s svojo lepo slovensko izgovorjavo. Studirala je namreč v Ljubljani, potem pa delovala kot uslužbenka Jugotursa, zadolžena za angleške goste na Gorenjskem.

Razgovor pri županu se je hitro sprostil. Boris Pangerc je županu predstavil Tržaški oktet in njegovo poslanstvo, podpisani pa je njegovo informacijo dopolnil s prikazom naše manjinske stvarnosti. Iz županovih ust smo izvedeli za zanimive informacije o zgodovini mesta in o njegovi sedanosti. Na mestu današnjega Ludbrega je bila rimska postaja Jovia, iz leta 1320 se omenja mestna utrdba »castrum«, v začetku 16. stoletja se razvije v močno kmetijsko in živinorejsko trzišče, danes pa je močno industrijsko središče z velikim obratom slovenske tovarne cevlev Peko in drugimi. Zanimiv je podatek, da je v mestu več zaposlenih, kot pa je stalnih prebivalcev.

Pozornost vzbuja kompleks dvorca Batthyány v samem središču mesta. Njegovi temelji segajo v 14. stoletje. V času svojega obstoja je doživel več spreminjalnih posegov, sedanjí izgled baročno - klasicističnega sloga pa je dobil v 18. stoletju (1745).

je predstavil urednik lokalne radijske postaje in dopisnik vodilnih hrvaških dnevnikov, pa tudi zgodovinar Dragan Vicković, ki nam je bil tudi naslednje jutro, pred odhodom iz Vrbovca, izrčen razlagatelj krajevne in mestne zgodovine, kulture in raznih zanimivosti. Vrbovsko plemstvo je od 13. stoletja menjalo več fevdalnih gospodarjev. V 16. stoletju se prvič omenja kot gradisce z utrjenim obzidjem, od katerega je do danes ostal samo se dobro ohranjeni cilindrični stolp. Kasneje so bili med gospodarji mesta ugledni člani plemiške družine Zrinjski, med katerimi Vrbovci najbolj castijo Petra Zrinjskega, bojevnika proti Turkom, bana in tudi književnika. Po njem so tudi imenovali svoje društvo.

Kljub utrujenosti od potovanja in dnevnih soparne pripeke, so Oktetovci celoten spored koncerta izvedli na visoki ravni zacensi s pozdravno Pobratišmijo do zaključne napitnice Vive l'amour. Vmes so se zvrstile slovenske narodne in umetne s poudarkom na primorskih avtorijih, pesmi drugih narodov, v dodatku pa sta se dodatno vzgala Mirkovo Kolo in Vodopivčeve Zabe.

Na koncertu ustvarjeno vzdušje z nagovori in izmenjavo daril se je potem nadaljevalo na društvenem sedezu z bogato zakusko in plesno glasbo domačega tamburaskega ansambla. Bilo je že precej čez polnnoč, ko smo se z gostitelji vračali na njihove gostoljubne domove in

Gostitelji tokratnega gostovanja Tržaškega okteta na Hrvaškem so ob usklajevalni in organizacijski vlogi prijatelja Miska bili se kulturno-umetniški društvi »Petar Zrinjski« in Vrbovca in »Podravina« iz Ludbrega ter župnik iz Kalnika, naselja pod istoimensko nad 650 m visoko goro, ali bolje vzpetino.

Po že ustaljeni praksi je umetniški vodja Tržaškega okteta Danilo Cadež tudi za tokratno gostovanje pripravil dva sporeda loceno za dvoranski in za cerkveni nastop, ki pa se vsaj delno prepletata. Tako so v oba programa vključene liturgične pesmi iz katoliške in pravoslavne liturgije, crnske duhovne pesmi, renesančne pesmi in pesmi iz slovenske ljudske nabožne zakladnice na eni strani, ter slovenske narodne in umetne ter pesmi drugih narodov na drugi strani. Za vsako gostovanje v nove kraje in dežele pa Oktet nastudira tudi vsaj po eno pesem iz tega novega okolja. Tako je bilo tudi tokrat.

Sprejem v Vrbovcu

Z udobnim minibusom je bila pot skozi Slovenijo kljub vročini kar prijetna in mejni prehodi so dokazovali, da smo, čeprav na robu, vendarle v Evropi, saj prehodnih formalnosti tako na italijanski kot na slovenskih in hrvaških prehodih sploh ni bilo občutiti. V obmejni Bregani onstran slovenskega Cateza, nas je pričakoval brkati Luka Sulić, predsednik KRKUD »Ivan Goran Kovačić« in bil potem nas

di pohvale so kar dezevale. Celo zahtevni Danilo ni mogel skrivati svojega zadovoljstva.

Po koncertu pa se na družabnost v lovski dom na bližnjem gricku, kjer so se zbrali pevci in pevke HRKUD »Podravina«, ki so nas gostili ta dan. Bilo je prijetno in živo in Oktetovci so se pred domačimi izkazali z ubrano U boj, u boj iz hrvaške nacionalne opere »Nikola Subić Zrinjski« Ivana Zajca.

Na Kalniku

V nedeljo nas je spet pozdravila topla vlažna podravska klima. Brez posebne naglice smo zajahali naš minibus in se odpeljali nazaj proti Križevcem po isti cesti po kateri smo prišli v Ludbreg: spet mimo polj, livad, vinogradov, gozdičev in na gosto posejanih hiš. V Koprivnici smo naložili se nekaj Miškovih prijateljev, ki so z vlakom prišli iz Zagreba poslušati oktet. Bili so »Goranovci«, tudi nasi stari znanci z gostovanjem Goranovcev v Trstu. Priscrno smo se pozdravili nato pa kar hitro po hitro vzpenjajoči se cesti sredi vinogradov in sadovnjakov na Kalnik, oziroma v vasico Kalnik pod istoimensko goro. Res prekrasen svet, skorajda hrvaška »Svica«.

Ko se je minibus ustavil, nam je prvi prišel nasproti debelusni, veselo razpoloženi župnik Anton Motocić, Misko pa ga je klical kar za Toncka. Sedaj smo bili njegovi gosti. Naproti nam je prišel s stefanom zagorske zlaturumene »grasevine«, pogostil pa nas je, »da si privzememo duso«, s

samimi domačimi dobrotami.

Oktetovci so odšli v deset minut oddaljeno župno cerkev na akustično vajo, saj je bil koncertni nastop najavljen za dvajseto uro takoj po koncani masi.

Zanimanje za nastop Tržaškega okteta je bilo veliko, saj so vsi verniki ostali po masi v cerkvi in so kljub prisotnosti številnih otrok in mladih mamic, pozorno spremljali nekoliko skrajšani program nabožnih pesmi. Ploškanja je bilo veliko in tudi simpatični župnik je bil nadvse zadovoljen, saj se v Kalniku takega petja ne slisi prepogosto.

Pred koncertom je župnik Tonček v cerkvi seznanil Oktetovce z zgodovino kraja, ki sega v srednji vek, ko je na tem mestu stal srednjeveški »burg«. V cerkvi so fragmenti starih fresk, novejša pa so iz 16. stoletja. Gora Kalnik s svojo bujno floro, je tudi pomembna izletinska točka Zagrebčanov.

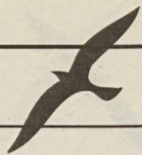
S koncertom v cerkvi gotso brokiziranega sloga je bil uradni del Oktetovega turnee končan, za cas do odhoda pa je župnik s svojimi sodelavci poskrbel za na moč prijetno vzdušje na prostem pod jablanami ob vsakovrstnih dobrotah izključno domače proizvodnje. In kjer se zberejo oktetovci in pevci zbora »Ivan Goran Kovačić« tam brez skupnega petja seveda ne gre. Tako se je poleg drugih na izrecno župnikovo željo spet oglasila Zajčeva U boj, u boj, ki je danes na Hrvaškem kar neke vrste neuradna himna. Zapeli so tako udarno, da je kar odmevalo od kalniških gozdnatih pobocij.

Slovo je bilo tako kot prvo snidenje: veselo, prijatejsko s trohico zalosti, da je vendale treba na povratno pot. Na njej so nas spremljali nepozabni vtisi gostoljubnosti in predvsem se enkart zgovorno potrjena resnica, da je lepa pesem čvrsto vezivo med ljudmi različnih, pa čeprav tokrat dveh sorodnih narodov z mnogimi in starimi vezmi.

Jože Koren

Na slikah: zgoraj Tržaški oktet pri trdnjanskem stolpu v Vrbovcu; v sredini: zupan Ludbrega Josip Krizanić se podpisuje v Oktetovo spominsko knjigo; spodaj: poslovilna fotografija pod Kalnikom.

Dragocenost brških noš včeraj in danes

Junjski večeri so niz glasbenih, razstavnih glasbenih in še drugačnih prireditvev, ki si jih je KD Valentin Vodnik zamislilo že v začetku 80. let. Najprej so bili to »glasbeni in likovni« večeri. V zadnjih letih pa so Junjski večeri dolinskega društva se nekoliko razširili svojo prvotno zasnovo: predvsem gre za vsebinsko razširitev ponudbe, ki sega tudi na gledališko in širše glasbeno področje, poleg tega pa je včasih dejavnik vneslo »odkritje« novega prireditvenega prostora čisto sredi vaškega jedra. Pred nekaj leti se je namreč KD Valentin Vodnik znašel v velikih težavah s prostori, društvena dvorana je namreč postala dokončno neuporabljiva. Da bi prisotnost te zgodovinske društvene organizacije ostala še dalje živo vsidrana v svoje okolje, se je izoblikovala zamisel o prireditvah, ki naj bi se odvijale čisto sredi vasi, ob studencu, ki mu v Dolini pravimo k'luza.

Danes se Junjski večeri predstavljajo kot prizorišče, odprto najrazličnejšim kulturnim izrazom, na katerem KD Valentin Vodnik uresničuje del svojih letnih načrtov. Letos se pobjude se posebej uokvirjajo v praznovanje 120-letnice znamenitega tabora in ustanovitve društva, začeli pa so se z izjemno prireditvijo, pri kateri sta sodelovala tudi tržaška folklorna skupina Stu ledi in Etnološka skupina pri NSK.

Zamisel o dogodku, s katerim bi skedenjsko oz. brško nošo prikazali z besedo, plesom in glasbo, je več mesecev nastajala prav v okviru te skupine, ki se

posveča raznim pobudam za vrednotenje naše ljudske kulture. Na predlog je dolinsko društvo večer uvrstilo v letošnji junjski niz: vtis, ki ga je vsem prisotnim pustil ta dogodek, je bil enkraten. Slo je namreč za pravi biserček iz naše bogate ljudske zakladnice, za živ in pester odlomek iz preteklosti. Največja pozornost je nedvomno veljala nosam: od obreda oblačenja do defileja oblačil, ki so jih v Skednju oz. v Bregu ženske nosile ob raznih priložnostih. Privlačnost prireditve je bila tudi v tem, da je slo - z drobno izjemo - za prikaz samih originalnih in se ohranjenih delov ljudske noše.

Dolinski studenec je ponudil edinstveno prizorišče prireditve, ki je bila obenem strokovno zanimiva in v dogajanju pestra. Mimohod ljudskih noš je spremljala uvodna razlaga, dopolnilo pa ga je branje pričevanj starejših domačink o raznih navadah v vaškem življenju polpretekle dobe. Skoro praznično vzdušje pa je vnesla glasba: ljudsko petje ženske skupine in pa prikaz značilnih plesov članic in članov TFS Stu ledi ob spremljavi godcev. Tako je zamisel, ki je tik pred uresničitvijo pridobila se čisto primeren naslov - kaj se držiš t'ku st'mana..., dosegla svoj namen; privabila je pozornost številnega občinstva na dragocen delež naše kulturne dediščine in ga prikazala v duhu tistega ljudskega izročila, pravzaprav umetnosti, ki se vedno tvori neodtujljiv del našega družbeno-kulturnega prostora.

Damiana Ota

Pričevanja naših babic

Jaz sem hodila v solo do desetega leta, tukaj v vasi. Ob desetih so nas spustili za odmor, da smo kaj pojedli. Lovrenc je bil moj sošolec, doma iz vaše pekarnice. Vsak dan je prinesel kos kruha tudi meni. Približal se mi je in skrival kos kruha za hrbtom, hitro mi ga je dal in sel proč. Nikoli ni spregovoril niti besede. Jaz sem si mislila, da mi kruh nosi, ker se mu smilim, niti na kraj pameti mi ni prišlo, da bi on mislil na kaj drugega.

Z mano ni spregovoril niti besede, dokler ni sel k vojakom; takrat mi je poslal pismo: »Bodi zmiraj kar si bila, ko bom prišel domov, bom prišel k tebi.

Ko se je vrnil domov, je res prišel v našo hišo. Vprašal je po meni. Spominim se, da je bilo na večer, nam pa se je mudilo s kuhanjem luga in s pranjem. Sem jo pričel pozdraviti, ker sem se vrnil domov, je rekel. Prišel je k meni in mi strasno močno stisnil roko. Kaksen človek je to, sem si mislila. Se vedno mi ni bilo jasno, kaj ima v glavi.

Njemu je umrla mama, ko je bil še majhen, njegov oče pa se je ponovno poročil. Ko je mame izvedela, s kom se namerava ženiti, je začel greh. Da ne bi hodil z mano, recimo na ples, so mu skrili gvant ali ga zaprli v hišo.

Nekoc sva se sprehajala po njivah in od daleč zagledala najina očeta, kako nama prihajata nasproti. Jaz sem se vrgla na tla in se skrla v travo. Njegov oče ga je vprašal: »Kaj delas tukaj, pojdi domov!« Lovrenc pa mu je odgovoril: »Ne, ne grem; danes je nedelja, kaj

bom delal doma?« Nekaj časa sta se prerekala, nato je Lovrenc rekel: »Poslušajte, če me prisilite, da vzamem drugo, bo gorje njej, meni in vam vsem. Njo gledam odkar sem hodil v solo in samo ona bo moja žena.«

Ko je tasca izvedela, da se bova poročila, je preko sosedice sporočila k nam domov, da, ko pridem k hiši, ne bosta zaradi mene tri dni gorela ne ogenj ne luč. Ko so mi to povedali, sem zbežala v breg, kamor smo nosili sušit strace in tri ure jokala.

Na predvečer poroke so iz naše hiše v možvo peljali balo in pohistvo. Navada je bila, da je tasca s pomočjo ženskega sorodstva vse to spravila v hišo, obesila zavese, pripravila posteljo. Ko sem naslednjega dne prišla k hiši, je bilo se vse tako, kakor so prejšnji večer razložili z voza. Po večerji sem sla sama gor v sobo in si v solzah pripravila posteljo.

Moj oče me je pred odhodom iz domače hiše objel in mi v solzah rekel: »Hči moja, kam ti greš?« On je že vedel, kaksna žalost me čaka s tako tasco. Trinajst let je trajala ta muka, na koncu pa mi je umrla v rokah.

Sagro smo imeli za sv. Ivana in za pusta. Ob sv. Ivanu je bil praznik na trgu. Vedno se je zbralo ogromno ljudi, za pusta pa smo imeli dvorano, kjer je danes pekarnica. V drugih vaseh so tudi imeli svoje sagre, na katere bi zelo radi šli, pa nismo mogli, ker ni bilo denarja. Ob nedeljah smo veliko hodili na sprehode, t udi na daljše izlete, pes.

Na sagrah so igrali domači godci. Ples za sv. Ivana

je začel ob starih popoldne. Parterji in parterce so se pred plesom določili pare in ta red je veljal za celotno trajanje plesa. Izvzeti so bili tisti, ki so že imeli fanta ali deklet ter seveda poročeni pari. Plesalo se je do desetih zvečer, za pusta do polnoči.

Ko sem se poročila nisem smela več na ples ali na izlete, samo k masi...

Ne, strig ni bilo, ma mizico smo tolkli. Ni bilo nič res, je bilo treba znat. O tem sem nevedno slišala in poskusila. Doma smo imeli majhno okroglo mizo, prav primerno za take stvari. Zelo lahka je bila za premikanje. K meni so hodile ženske iz okoljskih vasi: Borsta, Jezera, Drage in hotele govoriti z mizico. Postavljale so zelo enostavna vprašanja, mizica pa je odgovarjala s premiki da ali ne. Doma so mi pravili: "Ti kar daj, bomo vsaj imeli za spanjoleto." Takrat je bila vojna in večina moskih je bil proč. Ženske so imele več časa za take stvari. Nekatere so hotele izvedeti, kje so možje, če so sploh še živi ali kako je z raznimi umrliimi sorodniki. Srečanja sem vodila jaz, ker sem edina znala, kako gre ta stvar z mizico. Ena izmed zbranih žensk - ponavadi nas je bilo 4 ali 5, je hotela vzpostaviti zvezo preko mizice in mizica se je seveda nagnila k njej in ji s premiki odgovarjala.

Spominim se zadnjega srečanja. Na mizici smo imele luč, ki je komaj brlela. Javila se je ženska, ki je hotela zvezo in ko sem mizico neopazno nagnila k njej, se je ženska tako prestrašila, da je prevrnila mizico, razbila luč

in oddirjala iz naše hiše proti domu. Takrat so mi rekli, naj neham, ker da bodo drugače prišli žendari in me zaprli. Bilo mi je 15 - 16 let in sem bila precej nabrita. Z mizico sem se strašno zabavala in na ta račun tudi precej zaslužila.

Nekaj opomb k pričevanjem

Pričevanja niso bila zbrana v študijske namene, zato sem namesto usmerjenega spraševanja uporabila odprti tip intervjuja, ki je, tudi glede na starost intervjuvank, verjetno bolj ustrezen. Prvotno tudi ni bil namen, da se pričevanja ohranijo v pisni obliki, temveč da se jih ustno posreduje občinstvu na zgoraj omenjenem večeru. Tekst zatorej ohranja prvine pogovornega jezika s posameznimi elementi narečja.

Spustovanje zasebnosti, ki sem jo, tudi glede na nekatere obravnavane teme,

intervjuvankam dolžna, mi je dovolilo, da ohranim prvosebno pripovedovanje in s tem ne zmanjšujem čustvene nabitosti posameznih izjav. Anonimnost pa naj ne jemlje pričevanjem verodostojnosti, saj so pri podpisani zbrani vsi potrebni podatki.

Pričujoči zapisi imajo ob prvem branju mogoče le malo skupnega z razposajenostjo pesmi, plesa in noše. Možna interpretacija navidezne kontraste je običajno branje med vrsticami različnih elementov: koliko sta našim prednikom pomenila ples in pesem, da so kljub hudim vsakodnevnim težavam našli čas tudi zanju; koliko je nekdanjim ženam pomenila noša, da so si kljub izredno slabim življenjskim razmeram privoščile oblačilo, ki je, ne samo simbolno, pomenilo pravo bogastvo.

Martina Repinc

Brškice so se najdlje oblačile v nošo

Ljudska noša je vedno izpricevala pripadnost: rodu, stanu, vasi, za trzasko Slovence je postala tudi ponosni in včasih celo kljubovalni zunanji znak narodne pripadnosti. Zaradi tega močnega simbolnega naboja je imela pri nas vedno častno mesto in je ostala živa, tudi ko jo je udobnejša meščanska moda izpodrinila iz našega vsakdana - noša je postala obleka za posebno svečane priložnosti: povorke, procesije, razne praznike; ta navada se je ohranila do danes. To sicer velja le za žensko nošo, saj so moški veliko hitreje sprejemali novo modo in izpricevanje narodne zavesti z načinom oblačenja povsem prepustili ženskam.

Prav ženske z Brega, brškice, so se najdlje, tam do prve svetovne vojne, tudi v vsakdanjem življenju oblačile v staro domačo

nošo. V Skednju in od Borsta proti Istri (v Bregu) so ženske nosile skedenjsko ali brško nošo, za katero je značilen široki plisirani kamizot. To je spredaj popolnoma odprta halja svojevrsnega kroja, brez rokavov in s širokimi rameni. Ta noša prevladuje tudi v Istri.

Pod kamizot so ženske najprej oblekle belo plateno srajco s konicastim izrezom na prsih, ki ga je obdajala črna vezena proga, in širokimi ravnimi rokavi, ki so bili okraseni s cipkastimi vložki in vezanimi črnimi programi. Nad srajco so oblekle eno ali več spodnjih kril, tako da so bile obleke res kosate.

Nad spodnja krila so oblekle spodnji kamizot iz belega platna, s črnimi vezanimi obrobo. Nad tega so oblekle vrhnji kamizot, iz rjavega ali črnega platna ali svile, le neporočena dekleta so včasih nosile belega. Noso je dopolnjevala bela vezena in s cipkami obrobljena peca, enako bel vezeni ovrtni robec, dolg predpasnik, okoli pasu pa trak s pentljo. Včasih so namesto belega ovrtnega robca nosile svilen progast sal - turko ali pa svilen - karpon.

Na Trzaskem je bila prisotna še druga oblika ženske noše, madrjerska: široko krilo z modrcem, ki je značilno za celotno alpsko območje.

Na slikah Darka Braddassija: levo zgoraj »družina« v novih nosah, desno pa dva lepa primerka originalnih noš, spodaj nastopajoči ob studencu.

Ali bodo lipicanci zares topotali pod palmami?

LIPICA

Prejeli smo in rade volje objavljamo:

*Drugi so častili svete krave in zmaje,
tisočletne želve in leve s perutmi,
samoroge, dvoglave orle in fenikse,
mi pa smo si izbrali najlepšo žival,
izkazala se je na bojiščih in v cirkusih,
prepeljevala je kraljične
in zlato monštranco,
zato so dunajski cesarji govorili
francosko s spretnimi diplomati,
italijansko z zalimi igralkami,
špansko z neskončnim Bogom
in nemško z nešolanimi blapci,
s konji pa so se pogovarjali slovensko.*

Edvard Kocbek: Lipicanci

Navedeni Kocbekovi verzi z izredno umetniško močjo upesnjujejo simbolni pomen lipicancev za Slovence.

V zadnjih mesecih pa so slovensko in madnarnodno javnost vznemirile novice, da tem plemenitim belim konjem v kobilarni Lipica, njihovi zgodovinski zibelki, po dobrih starih stoletjih slavne zgodovine grozi konec. Po eni strani Avstrija in Italija od ustreznih mednarodnih forumov zahtevata domicilno pravico za vzrejo lipicancev, po drugi strani pa hoče »igralniški lobi« spremeniti neposredno okolico kobilarne v velikanski zabaviščni park, ki bi v najkrajšem času uničil krasni, a ekološko krhki Kras in prizadel smrtni udarec lipicancem.

Domicilna pravica za vzrejo konj pomeni pravičnodelo države, da postavlja standarde na tem področju; če Slovenija ne ohrani te pravice, bo kobilarna Lipica padla na raven zgolj ene izmed številnih kobilarn na svetu. Doslej je bil zgodovinski pomen kobilarne Lipica za nastanek lipicancev priznan na ta način, da edino nasi in avstrijski lipicanci imajo pravico do crke L na levem obrazu, medtem ko so lipicanci vseh drugih kobilarn zigosani po telesu. Kobilarna Lipica bi brez lipicancev izgubila svoj pravi smisel, enako kakor tudi lipicanci brez Lipice!

Mednarodni konjeniski krogi ocenjujejo italijansko zahtevo kot smešno: Lipica je bila del italijanskega ozemlja le petindvajset let, od konca prve svetovne vojne do l. 1943, ko je fašistična Italija kapitulirala v drugi svetovni vojni. Nadaljnji potek zgodovine je razveljavil določila saint-germainške pogodbe, ki baje urejajo tudi lastništvo kobilarne. Edini argument italijanske vlade je dejstvo, da imajo v posesti dokumente kobilarne (seznam vseh lipicancev, ki so se tam rodili od ustanovitve kobilarne l. 1580 dalje); italijansko posest tega seznama ni mogoče označiti drugače kot krajo dokumentov, ki pripadajo izključno kobilarni. Konji žal ne govorijo. In lipicanci niso krivi, če so jugoslovanski in slovenski politiki bili tako zaposleni z

vladanjem, da niso zahtevali vrnitve teh dokumentov. Republika Slovenija je to baje storila sele pred kratkim, dolgih sedem let po razglasitvi svoje neodvisnosti.

Vse kaže, da uradna pojasnila slovenskega Ministrstva za zunanje zadeve in pomirjujoče ustne izjave predsednikov Ministrstva za kulturo in kmetijstvo, če se reševanje problema lipicancev ni na dnevnem redu ustreznih organov Evropske unije, ne držijo povsem. Res je sicer, da to vprašanje zdaj obravnava mednarodna federacija lipicancev, vendar Avstrija zahteva, da naj o vprašanju domicila lipicancev po preteku šestih mesecev razsodi Evropska unija. In zakaj se Avstrijem tako mudi? Očitno bi radi resili to vprašanje, se preden bi Slovenija postala polnopravna članica Evropske unije, saj nasa mlada država trenutno se nima glasu pri razreševanju tovrstnih vprašanj.

Glede na zgledno sodelovanje v preteklosti ne vidimo razlogov za spor med Avstrijo in Slovenijo. Lipica je bila ustanovljena kot cesarska kobilarna. Od tod so lipicance peljali na solanje v avstrijski Piber, najbolj nadarjene konje pa v znamenito Špansko jahalno solo na Dunaju, ki deluje še danes. Vendar Avstrijci na noben način ne morejo in ne smejo odvzeti Sloveniji zgodovinskega dejstva,

da je ta cudoviti konj nastal na kraskih, slovenskih tleh, z mešanjem arabskega in krškega konja ter drugih vrst. Ne nazadnje prica o slovenski pravici do lipicancev tudi samo ime, ki nedvomno izhaja iz krajevnega imena Lipica.

Na svetu je danes več krajev, kjer vzrejajo lipicance. Te kobilarne se medsebojno ne bi smele onemogocati, temveč sodelovati.

Poleg politične igre moci pa Lipici grozi tudi nevarnost s strani finančnih pogoltnic, ki si obe-tajo lahek in hiter zaslužek: podjetje El Dorado iz Ljubljane je pripravilo načrt za graditev velikega zabavišnega centra v slogu Karibov le pet kilometrov od Lipice. Sodeč po članku Karibi na Krasu ali le golob na strehi? (Nedelo, 24. maja 1998), so svetniki občine Sežana že podprli ta projekt, kjer naj bi v »subtropskem kopalnem raju lipicanci topotali pod palmami«. Zalostno je, da so Primorci, doslej znani kot največji slovenski patrioti, vselej ponosni na svoj Kras, tako zlahka podprli projekt, ki bo uničil tisto, cesar ni mogel uničiti niti italijanski fasizem.

Argument, da naj bi zabaviščni park poskrbel za zaposlitev tristo ljudi, sloni na trhljih temeljih. Če bi se Kobilarna Lipica, ki ima že zdaj solidno infrastrukturo, najprej razvijala z ambicijo, da bi postala mednarodno središče za vzrejo konj, jahalne sole

Ob slovensko-italijanski meji v neposredni bližini Sežane in Trsta leži v značilnem kraškem okolju Kobilarna Lipica. V letu 1580 jo je ustanovil avstrijski najdvojvoda Karel II., ki je bil tedaj regent Stajerske, Koroške, Kranjske, Istre in Trsta. Vse do leta 1918 je bila kobilarna last dunajskega dvora. Lipica je v tem času doživljala uspešne pa tudi težke čase. V času vojn je lipiška čreda morala iskati zatočišče v drugih deželah, vedno pa se je vračala v Lipico, bolj ali manj okrnjena, vendar dovolj trdoživa, da je kljubovala ter znova oživila. Se danes uspešno nadaljuje in razvija več kot 400 letno tradicijo v vzreji lipicancev.

(Iz besedila o Lipici na internetu)

in aktivni oddih, bi dolgorično odprla se več delovnih mest. Graditev tovrstnega zabavišnega parka bi prav gotovo zadala smrtni udarec vzreji lipicancev v bližnji kobilarni ter krhkemu ekološkemu ravnovesju Krasa. Če ob tem upoštevamo tudi dejstvo, da zabaviščni parki vsepovsod po Evropi finančno propadajo ter da Slovenci za ta namen večinoma peljejo otroke v bližnji Gardaland, se lahko upravičeno vprašamo, v čigavem interesu je ta megalomanski projekt?! Kdo hoče z najbolj vulgarnim kicem uničiti eno izmed najlepših pokrajin v Evropi?! Kdo hoče uničiti kobilarno Lipica in vzrejo lipicancev v njihovi zgodovinski domovini?! Kako je možno, da nekatera slovenska ministrstva podpirajo to nedopustno in nevarno komercializacijo Krasa?! Kdo je pri vsem tem naiven?! Kdo je malomaren?! In kdo je podkupljen?!

Ni treba biti ne vem kako pameten, da bi ugotovili, da se za tem, posastnim načrtom skriva slovenski in mednarodni »igralniški lobi«, ki je z doslej bistveno škodoval naravi kobilarne za dejavnostjo kazinoja. Ker je lastnik kazinoja v Lipici podjetje »Casino Portoroz«, vecinski lastnik »Casinoja Portoroz« pa je slovenska država, ki je pred kratkim nacionalizirala tudi kobilarno ter tako prepčila privatizacijske apetite, se upravičeno zastavlja vprašanje: kako je možno, da država, ki je lastnik tako »Casinoja« kot Kobilarne Lipica, ne ravna v skladu z nacionalnimi interesi, ki narekujejo zaščito lipicancev?! Glede na dejstvo, da slovenska država ima v rokah vse vzvode za učinkovito varstvo te naravne in kulturne dediščine, se v primeru graditve zabavišnega monstruma pač ne bo mogla sklicevati na »grde tujce«.

Usoda lipicancev v matični zgodovinski kobilarni je torej na milost in nemilost prepuščena nihilističnim finančnim apetitom ter administraciji mlade države, ki ni dorasla zgodovinskim preizkušnjam na poti v mednarodne integracije.

Prihodnost Kobilarne Lipica vzbuja skrb ne le zavoljo same crede konj, temveč tudi zato, ker bo ta primer preizkus, ali je Republika Slovenija sploh zmogla navznoter in navzven funkcionirati kot zrela, zgodovinsko odgovorna država.

Zato sva se podpisana odločila, da sproživa pobudo za ustanovitev Društva prijateljev Lipice. Namen te iniciative je animirati civilno družbo znotraj in zunaj Slovenije, da se angazira za pravice konj in pravice ljudi do neokrnjene narave. Zaščita lipicancev je v prvi vrsti odgovornost Slovenije, vendar gre obenem za naravno in kulturno vrednoto sirsega pomena.

Strateški cilj Društva prijateljev Lipice je spraviti lipicance in Kobilarno Lipica pod zaščito slovenskih in mednarodnih zakonov: te plemenite konje bi bilo treba zavarovati kot evropsko kulturno dediščino oziroma kot naravno dediščino pod okriljem UNESCO! Vprašanje zgodovinskega domicila lipicancev bi v tem kontekstu postalo zgolj strokovno vprašanje rejcev konj in ne politično vprašanje mednarodnega prestiža zainteresiranih držav.

Ceprav so za usodo lipicancev iz razumljivih razlogov zainteresirani predvsem rejci in ljubitelji konj, je ta pobuda naslovljena na vse ljudi znotraj in zunaj Slovenije, ki ljubijo naravo in lepoto. Zaščita lipicancev ni in ne more biti le naloga pisateljev, temveč je dolžnost vseh, ki nam ni vseeno, kakšna bo usoda Krasa in najplemenitejše vrste konj. Lipicanec je simbol, kaj človek dandanasnji počne z naravo.

Vsi zainteresirani naj se pisno javijo na naslov: Slovenski P.E.N., Tomsiceva 12, 1000 Ljubljana, s pripisom: Za Lipico.

Pobudnika za ustanovitev
Društva prijateljev Lipice:
Monika baronica vam Paemel
dr. Boris A. Novak

IZLET

S Primorskim dnevnikom po sončni Turčiji

Potovanje v Turčijo, ki ga je predlagal naš dnevnik v okviru svojih letnih tradicionalnih izletov, je res dobro uspelo in kakih sto udeležencev se je vrnilo domov obogatenih z novimi izkušnjami in vtisi, ki so presežali pričakovanja. Vse se je začelo v Carigradu, prvi etapi »turske ture«. Carigrad je največje tursko mesto z okoli 7 milijoni prebivalcev. Razprostira se ob evropski in azijski strani Bosporja, morske ožine med Crnim morjem in ima bogato zgodovino. Njegov začetek sega v 7. stoletje pr. n. st., ko je že obstajalo grško mesto Bizanec, leta 330 je cesar Konstantin ustanovil na istem mestu prestolnico rimske države Kostantinopolis, ki je bilo glavno mesto bizantinske države do leta 1453, potem ko je bil kot Istanbul do leta 1922 glavno mesto turskega cesarstva. Jasno je, da smo si lahko ogledali le najpomembnejše spomenike, saj bi podoben ogled zahteval kar nekaj dni. Tako smo najprej obiskali cerkev sv. Sofije (sedaj muzej), ki odraža vrhunec bizantinskega stavbarstva s prelepimi mozaiki in v kamen vrezanimi okraski, nato Plavo mosejo oz. mosejo Sulejmana, ki je obkrožena s šest minaretov, pa Hipodrom, ki se razteza med obema cerkvama in je lahko sprejel kakih 100.000 gledalcev in »nemško fontano«, ki jo je Viljem II. leta 1895 daroval sultanu Abdul Hamitu. Toda največ zanimanja je vzbudil ogled palače Topkapi, nekot rezidenca cesarja Konstantina, ki jo je na njenih razvalinah dal zgraditi sultan Mohamed II. v letih 1462 do 1478. Pozneje je palača dobila nove priključke, kot n. pr. kuhinje, v katerih je bilo zaposlenih 1200 kuharjev in njihovih pomočnikov (sedaj je v njih prekrasna zbirka japonskega in kitajskega porcelana). Predalec bi zasli, če bi hoteli vsaj približno opisati palačo in vrtove, vendar mormo omeniti vsaj zakladnico. V njej je n. pr. prestol, ki so ga sultani uporabljali za posebne prilike in je obdan z zlatimi ploščicami, ki so jih pridobili potem, ko so raztopili 80.000 zlatih dukatov. Tu so na ogled najrazličnejši predmeti iz porcelana, zlata, dragih kamnov, orožje in podobno. Zakladnica vsebuje predmete neprecenljivih vrednosti, med njimi pa vzbujajo največje zanimanje 86 karatni diamant, ki ga obdaja 49 najcistejših briljantov. Ne ve se točno kako je prišel v roke sultanov, vendar so nekateri mnenja, da gre za Pikotov diamant, zakaterih so se v stoletjih izgubile vse sledi.

Posebnost je bila dopoldanska plovba po Bosforju. Najprej z azijske in nato z evropske strani. Vreme je bilo se kar sončno, morje pa mirno, tako a je bila voznja z ladjo pravi užitek. Bospor je dolg kakih 30 km in na najožjem mestu širok 660 metrov, nad katerim pa kraljuje trdnjava Rumeli Hisari, ki jo je zgradil sultan Mohamed II. leta 1452 z več kot 3000 delavci v samih treh mesecih. Z ene in druge strani so se vrstile moseje in palače, med njimi cesarska palača Dolma Bagdže, v katere se je iz Topkapija leta 1855 preselel tedanji sultan Abdul Mecit.

Pred odhodom iz Carigrada smo si ogledali se slavn bazar, v katerem je kakih 3000 trgovin in trgovin, kjer prodajajo vse mogoče reči. Najlepše so zlatarne, kjer so v izlozbah nakopičeni ki-

logrami in kilogrami zlatih izdelkov iz 14, 18 in 22 karatnega zlata ter res lepe posode iz srebra. Lepo za videti, toda naši izletniki so raje kupovali razne majice znanih znamk (seveda ponarejenih), ki so veljale tam okoli 5000 lir vsaka.

Iz Carigrada smo se tretji dan našega potovanja odpeljali z avtobusom v Burso. Nekoč glavno mesto osmanskega cesarstva je se danes pomembno središče in sedež tekstilne industrije. Glavni znamenitosti tega mesta sta Zelena moseja in Zeleni mavzolej, ki ju je dal zgraditi Mehmet I., ki je tam tudi pokopan. V mestu je - kot povsod - bazar, na katerem prodajajo predvsem tkanine iz svile in bombaža. Ti izdelki so relativno zelo poceni, a kaj ko zavzamejo prveč prostora v kovčkih...

Naslednji cilj našega potovanja je bila Ankara. Med potjo smo občudovali jato storkelj, kakih 30 jih je bilo, ki so krizarile nad bližnjim gričem. Na potovanju smo večkrat videli storklje, ki so le nakaj metrov vstran od ceste iskale hrano na mocvratnih zemljiscih. Skoraj 400 km loči Burso od Ankare, vendar je bila cesta dobra, zato da smo bili za kosilo le v Ankari, ki je od leta 1923 glavno mesto Turčije. To je - z razliko od drugih turskih mest - moderno mesto, s širokimi ulicami, drevoredi in trgi, nad katerimi kraljuje mavzolej Atatürka, očeta moderne Turčije. Mavzolej bi si morali ogledati naslednje dopoldne - pred odhodom v Kapadokijo - toda po polumnem čakanju pred glavnim vhodom so nam povedali, da bo treba čakati še skoraj uro, ker je mavzolej uradno obiskal ukrajinski predsednik parlamenta. Seveda nismo imeli časa, zato smo se odpeljali do določenega mesta, odkoder smo si mavzolej ogledali vsaj iz relativno bližnje razdalje. No, glavna zanimivost Ankare je muzej Hititov oziroma muzej anatolijskih civilizacij. V muzeju, ki gostuje v dveh zgradbah iz 15. stoletja, so najrazličnejše zbirke, ki grejo od prazgodovine do hititske, grške in rimske civilizacije. Med zbirkami izstopajo umetniški in obrtni eksponati Hititov, ki segajo do 6.000 let pred našim štetjem, kamenite plastike, izdelki iz brona in gline ter drugi predmeti, ki nam v shematični obliki pricarajo zgodovinska pogajanja na ozemlju Anatolije.

Naslednji dan smo odpotovali v Kapadokijo, kjer smo se za-

drževali dan in pol. Nas prvi ogled je bil namenjen podzemskemu mestu Kaymakli. Vanj so se zatekali prebivalci ob vdorih sovražnikov in ko je nevarnost minila, so spet odsli na svoje domove - če je od njih sploh še kaj ostalo. To mesto je pravcati gradbeni čudež, saj se spušča sedem nadstropij pod zemljo, med katerimi so posebni rovi skrbeli za zračenje, na dnu pa so bile velike cisterne, ki so prebivalce oskrbovale z vodo.

Kapadokija je bila do pred tremi desetletji turistično popolnoma neznana pokrajina. Po njenih dolinah so se pasle ovce, ponekod so bivali muslimanski in pravoslavni duhovniki v samostanih v najljepši harmoniji. Zadnji so na ukaz vlade in zaradi posledice potresa zapustili svoja bivališča, v skalo sklesana, v prvih petdesetih letih.

Pokrajina je nekaj edinstvenega na svetu. Zaradi njene raznolikosti jo označujejo kot »čudovito«, »spektralno«, »fantastično«, »surrealistično« in podobnimi pridevniki, ki dejansko ponazarjajo poigravanje narave v tem kosčku sveta. Vse se je začelo v davnini, ko sta dva ognjenika začela bruhati lavo kilome-

tre dalec naokrog. V stoletjih se je lava zaradi klimatskih razmer, predvsem vetra in erozije, spremenila v lahnjak (tufo) in iz njega so nastali značilni stožci, gobam podobni stebri, kamni in voltine, ki so pokrajino spremenili v čudežno deželo.

V Kapadokiji smo obiskali in si ogledali Uchisar, Göreme, Zelve, Avanos in Ürgüp. Vsak od teh krajev ima svoje posebnosti: tako se v Uchisarju ze od daleč vidi konicasta gora in ko se pride bliže, v njenih stenah zaznamo množico oknom podobnih odprtini, ki so lahko res okna, lahko pa tudi golobjaki ali pa kar sobane, ki jih je razkril porušen lahnjak. Dejansko je to bila utrdba, v kateri so se skrivali tamkajšnji prebivalci ob vdoru sovražnikov. Najbolj zanimiva pa je dolina Göreme, imenovana tudi »muzej na prostem«. V tej dolini je množica v skalo vklesanih cerkva, pravijo, da jih je bilo 365, toliko kolikor je dni v letu. Danes je ohranjenih oziroma namenjenim obiskom se kakih 30. Skoraj vse so poslikane, najstarejše datirajo iz IX. stoletja. Freške upodabljajo zgodbe iz Starega testamenta, Kristusovega življenja in podobno. Zal so

obrazi svetnikov izpraskani, kar je bilo delo muslimanskih pastirjev, katerih vera ne dovoljuje upodabljanje ljudi in živali.

Obiskali smo se Zelve in Avanos, kjer smo se ustavili tudi v obrtniški delavnici ali bolje rečeno v trgovini s keramiko. Prese- netil nas je velik izbor najrazličnejših predmetov - od krožnikov do vaz in skulptur - kar je bilo sicer paša za oči, a ne za denarnico. Kljub temu pa smo v trgovini pustili kar ceden kupček denarja.

Po večerji v hotelu smo se odpravili v lahnjak vklesano restavracijo, kjer so predvajali razne folklorne ples. Razpoloženje je na mah dvignila cedna; crnolasa plesalka, ki je s trebušnim plesom osvojila zlasti moški del naših izletnikov. Toda tudi ženski del je prišel na svoj račun, ko je plesalka povabila zdaj enega zdaj drugega moškega iz naše družbe, da bi oponasali njene gibe trebušnega plesa. Zvijanje moskih teles je seveda izpadlo nad vse komično in tako smo se vsi od srca nasmehali.

Sedmi in predzadnji dan potovanja. Pred nami je bila najdaljša pot na tem potovanju, ki pa smo jo začudo kar dobro prestesli. Dopoldne smo se najprej ustavili v »karvanseralju«, gostišču, ki bi ga lahko primerjali - tako vsaj pravijo - današnjemu hotelu 5 zvezdic. »Karvanseralji« so bili postavljeni vsakih 30 km, tako da so karovane lahko vsako noč prenočile v enem od teh gostišč, kjer so poskrbeli tudi za hrano in pijaco ter kopel za ljudi in hrano za živali, v glavnem kamele. Ze okrog poldenja pa smo prišli v Konyo, pomembno središče Anatolije, kakih 1000 m nad morsko gladino. Samo mimogrede naj omenim, da smo se ves čas potovanja po Anatoliji vozili na visinah od 800 do 1300 m nad morjem. Konya pa ni samo prometno, gospodarsko in kulturno središče, temveč je mesto bolj znano po »plesocih dervisih«. To je bila misitcno-verska sekta, ki jo je v prvi polovici XIII. stoletja ustanovil Gelaladdin Rumi, pesnik in filozof,

bolj poznan po imenu Mevlana. Dervisi (neke vrste muslimanski menihi) so izvajali poseben mistični ples, med katerim so zapadli v trans in so zatorej uživali med verniki izredno spostovanje. No, mi smo si ogledali Mevlanov mavzolej in muzejske prostore okoli njega ter zadobili vtis, da je to nekakšna muslimanska »božja pot«, saj so vanj nenehno prihajale trume odraslih in mladine, ki so se po izhodu iz mavzoleja, kjer je pokopan Mevlana, se napili vode iz »svetega« studenca.

Po kosilu smo se iz Konye podali na pot, ki nas je preko gorovja Taurus popeljala na obalo Sredozemskega morja, v Antalyo. Pot je bila dolga, vendar zanimiva, predvsem zaradi raznolikosti pokrajine, se posebej med vožnjo med gorskimi vršaci, kjer smo se povzpeli nad 1700 m visoko. Pod večer smo prisli v Antalyo, kjer smo imeli ob bazenu na prostem skupno večerjo. Po njej so se nekateri zavrteli na plesišču, a je dez, ki nas je sicer kar dosti spremljal na potovanju, pregnal v sobe na za- služeni počitek.

Antalya se je iz majhnega mesteca razvila v veliko turistično mesto, podobno našemu Lignanu, a dosti večje. Ohranja se nekaj spomenikov iz preteklosti, mi pa smo si ogledali le slapove reke Düden, ki padajo iz visine 80 m naravnost v morje. Imeli smo se nekaj časa za zadnje nakupe spominkov, potem pa na letališče, odkoder nas je Adrijino letalo po skoraj treh urah vožnje pripejalo na ljubljansko letališče Brnik. Se prevoz v Trst oziroma v Gorico, kjer se je potovanje po Truciji končalo v zgodnjih večernih urah. Tudi manjša skupina, ki je potovala teden dni kasneje, a v obratni smeri, je potovanje opravila po predvidenem programu.

Ce izvezamemo zaplet z nekaj sobami v Carigradu, kar pa se je hitro rešilo, lahko recemo, da je potovanje dobro uspelo in da so bili izletniki nadvse zadovoljni.

ZVEZEK »CALLIOPE« / PREDSTAVITEV ŠESTIH PESNIKOV V JEZIKIH EVROPSKIH MANJŠIN

Poezija kot sredstvo izražanja narodnostne identitete

V grški mitologiji je Kaliopa ena izmed muz poezije, predvsem pa mati Orfeja, ki pooseblja poezijo, petje in glasbo. Kaliopa, v mednarodni verziji Calliope, je tudi naslov originalne literarne novosti, sad aktivnega Evropskega Urada za manj razširjene jezike iz Bruslja. Muza poezije ima pomembno vlogo tudi (in predvsem) v današnjem tehnološkem in globaliziranem času, v katerem se z vse večjo intenzivnostjo občuti potrebo po ponotranjenju. Ta moderna Kaliopa zeli prikazati svetu različno manjšinsko stvarnost prav iz takega ponotranjenega zornega kota, preko pesniške izpovedi. O manjšinskih jezikovnih skupnostih se namreč vse prepogosto govori izključno s političnimi, juridičnimi in "konfliktualnimi" besedami. Vse premalo pa so sredstva javnega obveščanja pozorna na njihovo kulturno vsebino, na bogastvo in različnost, ki jo lahko manjšinske skupnosti predstavljajo. Poezija lahko v tem oziru odigra pomembno, malodane

mi romanskimi koreninami. Za furlanskega pesnika Jacumina, ki je vključen v pesniško paleto "Calliope", pa predstavlja njegovo narečje, lastno furlanskemu področju Vildivar, enostavno vsakodnevni jezik, neokincano, pogovorno furlansčino, tako oddaljeno (prav tako kot Pasolinijeva) od knjižnega jezika. Obenem pa, prav ker je vsakdanja, zmožno izražanja različnih custev, od najbolj "vsakdanjih" do najredkejših.

Poezija izraza, kar je avtorju najbolj pristno, najbolj intimno. Za te avtorje pa postane lasten manjšinski jezik edini možen sogovornik, s katerim lahko govorijo o občutkih in custvih.

Vsem predstavljenim pesnikom je skupna identiteta, ki združuje dva jezika, dve kulturi, dve zakladnici. Prav zaradi teh dvojnih kulturnih temeljev, človek večkrat dozivlja zgodovinske dogodke na bolj dramatičen način. In to intenzivno dozivljanje seveda hrani tudi poezijo.

Dramatično dozivljanje zgodovine

bila prica. Anjela Duval v tem ni edina. "Manjšinska poezija" nam večkrat predstavlja razdor med tradicionalnim in modernim, to razliko med svetom, ki je tesno vezan na narodnostni izvor človeka in med težnjo po vsesplošni globalizaciji. Literarni kritiki pravijo, da je v tem Anjela Duval (1905-1981) predhodnik današnjih splošnih vprašanj, ki si jih postavlja družba: dilema tradicionalno-moderno ter lokalno-globalno. To dilemo dozivlja tudi Furlan Amidéu Jacumin. Vélik del njegovega pesniškega opusa lahko razumemo predvsem, če postavimo na eno stran deželo, na drugo pa svet. Ti dve realnosti si vedno nasprotujeta, izmenično pa stopata na stopničko pozitivnega ali negativnega. Tudi v svojem dojemanju dežele pa se Jacumin razlikuje od Pasolinija: slednji je idealiziral Furlanijo, jo mitološko obarval in prikazoval kot nepokvarjeni raj, v katerem je se prisotno veselje in bistvo življenja; za Jacumina pa je Furlanija "pais di marum" (dežela bridkosti), v kateri človek "ne more živeti, obenem pa iz nje ne more zbežati, da bi končno zivel".

Bretonka Anjela Duval je občutljiva in iskrena opazovalka tega stoletja. Če bi jo lahko s kom primerjali, bi mogoče misel padla na Hannah Arendt, posebno na njeno zakladnico pisem, v katerih je večkrat čisto osebno živela in istocasno opazovala smer, v katero gre družba tega stoletja. Seveda je v Arendtovih opazovanjih mnogo bolj prisotna politika (posebno, ker je po njenem narodu, Zidih, udrihala železna nacistična pest), Anjela Duval pa opazuje svet v nekoliko osebnejši luči; magija in bogastvo tradicionalne bretonske kulturne zakladnice ji predstavlja enega bistvenih elementov umetniške zilice. Sama njená življenska pot kaže na njeno trdna prepričanja in

Uxio Novoneyra:

"Elegija Courelu"

...Galicija, te bo moja generacija osvobodila...

edinstveno vlogo "najbolj demokratične" in verjetno najbolj dostopne literarne zvrsti, ki jo lahko ustvarjajo manjšinski narodi. "Najbolj demokratične", ker jo lahko ustvarjajo tudi najbolj zatirani narodi, katerim ni bilo omogočeno nikakršno solanje v materinem jeziku in zato niso sposobni pisati v njem dalje proze.

Pesniški zvezek "Calliope" nam ponuja vpogled v malopoznani svet pesnikov, ki pripadajo manjšinskim narodom. Izbrani avtorjev odraza predvsem zelo po posredovanju karseda široke palete kulturnih svetov. Tako je predstavljenih skupno deset avtorjev iz petih jezikovnih skupnosti: bretonske, furlanske, galicijske, luziško-srbske ter romske. Ta heterogenost se neposredno odraza v pesnitvah, ki so si med sabo zelo različne, prav zaradi različnosti okolij, v katerih so zrasle. Različna je geografska, jezikovna, demografska in socialna pozicija teh narodnostnih skupnosti, različno je zato življenje in različna je seveda tista intimna izpoved svetu v obliki pesnitve. Vsaka poezija ni samo umetniški biser, ki izraza notranjost posameznega pesnika, pač pa predstavlja tudi markantne specifičnosti naroda, kateremu pesnik pripada.

Nekaj je skupnega številnim manjšinskim pesnikom v Evropi: solska formacija v večinskem jeziku in torej v duhu večinske kulture. Pesniki, ki izberejo lasten manjšinski jezik kot copic, katerega bodo namakali v svoj custveni izliv, dejansko prehodijo nekakšno pot "dekolonizacije".

Za nekatere je bila ta kulturna kolonizacija tako močna, da je jeziku sploh manjka enotnost. Furlani sicer naj bi imeli standardizirano verzijo jezika, se vedno pa so v zraku večne debate, katera krajevna verzija furlansčine naj bi bila najprimernejša za širše furlansko uporabo. Za Pasolinija je njegovo rodno narečje iz Cjarsa (Casarsa) predstavljalo se deviško govorico, v katero se je vracal, da bi prisel v stik s svojimi

vinskega trenutka postane izrazito predvsem pri luziških Srbih na območju bivše Nemske Demokratske Republike. Luziški Srbi so v sebi nosili (in tudi nosijo) dvojno kulturno identiteto: manjšinsko in večinsko - nemsko. Tragika pa nastopi v času nacizma, ko vsi mladi fantje morajo v Wehrmacht. Pa ne samo to. Tragika je tudi v razdvojenosti te manjšine v Nemčiji v začetnem nacističnem obdobju, ko del naroda ni doimel bistva te politične "ureditve". Mlademu Juriju Chezki (ki je bil prisiljen

Kito Lorenc:

"Poklon Handriju Zejlerju"

...modrost mora biti odpeljana do ljudi, na vozu do trga...

vključiti se v Wehrmacht, zatem pa umorjen, ker je pri Kragujevacu skušal pobegniti k partizanom) pomeni pesniški verz tudi sredstvo za obsojanje vseh sonarodnjakov, ki se niso uprli nacizmu.

Zanimivo je tipati po skupnih točkah, ki jih ti avtorji, s tako heterogenim backgroundom, lahko imajo: malodane za vse je bistvenega pomena vprašanje načina, v katerem lahko najbolj verodostojno izrazijo svojo notranjost. Nekateri izberejo skoraj-epso pot (zanimivo, da se v to smer obrača prav furlanski pesnik Domeni Zuanir, ocaran od zgodovine), polno metafor in omemb zgodovinskih osebnosti, drugi pa se nacrtno otresejo katerekoli utesnjene pesniške oblike in se najraje prepoznajo v takozvanem prostem verzu. V to zadnjo skupino pristevamo predvsem čisto samosvojo bretonsko pesnico Anjelo Duval, posebno samotarko iz bretonskega podeželja, ki si je izbrala kmečka opravila za svoje "poslanstvo", obenem pa ji je ustvarjanje poezije pomenilo učinkovito sredstvo za izražanje vseh tistih sprememb, katerim je

vrednote. Starejši bretonski kmetje (sociologi jih nazivajo "agrarni blok") so krojili lastna življenja na podlagi dveh temeljnih vrednot: vere in Bretonije. Njihov svet pa je v obeh današnjih družbe "stari bretonsko-govoreči svet", ki je delno že izumrl. Anjela Duval je predstavljala dejansko trdni kamen v nenehno vrtečem, spreminjajočem in tresočem svetu. Rodila se je, živela in umrla v isti bretonski vasi, letala pa je z mislijo. Prav zaradi njenega fizičnega imobilizma, so se ji spremembe, ki so v zadnjih desetletjih v določenem oziru obrnile svet na glavo, zapisale v meso. 60. leta tega stoletja so v Bretonijo prinesla radikalne ekonomske,

Amidéu Jacumin:

"Litanijs"

...lažni grobovi: preteklost nima prostora, kjer bi bila v miru...

socialne in kulturne spremembe. To so bila leta bretonskega upora francoski oblasti, ki ni sprejemala

no, pa nam njeno življenje kaže, kot v ogledalu, vso njeno notranjost, ki se izlije v poezijo.

Anjela Duval:

"Ogri"

.....Ogri.

Ali ne vidiš, da je cesta popolnoma njihova? Če imaš kanček sreče, ti bo uspelo utrpeti le par nezgod.

V francoščini seveda. Jeziku civiliziranih ljudi....

francoske oblasti ter ji dolila kanček romantičnosti in melanholične custvene naravnosti. Srz njenega pesniškega ustvarjanja pa lahko strnemo v treh besedah: "stara kmečka modrost". Skozi njo je interpretirala kolo življenja in njegove sunkovite obrate.

Pesniški collage "Calliope" predstavlja tudi primere poezije iz Galicije, predela med Španijo in Portugalsko. Uxio Novoneyra, zilavi velikan galicijskega pesniškega ustvarjanja, spada v takozvano "Generacijo 50.let",

skupino galicijskih literatov, pri katerih je močno občutiti sok, ki ga je prizadejala Španska državljanska vojna (1936-1939). Posledice slednje so se vlekse vse do smrti generala Franca ob koncu 70.let in so za Galicijo (tako kot za Katalonijo in Baskovske dežele) pomenile popolno prisilno utisjanje lastne kulture. Galicijski jezik je bil za diktatorja le "lajanje psov", kljub temu pa so si v 50. letih nekateri literati (med ka-

Vida Valencic

KOROŠKA / S PONEDELJKOVE OKROGLE MIZE O DVOJEZIČNOSTI

Evropa kot ključ za strpnejši odnos do manjšinskih jezikov in sožitja

Predstavitev programov EU za pospeševanje projektov izobraževanja v jezikih manjšin

CELOVEC - Cilj Evrope je ohranitev in pospeševanje njene jezikovne in kulturne raznolikosti. Pomemben temelj za doseg tega cilja - in hkrati tudi za uveljavitev in preživetje manjšin - je večjezičnost, ki pomeni prednost za otroka, za odraslega človeka in za družbo. Večjezičnost vrhu tega posamezniku zagotavlja večjo fleksibilnost ter ga usposablja k večji odprtosti do drugega in drugih kultur. Tam, kjer te odprtosti (se) ni - npr. na Koroskem, kjer so lokalni politiki v petih dvojezičnih občinah prepričali ustanovitev dvo- in večjezičnih otroških vrtcev, naj bi pot do bolj pozitivnega odnosa do jezika soseda oz. do sožitja med narodoma, pomagala ustvariti Evropa. Institucije Evropske unije, katerih zastopniki so začeli tedna obiskali Južno Korosko in si na licu mesta ustvarili sliko o položaju dvojezičnosti, so vsekakor pripravljene nuditi pomoč v obliki konkretnih projektov.

To je bilo povedano na okrogli mizi na temo »Jezikovne manjšine v Evropi - Večjezičnost kot priložnost za prihodnost« ob zaključku obiska delegacije EU v prosvetnem domu v Tinjah v ponedeljek zvečer na Koroskem. Pri okrogli mizi so sodelovali uradni zastopniki Evropske unije (vodja referata Evropske komisije za splošno in poklicno izobraževanje Joachim Fronia, član predsedstva Evropskega biroja za manjšinske jezike (EBLUL) Alex Riemersma ter avstrijski član Evropskega parlamenta Friedhelm Frischenschlager), predstavnika celovške univerze pedagog Peter Gstettner in zgodovinar Andrej Moritsch, predsednik Enotne liste (EL) Andrej Wakounig in slovenski podjetnik Stefan Breznik iz Pliberka. Okroglo mizo, katere se zaradi nujnih obveznosti ni udeležil napovedani predsednik odbora DZ Slovenije za EU Lojze Peterle, je vodil vodja ljubljanske izpostave Avstrijskega inštituta za jugovzhodno in vzhodno Evropo Miroslav Polzer.

Vodja referata Evropske komisije za splošno in poklicno izobraževanje Fronia je v svojem prispevku izpostavil tezišča delovanja svoje referata: kooperacijo med evropskimi manjšinami na področju izobraževanja in solstva, izmenjavo tozadevnih izkušenj, realizacijo konkretnih projektov ter širitev informacij v manjšinskih jezikih. Evropska komisija - tako

je povedal Fronia - je za te namene v preteklem letu izdala skoraj stiri milijonov ekujev, prizadevanja komisije pa so pridobitev nadaljnjih sredstev za finansiranje pospeševalnih projektov. Osnova za delovanje komisije in finansiranje projektov je maastrichtski sporazum, je dejal predstavnik EU, ki je že izrazil pričakovanje, da bo Avstrija s prevzemom predsedstva v Evropski uniji 1. julija uresničila svojo uradno stališče in se se posebej zavzela za pospeševanje manjšinskih jezikov.

Predstavnik EBLUL-a Riemersma je poudaril, da je večjezičnost za Evropo značilnost, ne pa izjema: v 15 državah članicah Evropske unije govori približno 50 od 370 milijonov ljudi jezik, ki ni državni jezik. Predstavil je tudi nastajajoči projekt sodelovanja med manjšinami v Evropski uniji na področju predšolske vzgoje. V njem naj bi sodelovali Frizijci v Nemčiji, Furlani v Italiji, in Slovenci (ali Hrvati) v Avstriji. Tezišče projekta je nova oblika posredovanja materinscine otrokom, pedagogi pa bi projekt zaključili z diplomom evropskega pomena.

Poslanec Evropskega parlamenta Friedhelm Frischenschlager se je v svojem prispevku lotil odklonitve dvojezičnih otroških vrtcev na Južnem Koroskem. Zagotovil je, da se bo - od Koroske do Bruslja - zavzel za pozitivno rešitev tega vprašanja. Znanstvenik Peter Gstettner s celovške univerze je menil, da je ključno vprašanje na Koroskem socialni prestiž slovenščine, obema osrednjima političnima organizacijama koroskih Slovencev ter Enotni listi pa je očitno, da tudi deset let po uvedbi ločitenega modela na osnovnih šolah, ki je omogočil enojezične (nemske) razrede, v vprašanju dvojezičnih vrtcev niso našli učinkovite strategije. Deželno politiko da so razvezali vsakršne odgovornosti in se - namesto da bi zahtevali javno razpravo ob polni vključitvi deželne in zvezne politike - za zaprtimi vrati pogajajo s Heimattienstom.

Zgodovinar Andrej Moritsch je opozoril, da je na Koroskem se vedno močno zasidrana slika o »Slovencu kot sovražniku«, ki je v tem stoletju dvakrat hotel delitev dežele. Tega se do danes poslužujejo nacionalno reakcionarne skupine in politiki in je kaj takega pričakovati tudi v volil-

nem boju ob deželnozborskih volitvah«. Izrazil je upanje, da bo s pristopom Slovenije k Evropski uniji in s tem povzanim padcem meje na Karavankah le možno prebivalcem Korosce posredovati akronizem, ki izvira iz nacionalnega obdobja. Začetek k novemu pojmovanju sožitja v evropskem duhu je samoumevnost razumevanja jezika soseda, je dostavil ugledni zgodovinar.

Ivan Lukan

Na sliki udeleženci okrogle mize o večjezičnosti v Tinjah na Koroskem s predstavniki Evropske unije, strokovnjaki celovške univerze in zastopniki koroskih Slovencev.

CARDIFF / POROČILO V DNEVNIKU THE WESTERN MAIL

V valizanskih šolah so učni uspehi znatno boljši kot v angleških šolah

Gre za izsledke znanstvene raziskave na vseh šolah v južnem Walesu

Novica, ki jo je v sredo, 3. junija, z velikim poudarkom na prvi strani objavil cardifski dnevnik The Western Mail je pravzaprav sokirala Angleže, ki so zelo ponosni na svoj solski sistem. Novica je jasna že, ko prebereš naslov: Učenci valizanskih sol so boljši v vsem, se glasi naslov, nad naslov pa podatke se poučarja s trditvijo, da gre za lekcijo drugim šolam.

Članek objavlja izsledke raziskave, ki so jo objavili prejšnji dan. Podatki so jasni: ocene izpitov so v šolah z valizanskim učnim jezikom boljši od ocen v angleških šolah, sole so

učinkovitejše in nudijo učencem večjo oporo. Tako piše v raziskavi, ki so jo pripravljali čeli dve leti. Raziskava pripisuje ta uspeh veliki vztrajnosti, »misijski vztrajnosti« učnega osebja in izredni zavzetosti učencev in staršev. Prav o starših v raziskavi piše, da njihovo zanimanje za šolski uspeh otrok izhaja iz dejstva, da so se prostovoljno odločili za valizansko solo, namesto da bi enostavno izbrali najbližjo solo.

Casopis seveda ugotavlja, da bo raziskava odskočna deska za valizansko jezikovno gibanje, da zahteva večje število sol, obe-

nem pa bo verjetno pričel veliko število staršev, naj svoje otroke vpšejo v valizansko solo. Seveda so se predstavniki oblasti lotili gasiti požar, se preden je izbruhnil, in »pojasnili«, da ne gre za tekmovalstvo med valizanskimi in angleškimi šolami, ampak le za strokovno raziskavo. Profesor David Reynolds, eden izmed avtorjev raziskave, je dejal, da je bilo mnogo propagande v zvezi z manjšinskim solstvom in so zato hoteli strokovno ugotoviti, kako je s to zadevo. Katherine Davies, ravnateljica ene najboljših valizanskih sol, je ta uspeh

pripisala predvsem prizadevnosti učnega osebja. »To je zelo zahtevno delo in terjalo je res veliko izvensolskih dejavnosti, vendar so učenci in učitelji skupaj delali za doseg takega uspeha,« je dejala. Profesor Reynolds pa je dejal, da je bila »osvesčenoost o ciljih« bistvena za tak solski uspeh: učitelji so se zagrizli v nelahko nalogo, da ohranijo pri življenju jezik, ki počasi izginja.

Raziskavo so izvedli v vseh 44 višjih srednjih šolah starih grofij Južnega Walesa; med temi jih je šest s poukom v valizanskem jeziku. Ugotovili so, da je uč-

ni uspeh v valizanskih šolah boljši v vseh predmetih, celo v angleškem jeziku. V nasprotju s tem, kar običajno trdijo, so ugotovili, da so dijaki valizanskih sol uspešnejši tudi v učenju tujih jezikov. Pri primerjavi so ocenjevali tudi učinkovitost pouka glede na čas, ki je bil potreben in zapisali, da pri teh primerjavah ni bilo niti enega primera, da ne bi bile valizanske sole boljše od angleških.

Med nasveti, ki so jih navedli avtorji raziskave, je treba poudariti predvsem potrebo po večjem številu sol z valizanskim učnim jezikom. »Glede na uspeh, ki ga te sole zagotavljajo, bo treba omogočiti večjemu številu otrok, da obiskujejo valizanske sole,« je sklepni nasvet avtorjev poročila.

Poročilo je seveda izzvalo veliko komentarjev in sam Western Mail je že v isti številki tej novici namenil dnevni komentar. V njem uvodoma ugotavlja, da stari pred leti niso imeli izbire, saj je bilo valizanskih sol zelo malo; v zadnjih letih pa je število sol naraslo in tako sedaj obiskuje valizanske sole 67.000 od skupnih 475.000 valizanskih učencev in dijakov. Seveda pa časniki tudi opozarjajo, da je bila raziskava omejena na južni Wales, kjer so Valizani manjšina, ne pa predelov, kjer so valizanske sole skoraj nekaj normalnega. Potrebne bi bile torej dodatne raziskave. Če pa je res, da so valizanske sole tak biser, potem bi po mnenju komentatorja kazalo, da bi se angleške sole od njih kaj naučile in da bi postale te sole model za angleški solski sistem.

The Western Mail

Wednesday, 3 June 1998 PAPUR CENEDLAETHOL CYMRU • THE NATIONAL NEWSPAPER OF WALES No. 40,038 35p

AUCTION
Why is one of Wales's greatest footballers selling his medals?
page 3

LIFE
From Valleys girl to first citizen - How Marion Drake is enjoying life as Cardiff's Lord Mayor
page 11

EDUCATION: A lesson to all other schools

Welsh medium pupils do best at everything

NICK HORTON

THE study recommends more growth in Welsh medium schools. It says: "Since the Welsh medium sector enjoys advantages, then to further expansion should be a major focus for the 22 primary authorities. Whatever priority is given to whether the Welsh medium schools, or the children of Wales need to experience it."

English medium schools should acknowledge that results may be different where Welsh medium education is more common. It found that Welsh medium schooling produced better results than

CARDIFF FANS IN A WHIRL FOR HOMEGIRL SHIRL

COURT
Vinnie Jones faces jail for night attack on neighbour

WELSH international footballer Vinnie Jones faced a possible prison sentence last night after a court found him guilty of a late-night attack on one of his neighbours.

Riding school owner Timothy Gault, 22, of Roffwau, Herts, said Jones had lashed, punched and kicked him after hanging on the door of his Welsh house in November last year. He told magistrates in St Albans, Herts, that after knocking him to the floor Jones had stomped on his head three or four times.

Jones, 23, also of Roffwau, agreed that an incident had occurred after a dispute over a gate and stile, but he denied punching, kicking, biting or stamping and said he and Mr Gault had only "shouted around".

His lawyers claimed that Mr Gault - who said he had had hospital treatment for a cut lip, cut arm and facial bruising and swelling - had suffered only minor injuries and exaggerated the seriousness of the incident.

Magistrates found Jones guilty of assault occasioning actual bodily harm and causing criminal damage to the door and window of Mr Gault's carport. Sentencing him adjourned until July to give them time to study reports on Jones, who has played for

S SREČANJA DRŽAVNEGA VODSTVA CIA V MESTRAH

Dodatna pojasnila o odloku glede kmetijskih odpadkov

Kmečko zvezo sta zastopala tajnik Bukavec in dr. Mario Gregorič

V Mestrah je bilo v petek, 5. t.m., srečanje, ki ga je sklicalo vsedržavno vodstvo Italijanske zveze kmetov (CIA) za periferične organe Zveze v deželah Treh Benecij, na delikatno aktualno temo obveznosti, ki jih prinaša zakonski odlok Ronchi z dne 5.2.1997 st. 22, ki uvaža važne novosti v zvezi s kmečkimi odpadki. O tej temi smo obsirno pisali že v prejšnji številki priloge »Človek in zemlja«.

V imenu vsedržavnega vodstva CIA je vprašanje podrobno obrazložil specialist za to področje, ki je prikazal tudi zadnje novosti v zvezi s to zapleteno problematiko. Tako je med drugim pojasnil, da se na osnovi odloka Ronchi delijo odpadki na tri kategorije. V prvi kategoriji so surovine, v drugi pa so »poseb-

ni odpadki« za katerih odvažanje so zadolžene javne službe. Med te »posebne odpadke« spadajo tudi nekateri odpadki kmetij, (ni pa se točno znano kateri so ti odpadki), kot na primer ambalaza iz lepenke, plastične vrečke, folije za tunele, itd. To zadevo bi morale pojasniti občinske uprave, ki imajo nalogo, da vsaka za svoje območje, pripravi seznam teh odpadkov in njihovo količino.

Tretjo kategorijo pa predstavljajo nevarni odpadki, ki zadevajo vse proizvodne kategorije, kar pa zadeva kmetijstvo pridejo v postev izrabljena olja, izstroseni akumulatorji (baterije) in embalaza fitofarmacevtskih pripravkov. Nekatere postavke v tem zakonu so žal se nerazčiščene in se bomo zato k njim povrnili.

Zelo koristnega srečanja se je udeležilo kakih 30 predstavnikov perifernih organizacij CIA Treh Benecij, Kmečko zvezo kot avtonomno organizacijo slovenskih kmetov na Trzaskem, pa sta zastopala tajnik Edi Bukavec in vodja strokovne službe dr. Mario Gregorič.

in pet zabojnikov za pesticide, ki pa jih mora spremljati posebna spremna listina.

Pojasnil je se, da morajo vsi kmetje z nad 15 milijoni lir letnega dohodka, voditi poseben register, v katerega morajo vpisati odpadke. Registri morajo biti uradno oziroma registrirani odpadki v roku enega tedna od nastanka odpadka, ce vodi sam register na kmetiji. Ce pa vodi register stanovska organizacija, se rok vpisa podaljša na mesec dni.

Občine bi morale tudi določiti kje naj se odlagajo odpadki fitofarmacevtskih pripravkov. Nekatere postavke v tem zakonu so žal se nerazčiščene in se bomo zato k njim povrnili.

Zelo koristnega srečanja se je udeležilo kakih 30 predstavnikov perifernih organizacij CIA Treh Benecij, Kmečko zvezo kot avtonomno organizacijo slovenskih kmetov na Trzaskem, pa sta zastopala tajnik Edi Bukavec in vodja strokovne službe dr. Mario Gregorič.

(jk)

Kmečka zveza obsoja odnos občine do proseških jesarjev

Izvršni odbor Kmečke zveze je na svoji ponedeljkovi seji razpravljal o raznih organizacijskih vprašanjih, med katerimi tudi o občnem zboru Zadrzne zveze Slovenije, na katerega je bila KZ povabljen, o dosedanjih ukrepih po požaru v sedežu in o nabirki za njegovo popravilo, o srečanju s političnimi silami in o juserskih zadevah, ki so posebno v zadnjem času v ospredju pozornosti juserske in širše javnosti. Se zlasti je bil govor o kriski srenji, katere prizadevanja za priznavanje juserske imovine Kmečka zveza odločno podpira. Prav tako tudi redno spremlja in odločno podpira delovanje odbora za ločeno upravljanje juserskega premoženja in s tem za uveljavljanje vloge odbora v korist jesarjev in skupnosti.

Pri tem je Izvršni odbor KZ iz raznih izjav in stikov z juserskimi odbori, predvsem s proseškim, lahko ugotovil, da je delovanje tega odbora ohromljeno zaradi brezbriznosti in prezirajočega odnosa, ki ga ima do njega trzaska občinska uprava oziroma njeni funkcionarji. Tak odnos občinskih funkcionarjev predstavlja veliko škodo za krajevno skupnost in preseneča toliko bolj, ker se je od sedanje občinske uprave pričakovalo drugačno razumevanje za naše probleme, dogaja pa se ravno nasprotno.

Zato Izvršni odbor KZ poziva pristojne oblasti in politične sile, da se zavzamejo za pozitivno rešitev tega problema, saj gre za interese vse skupnosti in je tudi osnova za zaupanje med upravo in občani.

Kmečka zveza izraza svojo solidarnost juserskemu odboru na Proseku in ga poziva, naj bo vztrajen pri svojem delu in zavzemanju za koristi juserskih upravičencev v zavesti, da ima na svoji strani tako javnost kot tudi svojo stanovsko organizacijo.

-en

NOVICE

Nad 7 milijonov za pomoč KZ zaradi požara

Nabiralna akcija za odpravo škode, ki je nastala zaradi požara na sedežu Kmečke zveze v Ul. Cicerone 8, je v teku in odziv nanjo narašča tudi s spontanimi prispevki, kot je na primer tisti, ki so ga kar na kraju samem zbrali udeleženci zborovanja kriske srenje v znesku 210.000 lir.

Med prvimi, ki so se odzvali vabilu Kmečke zveze za pomoč, so bili in so predvsem člani Kmečke zveze in člani njenega glavnega sveta. Do srede jutraj je nabirka dosegla 7.443.000 lir, Zveza pa pričakuje, da se bodo odzvale apele se zamejske organizacije in ustanove, pa se drugi posamezniki tudi iz nekmečkih vrst. Vsem dosedanjim darovalcem se Kmečka zveza toplo zahvaljuje.

Poziv porabnikom kmečkega goriva za kmetijstvo

Kmečka zveza opozarja uporabnike kmetijskih strojev, ki so v lanskem letu zaprosili za dodelitev goriva po znižani ceni za kmetijstvo, da zapade rok za predstavitelj prijave o uporabi goriva in za predstavitev prošnje za letošnje leto, 30. junija t.l. Za zamudnike so predvidene visoke globe. S tem v zvezi pa je Pokrajinsko kmetijsko nadzornišvo obvestilo urade Kmečke zveze, da bo po 25. juniju 1998 prošnji UMA treba priložiti tudi potrdilo Trgovinske zbornice (Registro imprese), kar je vezano na dodatne stroške.

Davčna prijava »730«

Po dolgemu in zapletenemu zakonskem postopku je deželni svet pred dnevi končno odobril zakon o normah za zaščito zdravja in socialno oskrbo starejših oseb. Sindikalne organizacije upokojencev so odobritev zakona vzele na znanje z velikim zadovoljstvom, saj predstavlja pomemben korak na poti k večji zdravstveni in socialni varnosti, zlasti tistih, ki niso več samozadostni in potrebujejo oskrbo na domu in v družinskem okolju. V proglasu, ki so ga skupno izdale sindikalne organizacije upokojencev pa te obenem ugotavljajo, da je sprejeti zakon velik rezultat mobilizacije sindikatov in združenj upokojencev, tudi sporočajo, da bodo budno spremljale izvajanje zakona in v ta namen pritiskale na deželno upravo, da se predvidene norme čimprej začnejo izvajati, predvsem pa, da bo zakon deležen finančnega kritja.

Znižana električna tarifa velja tudi za rastlinjake

Državna oblast za energijo je sklenila, da se za ogrevanje v rastlinjakih uvede znižana tarifa, ki se predvideva za kmetijstvo. Pojasnila je tudi, da se znižane tarife uvaajo tudi za kmetije, ki obdelujejo zemljo in gozdove, ki se ukvarjajo s cvetličarstvom, s pridelovanjem povrtin (tudi v rastlinjakih) s pridelovanjem gob (zakon z dne 5.4.1985 st. 126) z vodno kulturo vključno z ribogojstvom (zakon z dne 5.2.1992 st. 102) z vzrejo psov (zakon z dne 23.8.1993 st. 349) s kmečkim turizmom pod pogojem, da so upravi-

telji vpisani v seznam pri Trgovinski zbornici, in za kmetije, ki se ukvarjajo z živinorejo.

Pravico do znižanih tarif imajo tudi zadrge in njih konzorciji, ki opravljajo kmečke dejavnosti, vključno za namakanje in za gospodinjinske stroje. Uporabniki lahko tudi sklenejo ločeni sporazum za domačo porabo. Pri preučevanju tega sporočila so na Kmečki zvezi ugotovili, da je cena električne energije za kmetijstvo nižja za 20 od 30 odst. od tarife za ostale gospodarske dejavnosti

(obrt, industrija, trgovina itd.), se nižja od kmečke tarife pa je tarifa za družinsko (stanovanjsko) porabo. Iz tega izhaja, da se tistim kmetijam, ki uporabljajo tudi za kmetijsko dejavnost družinsko energijo, ne bo splačalo zaprositi za znižano kmetijsko tarifo, ker je ta višja od družinske. Splačalo pa se bo zaprositi za znižano kmetijsko tarifo tistim kmetom, ki za kmetijsko porabo uporabljajo tarifo za druge gospodarske dejavnosti.

(en)

Listna bledica ali koroza

O tem pojavu smo sicer že pisali, ker je zelo pogost pri vseh gojenih rastlinah, predvsem pa na vinski trti. Ne bo pa odveč, če o njem še enkrat pišemo, ker se začne pojavljati v tem obdobju in je koristno, da damo našim bralcem nekaj nasvetov za učinkovito zdravljenje rastlin, ki kažejo znake bolezn.

Pri tem obolenju listi vse bolj bledijo, temna zelena barva ostane samo se okrog glavnih listnih žil, med njimi pa se barvilo vse bolj izgublja. Ob močnem napadu pa lahko listi povsem porumenejo, kmalu pa se začno ob robu sušiti.

Vzrokov za nastanek listne bledice je več, najpogostejše pa je posledica pomanjkanja železa. V tem primeru zdravimo z železovimi pripravki, predvsem z železnim sekvestrenom, ki ga najdemo v prodaji pod imenom Sequestrene. Ta pripravek vsebuje železo v obliki kelatov, to je v obliki, ki je trti, kot ostalim rastlinam, najhitreje in najlažje dosegljiva. Na trto da-

mo 20-25 gramov tega sredstva, ki ga pred uporabo pomešamo z vodo in zalivamo trto v območje aktivnih korenin. Sekvestren lahko uporabljamo uspešno v vsaki vegetativni fazi, čeprav je zdravljenje najuspešnejše spomladi in ob začetku poletja. Učinki zdravljenja se poznajo že po nekaj dneh, listi pa ponovno ozelenijo v treh do štirih tednih. Pri ne preveč hudih oblikah koroze delno pomaga skropljenje skozi list z ustreznimi pripravki. Tudi za tovrstno zdravljenje uporabljamo Sequestrene ali druga specifična sredstva.

Toda kljub temu, da je sekvestren, kot omenjeno najučinkovitejše sredstvo za zdravljenje bledice, se v zadnjem času vse pogostje vračamo k železovemu sulfatu, katerega uporabo smo skoraj povsem opustili. Razlog pa je v tem, da preide v zemljo ta sulfat v kratkem času v netopno obliko in postane vsled tega rastlinam nedosegljiv, kar se ne dogaja s pripravki, kot sekvestren, ki

vsebujejo železo v obliki dolgotrajno razpoložljivih in dosegljivih sredstev.

Toda pri tem je treba poudariti, da je cena železovih kelatov izredno visoka, tudi nekajkrat, odvisno od pripravek do pripravka, višja kot cena železovega sulfata. Zato se izplača uporaba tega proizvoda, ker stane, ob enakem učinku, znatno manj kot železovi kelati, čeprav ga uporabljamo v veliko večjih odmerkih, ker je, kot smo že omenili, dosegljivo rastlinam le za kratek čas. Razmerje strošek-ucinek je torej v prid železovega sulfata.

V nekaterih primerih pa je vzrok kloroze preobilica apna v zemlji, ki povzroča preveliko alkalicitnost (pH nad 7,5), posebno če je spodnja plast napropustna. V takih tleh je železo za trte nesprejemljivo, zato se kloroza pojavlja tudi, če je v njih železa dovolj ali celo mnogo več, kot ga rastlina potrebuje. Količina apna in vzporedno s tem pH, zmanjšujemo ter tako zdravimo bledico, če

gnojimo s kislimi umetnimi gnojili, kot so na primer superfosfat ali kalijeva gnojila. Se uspešneje pa preprečimo tovrstno bledico z uporabo ustreznih podlag, ki prenesejo večje količine apna, kot na primer kober 5 BB ali Berlandieri x Riparia 420 A. Tudi v prevlažni zemlji, ki ni dovolj propustna in zračna ali pa je premokra zaradi močnega dežja, postanejo trte

klorotične, ker se korenine dusijo in gnijejo. V taki zemlji je edina pomoč drenaža. Teško zemljo zračimo s tem, da jo večkrat prekoplje-

mo. Podobni znaki bledice se pojavljajo tudi v tleh s kislom reakcijo. V tem primeru gre za pomanjkanje magnezija. Znak za pomanjkanje tega elementa, ki se pojavi v tem obdobju (junij-julij), je zelo

rumeno obarvanje listov na robovih. Belo-rumena barva se suši proti notranjosti lista, listne žile pa ostanejo temno zelene. Najhujsa posledica pomanjkanja magnezija pa je sušenje pecljevine, do cesar pride zaradi nepravilnega razmerja med kalijem ter magnezijem in kalijem. Ob prevelki količini kalija trta težko sprejema ostali dve hranili, kar povzroča omenjeno fiziološko motnjo. Pecljevina se začne sušiti v začetku avgusta, ob dežju pa takšno grozdje napade se botritis in grozdje odpade. Ukrepi, ki preprečujejo ta pojav, so zaviranje bujne rasti, ustrezno gnojenje z manjšimi odmerki kalija in s primernimi odmerki magnezija ter močnejše gnojenje z organskimi gnojili. Uspešen ukrep je tudi skropljenje trte z raztopino, ki vsebuje 2-3 kg magnezijevega sulfata na 100 litrov vode. To opravimo ob zadnjih dveh ali treh skropljenjih proti boleznim trte.

dr. Mario Gregorič
Strokovna služba KZ

NOVICE

SR Gebreselassieja

HELSINKI - Etiopec Heile Gebrselassie je s časom 12:39,36 izboljšal svetovni rekord v teku na 5000 m. Prejšnji rekorder je bil Kenijec Daniel Komen, (12:39,74).

Umrli je Birger Ruud

OSLO - V Kongsbergu na Norveskem je v 86. letu starosti umrl Birger Ruud, pred drugo svetovno vojno najboljši smučarski skakalec na svetu. Ruud je bil olimpijski zmagovalec leta 1932 v Lake Placidu in štiri leta kasneje v Garmisch Partenkirchnu, kot prvi človek pa je leta 1934 poletel prek meje 90 metrov in to v Planici (92 m). Ruud je sportno kariero sklenil pred začetkom druge svetovne vojne, saj se ni strinjal s paktom Norveške in Nemčije.

Doohan in Capirossi v prvi vrsti

MADRID - Avstralec Mick Doohan v razredu 500 ccm in Loris Capirossi v razredu 250 ccm sta včeraj na treningu zabeležila najboljši čas. VCERAJSNJI REZULTATI. Do 500 ccm: 1. Doohan (Avstral) honda 1'32"493; 2. Cadalora (Ita) yamaha 1'32"633; 10. Biaggi (Ita) honda 1'33"648; do 250 ccm: 1. Capirossi (Ita) april 1'34"382; 4. Rossi (Ita) april 1'34"945, do 125 ccm: 1. Sakata (Jap) april 1'38"952; 3. Melandri (Ita) honda 1'39"553; 4. Locatelli (Ita) honda 1'39"572.

Nogomet: zadnje kolo v B ligi

TURIN - Danes bo na sporedu zadnje kolo v italijanski B ligi, ki bo zanimivo le za posredni dvoboj med Torinom in Perugia, ki isceta zadnjo možnost, da bi kot četrta ekipa napredovala v A ligo po Salernitanu, Venezii in Calgarijem, ki so že prestopili v višjo ligo.

Športel: trije gostje

Jutri, v oddaji Sportel, bodo kar trije zanimivi gostje. Najprej bo Branko Laković predstavil Zbornik našega zamejskega športa za novo sezono. Vanja Jogan nam bo povedal, kako mu gre okoli bilijarda po uspehih v italijanskem prvenstvu. V studiu bo tudi Rajko Zeželj, trener naših mladinskih nogometnih ekip, z njim pa bodo spregovorili tudi o SP v Franciji. Lahko si boste ogledali prispevek o turizmu na mivku v Standrežu in o delovanju KK Silec.

Slovenija odvzela set Madžarkam

V včerajšnji kvalifikacijski tekmi za nastop na EP je ženska odbojkarica reprezentanca Slovenije, ki jo trenira Marko Kalc, v Luciji odscipnila favoriziranim Madžarski set. Končni izid za gostje je bil 1:3 (3:15, 7:15, 15:4, 2:15). Prihodnjo soboto se bo Slovenija v novogoriškem centru Hita (ob 17. uri) pomerila z ZR Jugoslavijo.

Jadran osvojil turnir Don Giacomo Sarti

Jadranovi košarkarji so sestic osvojili košarkarski turnir Don Giacomo Sarti, na katerem nastopajo vse boljše tržaske sesterke. V sinočnjem finalu so s 79:74 (41:49) premagali Don Bosco.

MALI NOGOMET

Danes finale v Trebčah

Danes v Trebčah bodo odločilne tekme 4. trofeje Gostile Pizzerie Veto v malem nogometu. Finalista sta Grad in Breg Generali Agencija Opcline.

Petkova polfinalna izida: Grad - Lokomotiv Prosek 9:2

Strelci za Grad: Robert Kalc (4), Egon Fonda (2), Damjan Fonda (1), Michele Ferluga (1), en avtogol. Za Prosek: Dean Stolfi in Maxi Gherbassi.

Breg Generali Ag. Opcline - Aditrans 3:1

Strelci za Breg: Giampaolo Rocchetti, Vasia Marc in Sandra Buzzi. Za Aditrans: Michele Calzi.

Današnji spored: 18.30 za 3. mesto; 19.45 za 1. mesto; sledi nagajanje. Finalne tekme bodo na malem igrišču ob prireditvenem prostoru, kjer poteka Sportni praznik SD Primorec.

NAMIZNI TENIS / VETERANI

Spet kolajna za S. Milič

Na državnem namiznoteniskem prvenstvu za veterane, ki poteka pri Cuneu, je krasovka Sonja Milič skupaj z Milančanom Luciom Martinijem

(Alto Sabino) osvojila naslov v mešanih dvojicah. Edi Bole in Dragica Blasina sta dosegla uvrstitev med osem najboljših.

KOŠARKA / NBA LIGA

Prerojeni »Poštar« je ukrotil »bike«

Malone dal kar 37 točk - Chicago izgubil doma, kljub izrednemu Kukoču (30 točk)

CHICAGO - Bikom je "spodrsnilo" tik pred ciljem, tako da si bodo morali priboriti svoj šesti naslov prvaka v severnoameriški poklicni košarkarski ligi NBA na tujem. Vse niti zmage je imel v svojih rokah seveda kdo drug kot "njegova zračnost", Michael Jordan, a je v zadnji sekundi, na veliko razočaranje nekaj tisočglave domače množice, met za tri točke krepko zgrešil. Levji delež k zmagi s 83:81 je pri gostih prispeval znova "prebujeni" Karl Malone. Dosegel je kar 39 točk.

"Postar" je prvič v letošnjem finalu na igrišču popolnoma prevladoval, saj je imel met iz igre 17:27, v odločilni tretji tretjini - jazzerji so jo dobili z 29:19 - pa je dosegel zavidljivih 17 točk. Biki se seveda brez trdega boja tudi tokrat niso predali, za povrhu pa je "z vajeti" ušel se Toni Kukoc, ki je poleg 30 točk pet sekund pred koncem zadel se met za tri točke, s čimer so domačini zaostanek znižali na vsega eno točko.

Potem ko so v zadnjih trenutkih v pravi drami zaradi mnogih odmorov sodniki morali celo popravljati čas na semaforu, z 0, 3 na 0, 8 sekund, bikom ni uspelo, kar je domače navijača popolnoma dotolklo, United Center so namreč zapustili dobesedno nemi.

Kljub temu jazzerjem gotovo ne bo lahko, saj morajo na domačem parketu zmagati dvakrat. Varovanci Jerryja Slona so presenetili z izjemno

Karl Malone (desno) je bil najboljši igralec Utaha

agresivno obrambo, ki je ob živce spravljala tudi samega Jordana. Zaradi tega je prvi človek bikov prvič zadel sele tri minute pred koncem prve četrtine, kar je bila voda na Utahov mlin.

»Tokrat so dobili, kar so si zaslužili. Mi smo si zmage sicer močno želeli, vendar je samo želja za uspeh premalo, saj nas roke sploh niso ubogale,« je po srečanju povedal Michael Jordan. Mnogo bolj zadovoljen s svojim učinkom je bil seveda Karl Malone. "Poskušal sem pozabiti na vse, kar je bilo o naših igrah že rečeno. Vsi so nas že odpisali. Tokrat smo enostavno morali zmagati in srečen sem, da nam je to tudi uspelo," je povedal Malone, o možnostih za skupno zmago pa je skromno dejal:

»Če bomo se naprej igrali kot ekipa, imamo možnosti tudi za končni

uspeh. Tokrat je namreč zmagala ekipa in ne Karl Malone.«

ŠTANDREŽ / OBČNI ZBOR OK VAL

Predstavili načrt o selitvi ekipe v Tržič

Pred nekaj dnevi so se na rednem občnem zboru zbrali člani OK Val in podali obračun pravkar zaključene sezone ter izvolili nove vodstvene organe. Po običaju, je tudi letošnji občni zbor potekal v zgornji dvorani Kulturnega doma »A. Budal« v Standrežu in se ga je udeležilo kar lepo število članov in gostov. Po izvolitvi predsedstva zasedanja, ki ga je vodil dolgoletni sportni delavec Marijan Tomsic, je besedo prevzel predsednik društva Ivo Rojec. V svojem dolgem in izčrpnem poročilu se je predsednik sprehodil skozi pestro in vsestransko razvejano delovanje te uspešne sportne sredine. Dotaknil se je vseh vidikov društvenih dejavnosti, od ukvarjanja z najmlajšimi sportnimi upi, pa do tekmovalnih odbojcarskih ekip ter rekreacijskih oblik ubadanja s telesno kulturo. Najobsežnejši del svojega posega je predsednik seveda namenil prav tekmovalnim zvrstem, ki so sprico odmevnih dosežkov, ponesle ime društva domala po vsej severni Italiji. Na podlagi teh uspehov, je nadaljeval predsednik, si je društvo znalo ustvariti izjemno podobo navzven, navznoter pa je nekoliko zatajilo, zlasti se kar se tiče bolj konkretnega vključevanja svojih članov v razne oblike društvenih dejavnosti. Svoj poseg pa je Rojec zaključil z izjavo, da zaradi delovnih in drugih obveznosti, ne namerava več kandidirati za vodstvene strukture društva in da je napočil čas, da krmilo društva prepuusti mlajšim.

Podrobneje o društvenih panogah sta spregovorila Ivan Plesnicar za mosko odbojko in Josko Princic za žensko odbojko. Ivan Plesnicar je članstvu in gostom predstavil tudi projekt, o katerem se je zadnje case v javnosti veliko govorilo. Gre za možnost preselitve članske moske ekipe v Tržič, kjer bi skupaj z društvom Fincantieri ustanovili novo sportno sredino, ki bi nadaljevala s igranjem v prvenstvu B1 ter poskušala naskakovati A2 ligo. V Tržiču baje obstajajo pogoji za tovrsten podvig. Za tak korak se je društvo odločilo iz več razlogov: standrežsko društvo je premajhno, da bi lahko kljubovalo konkurenci na tej ravni tekmovalja, pa tudi uspehi zadnjih let so nekoliko prerasli Valove zmognosti. Kar pa je Valove sportne delavce najbolj prizadelo je to, da se »košarkarsko« mesto Gorica sploh ni odzvalo in se za odbojko ni kdove kako ogrelo, kajti za ogled tekem B lige se je odločalo izredno malo gledalcev. Glede

NOGOMET / ODLOČITEV ZA TRIESTINO

Proti Cittadelli treba napadati

Nasprotniku ustreza tudi remi

Po sedmih neuspešnih sezonah ima tržasko mostvo ponovno možnost, da napreduje v C1 ligo. Veliko pričakovanje vlada med samimi navijaci (v Ferrari jih bo na današnji odločilni tekmi s Cittadello okoli 1500), ki po bledeh prvenstvenih predstavah ne bi stavili niti fیکا na to ekipo. Prav tako nihajoci predstavi v končnici z odlično igro doma in neverjetno slabo v Bustu Arsiziu, kjer jo je resil Gubellini, sta dodatno zmedli navijace. Kaksno Triestino pa bomo videli v Ferrari? Pri Tržacanih obuja to mesto zelo prijetne spomine. Tu je namreč ekipa napredovala leta 1990 ob bodrenju 7 tisočih navijacev.

Nasprotnik Triestine bo Cittadella. Tej zadostuje danes že neodločen rezultat, ker je v rednem delu dosegla boljso uvrstitev od Triestine. V prvenstvu je Cittadella doma premagala

Triestino, v gosteh pa remizirala 1:1 po dobri igri obeh ekip. Mostvo iz Veneta predvaja sicer zelo napadalno igro 3-4-3, toda taktično zelo zrelo in dovršeno. Nevarna sta zlasti Caverzan in napadalec Zirafa.

Ker se mostvo Beruatta in Dossene ne zna braniti (vsi imajo pred očmi tekmo iz Busta Arsizia) je zanje morda celo boljše, da igra proti Cittadelli in da bo zaradi tega prisiljena napadati.

Kaze, da sramotni nedeljski dogodki na tekmi s Pro Patro v mostvu niso pustili posledic. Beruatto in Dossena ne bosta mogla, kot običajno, računati na Gambara, v dvomu pa so Tiberi, Notari in Troscè.

Tako bo najverjetnejša postava slednja: Vinti, Birtig, Benetti, Modesti, Sgarbossa (Notari), Bambini (Coti), Catelli, Canella (Troscè), Gubellini, Zampagna. I.F.

terem se je zadnje case v javnosti veliko govorilo. Gre za možnost preselitve članske moske ekipe v Tržič, kjer bi skupaj z društvom Fincantieri ustanovili novo sportno sredino, ki bi nadaljevala s igranjem v prvenstvu B1 ter poskušala naskakovati A2 ligo. V Tržiču baje obstajajo pogoji za tovrsten podvig. Za tak korak se je društvo odločilo iz več razlogov: standrežsko društvo je premajhno, da bi lahko kljubovalo konkurenci na tej ravni tekmovalja, pa tudi uspehi zadnjih let so nekoliko prerasli Valove zmognosti. Kar pa je Valove sportne delavce najbolj prizadelo je to, da se »košarkarsko« mesto Gorica sploh ni odzvalo in se za odbojko ni kdove kako ogrelo, kajti za ogled tekem B lige se je odločalo izredno malo gledalcev. Glede

projekta Standrež-Tržič se ni ničesar definirano, kajti če se bo v kratkem pokazala katera koli možnost, da bi člansko ekipo obdržali v Gorici, bo selitev na Lasko odpadla, je svojo razlago zaključil Plesnicar.

Občni zbor Valovcev je pozdravilo kar lepo število gostov in sicer: v imenu goriske FIPAV njen predsednik Bociero, Igor Orel za SDGZ, Mario Cernic za SZ Soca, Marko Lutman za ZSSDI, Tomaz Mucic za KD O. Zupancic iz Standreza, Franko Bagon za SZ Olympia ter Marko Komel za SZ Dom iz Gorice.

Sledile so volitve novega društvenega odbora, ki se bo čez nekaj dni sestel. Tarkat se bodo tudi porazdelili društvene zadolžitve.

Novi odbor: Masa Brani, Andrej Brisco, Gregori Brisco, Alessandro Corva, Ljubko Kustrin, Bojan Makuc, Robert Makuc, Renata Mercocchi, Petra Milkus, Roberto Paoletti, Renca Pelesson, Bruna Pisk, Ivan Plesnicar, Josko Princic, Katja Zavavlav, Elizabeta Zivic, Natas Soban.

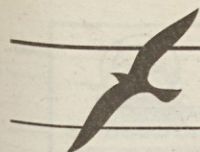
Nadzorni odbor: Giorgio Crova, Irina Lovisoni, Ales Plesnicar.

VIP

Včeraj sta stopila na skupno pot

Fabio Sambo
in
Katja Florenin

Cestita jima
SD Sovodnje

ODBOJKA / V SUPERMINIODBOJKI UISP

Kontovelke na državnem finalu

Nastopile tudi ekipe Šz Sloga

Pred dnevi se je v Miljah odvijal zaključni pokrajinski turnir UISP v mini in supermini odbojki. Naši najmlajši zaslužijo za svoje nastope vso pohvalo, saj so igrali pod neusmiljenim vročim soncem, ki je ves dan pripekalo tudi na glavnem miljskem trgu. Tokrat zasluži kritiko organizacija, ki je stalno sepala, vendar so otroci s svojim navdušenjem poskrbeli, da so »zamasili« tudi organizacijske luknje. Nastopajočih ekip je bilo tokrat nekoliko manj kot druga leta, verjetno tudi zaradi neravno posrečenega datuma, ko imajo otroci veliko drugih obveznosti. Od naših društev sta bila v Miljah prisotna le Sloga s štirimi ekipami v kategoriji supermini in Kontovel s tremi v supermini in eno v minivolleyju.

Minivolley
V konkurenci najmlajših je bilo šest ekip, ki so se pomerile vsaka proti vsaki. Prvo mesto je osvojil Riceratorio Lucchini pred mladimi Kontovelkami in Riceratorio Brunner.

KONTOVEL: Taja Luxa, Alenka Verša, Anja Zuzic.

Supermini
V tej konkurenci je bilo deset ekip, ki so jih razdelili na dve izločilni skupini, v katerih so ekipe igrale vsaka proti vsaki. Poldne pa so bile na sporedu še dodatne tekme, v katerih so seveda spet igrali prav vsi nastopajoči. Najuspešnejše so bile mlade odbojkarice Kontovela 1, ki so v izločil-

ni skupini zmagale vse tekme, v polfinalu pa so izgubile z mosko ekipo Triestina Volley, ki so jo zjutraj sicer že premagale. V skupni razvrstitvi so tako zasedle 3. mesto (v malem finalu so premagale Slogo 3), vendar so bile v ženski konkurenci prve in so si tako priborile pravico do nastopa na državnem finalu UISP, ki bo v Cesenaticu od 2. do 5. julija.

Moska ekipa Sloga 1 je zasedla 2. mesto, saj jo je gladko premagala Triestina Volley. Sloga 3 pa je bila na skupni lestvici 4., v ženski konkurenci pa 2. Kontovel 2, Kontovel 3, Sloga 2 in Sloga 4 so sicer dosegli tekmovalno slabši rezultat, za prikazano igro in vnaprej pa zaslužijo vsi pohvalo.

Vrstni red: 1. Triestina Volley (fantje), 2. Sloga 1 (fantje), 3. Kontovel 1 (dekleta), 4. Sloga 3 (dekleta).

KONTOVEL 1: Neža Kapun, Tereza Pertot, Alice Sossi, Jessica Stoka, Sandra Vitez. KONTOVEL 2: Tamara Cernjava, Martina Lisjak, Nina Luxa, Martina Richiardi, Andreja Sossi. KONTOVEL 3: Irina Bukavec, Petra Gruden, Valnea Milic, Nikol Rebula, Katrin Sedmak. SLOGA 1: Matija Dolenc, Matija Frandolic, Jakob Jugovic, Sandi Langetti. SLOGA 2: Sara Carli, Caterina Gregori, Elena Racman, Jasmin Risegari. SLOGA 3: Roberta Coretti, Sophia Kralj, Tjaša Mazzucca, Jasmin Sossi. SLOGA 4: Greta Barbieri, Sophie Corbo, Nadja Mirnig, Sara Radislovich. (INKA)

OPČINE / OBČNI ZBOR ŠZ SLOGA

Uspehi mladih celijo rane, ki sta jih odprli članski šesterki

Uspešen nastop ekip deklic in naraščajnikov

Tudi letos se je Slogine skupščine udeležilo veliko število članov

Na rednem, nevolilnem občnem zboru SZ Sloga, ki je bil pred kratkim na Opcinah, se je kot običajno zbralo veliko število članov, simpatizerjev društva in gostov. Velika večina pa je bilo mladih in najmlajših, kar je seveda zelo spodbudno.

Uvodno poročilo je imel predsednik Vojko Miot, ki je na kratko podal obračun prejšnje sezone, ki sicer ni bila uspešna glede članskih ekip (tako ženska kot moska sta izpadli iz lige), v veliko zadoščenje kluba pa so rezultati, ki so jih dosegli mladi. »Prav to pa daje vsem nam veliko zadoščenje in lep občutek, da opravljamo pomembno delo, da vsi težimo k enemu cilju, to je ohranjanje nase skupnost povezano, delavno in enotno. Se vedno je prisotna v nas tudi želja za koordinirano združitev moči s sorodnimi društvi. Vendar si želimo, da bi se pogovori odvijali v bolj konkretnem, prijateljskem in odkritem vzdušju. Cilji združitve naj bodo jasni, uresničljivi in računski. Trdno smo prepričani, da bo do tega prišlo, vendar rajši prej kot pozno.«

Pred koncem svojega posega se je predsednik izrecno zahvalil prof. Peterlinu za izredno poštovnovalno delo, ki ga je v tem obdobju opravil. Zahvalil se je tudi staršem in vsem, ki so

društvu pomagali tako z delom kot z denarjem.

Po predsedniku je prevzel besedo tajnik Peterlin, ki je izčrpano podal poročilo o komaj končani sezoni. Tudi Peterlin je dejal, da v društvu niso mogli skriti razočaranja zaradi izpada iz lige članskih ekip, po drugi strani pa so se kako ponosni nad rastjo mlajših moči, tako da lahko z optimizmom gledajo na zaledje, ki je bogato in polno lepih rezultatov. Tajnik je nato dokaj trezno in kritično ocenil nazadovanje obeh članskih ekip. Glede sodelovanja z drugimi društvi, je pristavil, da »kar se ženskega področja tiče, lahko danes rečemo, da se je tehnični dialog z Odbojgarskim društvom Bor po dveh letih dokončno izboljšal«. Tudi na moskem področju se po štirih letih sodelovanja z OD Bor stvar začneja zatikati.

»Prepričani smo, da mora biti sodelovanje iskreno in prijateljsko, tako, kot je naše sodelovanje na planskem področju s SK Devin, kjer gre pri vsem za življenjskost, kjer sodelovalna izkušnja krepi in predvsem vse, ki pri tem sodelujejo, bogati.«

Pri tem je Peterlin izrazil željo, da bi ZSSDI temeljito preučilo nastajajočo situacijo v našem športnem prostoru.

Mladinska dejavnost je bila v prejšnji sezoni še kako uspešna, tako glede množičnosti kot kvalitete. Sloga je imela na mladinskem področju svoje zastopnike prav v vseh prvenstvih. Za velik uspeh pa sta poskrbeli ekipi deklic, ki je osvojila naslov pokrajinskega prvaka, in naraščajnikov, ki je celo posegla po deželni naslovu. Tudi druge pobude na mladinskem področju (poletne priprave v Mezici, tečaj miniodbojke itd.) so zelo uspešne.

Peterlin je sklenil svoj poseg, s tem da se je zahvalil ZSSDI, sredstvom javnega obveščanja, navijačem, trenerjem in staršem, ki so bili društvu vedno ob strani.

Sledilo je nagrajevanje. Se posebno pa se je posebnih nagrad NTKB veselilo 10 mladih, ki so pokazali veliko zavzetost do dela in so imeli tudi dobre solske uspehe. Kolajne so podeljevali predstavniki Sloginih sponzorjev NTKB, Pizzerie Veto in Multinvesta.

OZ je od gostov pozdravil predsednik ZSSDI Jure Kufersin, ki je obzvaloval, da se je sodelovanje med Borom in Slogo končalo, čestital je društvu za oba naslova in se klubu zahvalil za dragoceno delo, ki ga opravlja na tem teritoriju. (bl)

Obvesila

JK CUPA vabi člane na izredni občni zbor, ki bo na sedežu društva v Seslanskem zalivu v sredo, 24. junija 1998 ob 19. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Dnevni red: sprememba statuta v skladu z novimi zakonskimi predpisi. Vabljeni!

Prireditelj otroškega poletnega centra na stadionu »Lmaj« v Trstu sporočajo, da bo ta pobuda trajala od 29. junija do 17. julija, vsak dan od 7.30 do 16.30. Podrobne informacije vsak dan ob uri kosila na tel. št. 571-453.

PRIMOTOR KLUB organizira danes, 14. junija deželni motociklistični shod. Shod se prične ob 8. uri, sledi vpisovanje, motociklistični izlet in ob 12.30 nagrajevanje. Zaključek shoda bo ob 18.30. Vabljeni vsi ljubitelji motorjev!

SD POLET - kosarkarska sekcija vabi dekleta (letnik 1983 in starejše) na trening, ki bo jutri, 15. t.m. v Prosvetnem domu na Opcinah. Trening bo tudi v primeru slabega vremena.

SD POLET organizira od 16. do 24. junija, v torek, sredo in petek od 16.30 do 17.30 brezplačen tečaj kotalkanja za otroke od 3. leta dalje. Za eventualne informacije lahko pokličete na tel. št. 040/211758 od 16.30 dalje.

SD POLET priredi od 22. do 27. junija od 8. do 17.00 ure kosarkarski tabor. Predvpis in informacije sprejemajo vodja tabora Andrej Vremec (211878), na sedežu Poleta (213403) in Christian Briscik (229470).

SZ SLOGA prireja od jutri, 15. do 24. junija odbojgarski tečaj za začetnike, namenjen deklicam in dečkoma letnikov '86 in mlajšim. Tečaj bo v telovadnici na Opcinah in na zunanjih igriščih, vsak dan od 9. do 16.30. Informacije neposredno ob pricetku tečaja.

SD SOKOL organizira 11. in 12. julija 1998 turnir 24 ur odbojke. Informacije in vpisovanje na tel. št. 200026 (Tanja in Lara). Vpisovanje se zaključuje ponedeljek, 29. junija 1998.

JK CUPA prireja TECAJ WINDSURFA od 6. 7. do 10. 7. in od 13. 7. do 17. 7. Za nadaljnje informacije kličite na tel. št. 299858.

JK CUPA prireja jadralski tečaj za letnike '86-92 od 15.6. do 26.6., od 29.6. do 10.7. in od 13.7. do 24.7. Za nadaljnje informacije kličite na tel. št. 299858.

TPK SIRENA sporoča, da so se začela vpisovanja v jadralske tečaje razreda Optimist za otroke od 7. do 12. leta in sicer v treh izmenah: od jutri, 15. do 26. 6., od 29.6. do 10. 7. ter od 13. do 24.7. Za vse ostale podrobnosti ter vpis vam je na razpolago tajništvo ob ponedeljku in petkih, od 18. do 20. ure. Tel. in Fax 422696.

TPK SIRENA - odsek športnega ribolova sporoča, da se bo od jutri, 15. t. m. na sedežu društva v Barkovljah pričel celodnevni tečaj športnega ribolova. Za informacije pokličite na tel. številko 414006 (Vojko).

Športni dan za učence mestnih nižjih srednjih šol

V telovadnici nizje srednje sole sv. Cirila in Metoda pri sv. Ivanu v Trstu je bil včeraj dopoldne športni dan za dijake in dijakinje trzaskih nižjih srednjih šol. V odbojki, nogometu in kosarki se jih je pomerilo 140. Kljub dežju, ki je onemogočil tekmovalno na prostem, je manifestacija lepo uspela. Na nogometnem turnirju za fante sta se uveljavili ekipi Rojana (skupina A) in Cankarja 3 (skupina B), v odbojki (mešane ekipe) sta zmagali ekipi Katinara 2 (skupina A) in Cankar 1.A (skupina B), kosarkarski dvoboj med ekipama obeh ravnateljstev pa je osvojil Cankar s 36:19. Tekmovanje je ob pomoči kolegov pripravila prof. Erika Škerlj, na nagrajevanju pa sta bila prisotna tudi oba ravnatelja: Marjan Kravos in Aleksander Krisciak.

Na sliki: udeleženci z Janom Budinom, »Castnim« sodnikom na tekmi kosarkarjev.

Naši najmlajši za trofejo ZSSDI

Pred dnevi je bilo na odprtem igrišču Prosvetnega doma na Opcinah v organizaciji kosarkarske komisije ZSSDI turnir v minibasketu za Trofejo ZSSDI za letnike 1988 in mlajše. Nastopili so minikosarkarji Bora, Brega, Kontovela/Sokola in Poleta, ki so pokazali, da kar zadovoljivo kosarkarsko znanje. Kar pa je seveda pomembno, je to, da so se najmlajši vseh štirih društev zabavali in tako prestali lepo športno popoldne. Rezultati:

Bor - Polet 47:26, Kontovel/Sokol - Breg 19:15, Polet - Breg 50:13, Bor - Kontovel/Sokol 73:12.

Na tem turnirju namenoma niso sestavili lestvice. BOR: Indelicato, Malalan, Marconi, Kraj, Bernetti, Batic, Trevisan, Corbatti, Norio, Dedominicis, Gaggi, vaditelj S. Corbatti.

BREG: Faraglia, D. in I. Vascotto, Mamilli, Vodopivec, Ota, Kralj, Crabu, vaditelj Slavec.

KONTOVEL/SOKOL: Sossi, Bufon, Kalc, Zaccaria, Pegan, Stofa, Lisjak, Genardi, Umari, Ricciardi, vaditelj Briskic.

POLET: Gustin, Zerjal, Pecar, Bergagna, Vitez, Milic, Malalan, Ferfoglia, Simonettig, Castellan, Škerlavaj, Paulin, Formigli, trener Vremec.

SKUPINA D / AFRIŠKA ZMAGA LE DELNO PRESENEČA

»Črna« senca prekrila favorizirano Španijo

Španija - Nigerija 2:3 (1:1)

Strelci: Hierro v 21., Adepoju v 24., Raul v 47., Lawal v 73. in Olish v 78. minuti.

ŠPANJA: Zubizarreta, Ferrer (od 46. Amor), Nadal (od 76. Celades), Alkorta, Sergi, Hierro, Ivan Campo, Luis Enrique, Kiko, Raul, Alfonso (od 58. Etxeberria).

NIGERIJA: Rufai, Oparaku (od 70. Yekini), West, Okechukwu, Babayaro, Finidi, Olish, Okocha, Lawal (od 90. Okpara), Ikpeba (od 83. Babangida), Adepoju.

Sodnik: Baharmast (ZDA). Gledalcev 33.000. Rumeni kartoni: Amor, Nadal, Campo pri Španiji, Okechukwu pri Nigeriji.

V najzanimivejši tekmi doslej na prvenstvu so Nigerijci zaslužen premagali Španijo in si po neodločenem izidu Bolgarije ter Paragvaj zagotovili pomemben naskok na lestvici. Težko bi zapisali, da je bilo to presenečenje, saj so v reprezentanci Nigeriji igrali sami vrhunski nogometaši, ki si profesionalni kruh služijo v klubih po Evropi in v teh nosijo glavno breme.

Po minuti molka ob smrti sopredsednika organizacijskega odbora prvenstva Francoza Fernanda Sastra so Španci začeli izredno podjetno in si že takoj na začetku prek Raula priigrali dve lepi priložnosti za vodstvo.

Žoga ni hotela v mrežo vse do 21. minute, ko je prvi zadetek iz

prostega strela na tem prvenstvu s pomočjo odbitka dosegel Hierro. Veselje Špancev je bilo kratko, saj je že tri minute pozneje s strelom z glavo izenačil Adepoju. V drugem polčasu je bil osrednja osebnost španski veteran v vratih Zubizarreta, ki je zagotovo glavni krivec za poraz. Po lepem голу Raula in vodstvu Španije z 2:1 si je dobesedno sam zabil zadetek, ob strelu Olisha v 78. minuti s kakih 25 metrov, s katerim so si Nigerijci zagotovili izredno pomembne tri točke, pa je bil Zubizarreta brez moči.

Velja omeniti, da je sodnik iz ZDA v prvem polčasu spregledal enajstmetrovko za Španijo, v končnici tekme pa je bil blizu izenačenja Sergi, toda žoga je samo "obliznila" prečko.

Tako je Olish sprožil strel, po katerem je Nigerija še tretjič spravila na kolena negotovega Zubizarreto

SKUPINA E / BLEDA IGRA

Nizozemska in Belgija sta se razšli brez gola

Nizozemska - Belgija 0:0
NIZOZEMSKA: Van der Sar, Stam, F.de Boer, Numan, Winter, Seedorf (od 24. d.p. Zenden), R.de Boer (od 35. Jonk), Cocu, Overmars, Kluivert, Hasselbaink (od 24. d.p. Bergkamp).

BELGIJA: De Wilde, Crasson (od 21. Deflandre), Staelens, Borkelmans, Verstraeten, Van der Elst, Wilms, Clement, Boffin, Oliveira (od 16. d.p. L. Mpenza), Nils. SODNIK: Collina (Italija). KOTI 8:1 za Nizozemsko. GLEDALCEV: 70.000. RDEČI KARTON: Kluivert v 36. d.p. RUMENA

KARTONA: Staelens in Deflandre.

SAINT DENIS - Po izredno taktični in za oko ne preveč lepi tekmi sta se ekipi razšli brez gola. Skozi vse srečanje so imeli »tulipani« več od igre, niso pa izkoristili nekaj ugodnih priložnosti. Tudi v nadaljevanju so imeli premoč Nizozemci, dokler niso zaradi nepotrebnih športne geste izgubili svojega napadalca Kluyverta, ki pa je na tej tekmi razočaral. Z možem manj so Nizozemci malce popustili, Belgijci pa sprožili nekaj napadov.

TOTO FRANCE LJ

	PD	RAI
JUGOSLAVIJA IRAN	3 : 1	2 : 0
ARGENTINA JAPONSKA	4 : 1	3 : 1
JAMAJKA HRVASKA	0 : 2	1 : 2
DNEVNI IZIDI	1	1
SKUPNO	3	5

Vsaka redakcija mora napovedati izid tekme po drugem polčasu. Za pravilno napoved zmagovalca prejme napovedovalec 1 točko, za točno napovedan izid pa 3 točke. Seštev teč bomo vsak dan prišteli skupni lestvici.

SKUPINA A

DOSEDANJA IZIDA

Brazilijska - Škotska 2:1, Maroko - Norveška 2:2.

LESTVICA

Brazilijska	1	1	0	0	2:1	3
Maroko	1	0	1	0	2:2	1
Norveška	1	0	1	0	2:2	1
Škotska	1	0	0	1	1:2	0

PREOSTALI SPORED

16.6 Škotska - Norveška (17.30), Brazilijska - Maroko (21.00), 23.6 Škotska - Maroko (21.00), Brazilijska - Norveška (21.00)

SKUPINA B

DOSEDANJA IZIDA

Italija - Čile 2:2, Kamerun - Avstrija 1:1.

LESTVICA

Čile	1	0	1	0	2:2	1
Italija	1	0	1	0	2:2	1
Kamerun	1	0	1	0	1:1	1
Avstrija	1	0	1	0	1:1	1

PREOSTALI SPORED

17.6 Čile - Avstrija (17.30), Italija - Kamerun (21.00), 23.6 Italija - Avstrija (16.00), Čile - Kamerun (16.00).

SKUPINA C

DOSEDANJA IZIDA

Savdska Arabija - Danska 0:1, Francija - Južnoafriška republika 3:0.

LESTVICA

Francija	1	1	0	0	3:0	3
Danska	1	1	0	0	1:0	3
Savdska Arab.	1	0	0	1	0:1	0
JAR	1	0	0	1	0:3	0

PREOSTALI SPORED

18.6 JAR - Danska (17.30), Francija - Savdska Arabija (21.00), 24.6 Francija - Danska (16.00), JAR - Savdska Arabija (16.00).

SKUPINA D

DOSEDANJA IZIDA

Paragvaj - Bolgarija 0:0, Nigerija - Španija 3:2.

LESTVICA

Nigerija	1	1	0	0	3:2	3
Bolgarija	1	0	1	0	0:0	1
Paragvaj	1	0	1	0	0:0	1
Španija	1	0	0	1	2:3	0

PREOSTALI SPORED

19.6 Nigerija - Bolgarija (17.30), Španija - Paragvaj (21.00), 24.6 Španija - Bolgarija (21.00), Nigerija - Paragvaj (21.00).

SKUPINA E

DOSEDANJA IZIDA

13.6 Južna Koreja - Mehika 1:3, Nizozemska - Belgija 1:1.

LESTVICA

Mehika	-1	1	0	0	3:1	3
Belgija	1	0	1	0	0:0	1
Nizozemska	1	0	1	0	0:0	1
Južna Koreja	1	0	0	1	1:3	0

PREOSTALI SPORED

20.6 Belgija - Mehika (14.30), Nizozemska - J. Koreja (21.00), 25.6 Nizozemska - Mehika (16.00), Belgija - J. Koreja (16.00).

SKUPINA F

1. KOLO

14.6 Jugoslavija - Iran (14.30), 15.6 Nemčija - ZDA (21.00).

LESTVICA

Iran	0	0	0	0	0:0	0
Jugoslavija	0	0	0	0	0:0	0
Nemčija	0	0	0	0	0:0	0
ZDA	0	0	0	0	0:0	0

PREOSTALI SPORED

21.6 Nemčija - Jugoslavija (17.30), ZDA - Iran (21.00), 25.6 Nemčija - Iran (21.00), ZDA - Jugoslavija (21.00).

SKUPINA G

1. KOLO

15.6 Anglija - Tunizija (14.30), Romunija - Kolumbija (17.30).

LESTVICA

Anglija	0	0	0	0	0:0	0
Kolumbija	0	0	0	0	0:0	0
Romunija	0	0	0	0	0:0	0
Tunizija	0	0	0	0	0:0	0

PREOSTALI SPORED

22.6 Kolumbija - Tunizija (17.30), Romunija - Anglija (21.00), 26.6 Romunija - Tunizija (21.00), Kolumbija - Anglija (21.00).

SKUPINA H

DANES

14.6 Argentina - Japonska (17.30), Jamajka - Hrvaška (21.00).

LESTVICA

Argentina	0	0	0	0	0:0	0
Hrvaška	0	0	0	0	0:0	0
Jamajka	0	0	0	0	0:0	0
Japonska	0	0	0	0	0:0	0

PREOSTALI SPORED

20.6 Japonska - Hrvaška (17.30), 21.6 Argentina - Jamajka (14.30), 26.6 Argentina - Hrvaška (16.00), Japonska - Jamajka (16.00).

PREOSTALI SPORED

Osmina finala: 27.6: 1. tekma 1.B - 2.A (16.30), 2. tekma 1.A - 2.B (21.00); 28.6: 3. tekma 1.C - 2.D (16.30), 4. tekma 1.D - 2.C (21.00); 29.6: 5. tekma 1.F - 2.E (16.30), 6. tekma 1.E - 2.F (21.00); 30.6: 7. tekma 1.G - 2.H (16.30); 8. tekma 1.H - 2.G (21.00).

Četrtfinale: 3.6. Kval. 2 - kval 4 (21.00); kval 1. - kval 3 (16.30); 4.6. kval 6 - kval 8 (16.30); kval 5 - kval 7 (21.00). Polfinale: 7.6. kval 2/4 - kval 6/8 (21.00) in kval 1/3 - kval 5/7 (21.00).

Za 3. mesto: 11.6. ob 21.00.

Za 1. mesto: 12.6. ob 21.00.

SKUPINA E / MEHIKA PREMAGALA JUŽNE KOREJCE

Pametna in nespametna poteza Seok-Ju Haja

Južna Koreja Mehika 1:3 (1:0)

Strelci: Seok-Ju Hay 28., Palaez v 51. Hernandez v 74. in Hernandez v 84. minuti

J. KOREJA: Bjung-Ji Kim, Mjung-Bo Hong, Sang-Cul Jo, Min Sung Le, Sang-Jon Le, 13 Tae-Joung Kim, Do-Keun Kim (od 61. Sung-Jong-Coi), Seok-Ju Ha, Jong-So Ko (od 71. Jung-Von Seo), Jung-Jon Noh (od 56. Hjung-Seok Jang), Do-Hon Kim.

MEHIKA: Campos, Pardo, Lara, Davino, Luna (od 46. Arellano), Suarez, Garcia Aspe (od 72. Bernal), Ordiales (od 46. Palaez), Ramirez, Blanco, Hernandez.

Sodnik: Benkoe (Avstrija). Gledalcev: 44.000. Rdeči karton: Seok-Ju Ha (30.). Rumeni kartoni: Min-Sung Le/Ordiales, Garcia Aspe.

Srečanje nasprotnikov, ki jim strokovnjaki ne pripisujejo veliko možnosti za napredovanje v osmino finala, je postreglo z zanimivim nogometom in zmago Mehičanov. Ti so si tri točke zagotovili z odlično igro v drugem polčasu, ko so z igralcem več na igrišču nadigrali Korejce. Ti so bili v prvem delu povsem

enakovreden nasprotnik, z golom pa so celo povedli. Seok-Ju Ha je izvajal prosti strel, žoga je v živem zidu na zadela Davina in presejnila nemočnega vratarja Camposa. Strelac vodilnega gola pa je bil junak le dve minuti. V 30. minuti je namreč nespametno od zadaj zrušil enega od mehiških igralcev in sodnik mu je pokazal pot v slačilnico. S tem je naredil "medvedjo uslugo" svojemu moštvu, ki mu je hitro zmanjkalo moči, kar so igralci v zelenih dresih znali izkoristiti. Še v šesti minuti nadaljevanja se je po napaki korejske obrambe v gneči najbolje znašel rezervist Palaez in z močnim strelom izenačil. Po izenačenju se je igra nekoliko umirila, Mehičani so očitno čakali zadnjih 20 minut, ko so začeli s popolno ofenzivo. Najprej je lepo podajo Ramirez izkoristil Hernandez, ki je s strelom z neposredne bližine zatresel mrežo, isti igralec pa je bil uspešen še deset minut kasneje, ko je z roba kazenskega prostora natančno meril v desni spodnji kot korejskega vratarja.

Korejca Seok Ju-Hav se je najprej veselil gola, nato pa je kot prvi na SP dobil rdeči karton zaradi prekrška od zadaj

STROKOVNO MNENJE

V sodobnem nogometu je pojem sodelovanje v igri bistvenega pomena. Moderna igra zahteva skupinski pristop do igre, točno določene naloge igralcev v igri, skratka organiziranost na visoki ravni. Ko govorimo o organizaciji igre, se našamo na organizacijo vseh faz in podfaz igre v sklopu danega sistema igre, ki vsekakor ni odločilen sam po sebi ne pomeni ničesar. Sistem igre je torej le nekakšen okvir, znotraj katerega se odvijajo posamezne naloge (organizacija sistema igre).

Zanimivo je bilo v teh dneh opazovati, kako znotraj različnih sistemov igre funkcionirajo obrambne linije s štirimi igralci. Francija in Španija sta se predstavili na to prvenstvo z različnimi sistemi igre, vendar z enakim obrambnim sistemom. Obe ekipi branita consko s »štirimi igralci v liniji«. Tako brani tudi Brazilija. Oglejmo si nekatere posebnosti te vrste obrambe: osnovni predpogoj za uspešno consko branjenje (pokrivanje v prostoru) je ožjenje prostora. Znotraj te zgoščitve pa je treba še poskrbeti za medsebojno varovanje (igralci, ki starta na žogo, mora imeti pokrit hrbet) in prevzemanje nasprotnika ob izpadu soigralca. Skratka gre za sodelovanje štirih igralcev, ki se gibljejo vedno na osnovi gibanja žoge, soigralca in nato nasprotnika. (Za italijansko obrambo velja čisto obratno: nasprotnik, soigralec in nazadnje žoga).

Vse zgoraj omenjene ekipe »ožijo« in se varujejo izvrstno. Sestava diagonal je perfektna, le nekaj težav je pri prevzemanju, predvsem vertikalnemu.

Skoraj neverjetna je tudi »strukturna podobnost« ali oblika teh linij: vse tri obrambne vrste imajo na levem boku pravega »eksplozivca« - R. Carlos (BRA), Lizarazou (FRA) in Sergi (ŠPA) - na sredini oba igralca sta si morfološko podobna in odlična v igri z glavo ter v varovanju hrbita. Tu so ponavadi bivši »liberi«. Aldair in C. Sampaio (BRA), Blanc in Desailly (FRA) ter Campo in Alkorta (ŠPA). Na desnem boku univerzalci: Cafu (BRA), Thuram (FRA) in Ferrer (ŠPA).

Tudi »reakcije« na posamezne igralne situacije so podobne: v primeru protinapada nasprotnikove igralce spremljajo, skoraj nikoli se ne poslužujejo postavljanja off-side zanke. Francija »ožji« fantastično, vendar je igrala proti slabemu nasprotniku. V tem elementu je Brazilija nekoliko slabša: R. Carlos večkrat »pozabi« na zapiranje diagonalne. Ni naključno, da je Škotska večkrat prebila Brazilce prav na levem boku. Taka vrsta obrambe daje pomembne prednosti tudi v fazi napada: takojšnja širina, precizni prenosi igre in predvsem vključevanje bočnih igralcev v konico napada. Smiselnost te postavitve glede na fazo napada »merimo« prav v izkoriščanju teh vključevanj.

Prejšnji komentar sem zaključil s posebno temotiko: telesno pripravo. Omenil sem pojem »superkompensacije«, ki je pojem fiziološkega značaja, na katerem sloni vsa teorija treninga. Skratka: organizmu dam 10 (napor) in dobim 11 (superkompensacija), 1 je torej učinek treninga. Ta uvod je potreben, da razumemo delo in proces treninga Nigerije in mnogih ostalih ekip. Nigerija je proti Nemčiji, Jugoslaviji in Nizozemski izgubila trikrat, dobila 9, dala pa nič golov. Proti Španiji je tudi zaradi tega odigrala odlični drugi polčas in premagala favoriziranega nasprotnika, ki je padel po 31. zaporednem pozitivnem rezultatu. Če bi Nigerija ob tako slabi fazi branjenja in povprečni igri dodala še slabo telesno pripravo, bi tekmo s Španijo zagotovo izgubila!

**Argentina -
Japonska
(14.30)**

ARGENTINA (3-5-2): 1 Roa, 2 Ayala, 6 Sensini, 14 Vivas, 22 Zanetti, 5 Almeyda, 8 Simeone, 11 Veron, 10 Ortega, 9 Batistuta, 7 Lopez.

JAPONSKA (5-3-2): 20 Kavaguči, 4 Ihara, 3 Soma, 2 Narahašči, 17 Akita, 5 Omura, 6 Jama-guči, 10 Nanami, 8 Nakata, 18 Jo, 9 Nakajama.

SODNIK: Van del Ende (Nizozemska)
TV SPORED: Raiuno, TMC

**ZR Jugoslavija
Iran (17.30)**

JUGOSLAVIJA (3-5-2): 1 Kralj, 2 Mirković, 11 Mihajlovič, 5 Djukič, 4 Jokanović, 16 Petrovič, 7 Jugović, 20 Stanković, 10 Stojković, 9 Mijatović, 17 Milosevič.

IRAN(4-4-2): 1 Abedzadeh (12 Nakisa), 3 Sadavir, 5 Peyravani, 4 Khak-pour, 20 Pashazadeh, 2 Mahdaviakia, 9 Estli, 6 Bagheri, 7 Mansurian, 10 Ali Daei, 11 Azizi.

SODNIK Tejada (Peru).
TV SPORED: Raidue, TMC

**Jamajka -
Hrvaška
(21.00)**

JAMAJKA: 1 Barret, 21 Brown, 19 Sinclair, 5 Goodison, 2 Malcolm, 11 Whitmore, 15 Gardner, 6 Simpson, 7 Cargill, 22 Hall, 18 Burton.

HRVAŠKA: 1 Ladič, 4 Stimac, 14 Soldo, 20 Simić, 6 Bilič, 17 Jarni, 8 Prosinečki, 7 Asanović, 10 Boban, 13 Stanič, 9 Šuker.

SODNIK: Melo (Portugalska).
TV SPORED: Raitre, TMC

SKUPINI F IN H

Hrvaška in ZRJ favorita

Prvič se bo predstavila tudi zelo ambiciozna Argentina

Danes se bo ljubiteljem nogometa prvič predstavila tudi Argentina, ki jo imajo mnogi za pravo alternativo favoriziranim Brazilcem. V južnoameriškem taboru pred tekmo z Japonsko prevladuje velik optimizem, kar je sicer značilno za vročerkvne Latince. Na Maradono, ki je bil prav včeraj obsojen na dve leti in deset mesecev pogojne zaporne kazni zaradi streljanja z zračno puško na novinarje leta 1994, so v bistvu že pozabili, selektor Daniel Passarella pa je dokaj obnovil moštvo, v katerem bodo glavno besedo imeli »Evropejci«. Če sodimo po besedah trenerja naj bi si Argentina priozadela igrati atraktivno, Japonci pa so kot nalašč primerni tekmeč za takšno igro.

Japonci, ki na SP nastopajo prvič, imajo v povprečju staro moštvo, ki pa je brez pravih mednarodnih izkušenj, čeprav je japonsko prvenstvo z injekcijami tujcev precej pridobilo na kakovosti. Zvezda moštva je 21-letni Sakata.

Največ pozornosti bo seveda veljalo tekamah ZR Jugoslavije in Hrvaške.

Boban in tovariši se bodo pomerili z Jamajko, ki jo poznavalci uvrščajo med folklorne pojave prvenstva, čeprav ima ekipa o sebi dosti boljše mnenje (Hrvaški smo lahko povsem enakovredni, je dejal trener Renè Simoes). Zvonimir Boban trdi, da bo njegova ekipa težko igrala učinkovito brez pomoči Alena Bokšiča, ki je zaradi poškodbe ostal doma. »Izgubili smo na hitrosti in moči, vse svoje karte

moramo staviti na tehniko,« je dejal. Hrvaško v nogometnem svetu zelo cenijo, a ni še nikoli izpolnila pričakovanj.

ZR Jugoslavija bo na tekmi z Iranom skušala takoj pokazati, da se ne šali, ko na glas razmišlja o naslovu. Mihajlovič je okrevan in bo danes na svojem mestu, Dejan Savičević pa bo tekmo začel s klopi ali pa sploh ne bo igral. Veliko zanimanje vlada za nastop mladega Stankoviča, ki ga je najel rimski Lazio in naj bi bil eden glavnih atrakcij letošnjega prvenstva.

Iran ima precej težav z izbiro vratarja, saj je Abedzadeh še rahlo poškodovan, ostali pa naj ne bi bilo na njegovi višini. Sploh velja, da je iranska obramba ranljiva in neizkušena.

Za zdaj skupaj samo na treningu

Baggio ali Del Piero? Oba skupaj? Vprašanje buri navijače in jih razdvaja. Vest, da sta na večrajšnji tekmi za trening 15 minut igrala skupaj, naj bi kazala, da se Maldini nagiba k varianti volk sit in koza cela...

NAPOVED / ČE BI IGRALA ENOTNO

Kaj bi dosegla bivša SFRJ?

Dario Frandolič: »Borila bi se gotovo za najvišja mesta«

Danes bosta na svetovnem prvenstvu igrali Hrvaška in Jugoslavija, ki sta natopili še pred nekaj leti kot ena sama reprezentanca. Kaj bi zmogla »bivša Jugoslavija« na tem SP, smo vprašali našega nogometnega strokovnjaka Daria Frandoliča, ki dokaj temeljito pozna nogometno stvarnost v državah nekdanje Jugoslavije.

»Če bi Jugoslavija danes nastopila enotno, bi bila gotovo ena izmed favoritov celo za najvišja mesta, saj je vedno imela zelo bogato tradicijo v tem športu. Taka hipotetična reprezentanca naj bi bila naslednja (po sistemu 5-3-3): vratar Kralj (Jugoslavija); obrambna vrsta: Marič (Hrvaška), Tudor (Hrvaška), Mihajlovič (Jugoslavija), Simić (Hrvaška), Jarni (Hrvaška); sredina: Ju-

gović (Jugoslavija), Prosinečki (Hrvaška) in Boban (Hrvaška); napad: Mijatović (Jugoslavija) in Bokšič (Hrvaška) ali Šuker (Hrvaška). Taka reprezentanca bi zmogla vsaj še eno skoraj enakovredno postavo, saj bi lahko bili kot rezerve tile igralci: vratarja Bošković in Simeunović (oba Slovenija), Soldo, Štimac, Bilič in Stanič (vsi Hrvaška), Djurovič, Stojković in Mirković (Jugoslavija), Križan in Englaro (oba Slovenija), Savičević (Črna gora) in Savičević (Makedonija).

Strokovno vodstvo reprezentance bi lahko bilo zares prvorazredno: trenerja bi bila Verdenik (Slovenija) in Blažević (Hrvaška); tehnični vodje pa Elsner in Toplak (oba Slovenija) ter Miljanič (Jugoslavija).

Župan je vsekakor povsod prvi človek občine in kot tak tudi najbolj znana osebnost domače srenje. Igor Petejan pa na Goriškem ni znan le zato, ker je sovođenski župan, ampak tudi ker je velik nogomani navdušenec, ki že dolga leta sledi razvoju našega domačega nogometa, zanima pa se, kajpāk, tudi za nogomet v širšem pomenu besede. Zato se nam je zdel kar prava oseba za pogovor ob letošnjem svetovnem prvenstvu v Franciji.

Ima vaša ljubezen do nogometa že davne korenine?
»Če mislite na mojo aktivno nogometno igalsko kariero, potem ima vsekako davne korenine, ne pa dolgih. Nogomet sem začel igrati namreč že kot naraščajnik pri Sovodnjah, vendar sem bral le dve leti. Iz zdravstvenih vzrokov sem moral nato aktivni šport opustiti.«

Potem ste svoje vezi s to igro opustili?
»Opustil ne, ampak spremenil. Kasneje sem postal odbornik sovo-

denjskega športnega društva, v katerem sem trenutno blagajnik.«

Torej ste ostali vedno zvesti svojemu matičnemu klubu?

»Seveda, saj sem Sovodnjec.«
Na Goriškem sta odbojka in nogomet gotovo najbolj priljubljeni panogi. Za katero vlada večje zanimanje?

»Menim, da je to zanimanje enako za oba športa. Tekme obeh panog so pri nas zelo dobro obiskane.«

Kateremu športu pa dajete prednost vi osebno?

»To je vendar jasno: nogometu!«
Vprašanje za župana: ima mlađina v vaši občini za svoje prostočasno udelestvo dovolj športnih objektov?

»Po mojem mnenju imamo v naši občini še kar zadovoljivo število takih objektov. Predvsem imamo v Sovodnjah zelo lepo in funkcionalno telovadnico, tu je tudi nogometno igrišče, v kratkem pa bomo začeli graditi novo. Na Peči imamo športni center s ploščo za ko-

talkanje, pa tudi na Vrhu stoji večnamenski športni center. Toliko objektov za tako občino, kot je sovođenska je kar precej.«

Bi lahko rekli, da zamejski protivodni sindrom prevladuje tudi v vaši občini, glede na to, da mejite na Sočo in Vipavo pa gojite le suhozemske športe (kot so tudi v celotnem zamejstvu v veliki premoči nevodni športi, čeprav bi od Primorcev pričakovali drugače)?

»No, povsem to ne drži. V občini imamo ribiško društvo Vipava, ki ima preko sto članov.«

Ste si kot župan kdaj zaželeli, da bi v vaši občini organizirali kako veliko športno manifestacijo?

»Vsekakor bi lahko organizirali le tako, ki bi jo izpeljali v naši telovadnici. Pred časom smo že imeli pri nas odbojkarški mladinski turnir z mednarodno udeležbo. Sicer pa kot rečeno: brez primernih objektov velikih tekmovanj ni mogoče izpeljati.«

Kot športni aktivist tudi vi gotovo opažate kako ostro se je zarezalo v

ANKETA / NAŠI BRALCI

R. Baggio ali Del Piero? Oba!

Problemi »azzurrov« pa so drugi

Roby Baggio - Del Piero, oba skupaj ali samo Robi ali samo Del Piero? Kaže, da je to sedanja tema ne samo nogometne, temveč vse Italije. Agencija Datamedia je tako izvedla anketo med Italijani. Ta je dala naslednje rezultate: 81, 5% anketirancev želi, da bi oba istočasno igrala, 7, 2% pa bi bila za »štafeto«. Če bi morali med obema izbirati, bi 67, 5% Italijanov poslalo na igrišče R. Baggia.

Spet drugi pa menijo, da so v italijanskem taboru umetno sprožili problem Baggio-Del Piero, da bi prekrili dejanske težave Maldinijeve reprezentance.

Podobna vprašanja smo zastavili tudi našim ljubiteljem nogometa, ali boljše:

1. lahko igrata skupaj R. Baggio - Del Piero?

2. če bi morali izbrati med Baggio in Del Pierom, koga bi izbrali?

3. ali je to edini problem italijanske reprezentance?

Paolo Soavi (Vesnin nogometaš): »1. Po mojem bi lahko igrala oba skupaj. Seveda bi morali pri tem primerno spremeniti taktiko ekip. Vieri in Baggio bi igrala v konici, Del Piero bi igral takoj za njima. V tem primeru pa bi morali okrepiti sredino igrišča s telesno dobro zgrajenim nogometašem, s Coisom ali Torricellijem. 2. Po tem, kar je pokazal na prvi tekmi, bi izbral Baggia. 3. Še zdaleč ni to edini problem reprezentance.«

Bruno Pavio (Juventinin odbornik): »1. Lahko mirmo igrata oba skupaj. V tem primeru mora seveda igrati en pravi napadalec in je potrebno

okrepiti sredino igrišča. 2. Baggio je sedaj v boljši formi, ker je bil pač Del Piero poškodovan. Izbral bi Baggia. 3. Pravi problem Italije je obramba, saj je dobila kar dva gola po udarcih z glavo, kar je še posebno zaskrbljujoče, saj Čilenci zares niso veliki.«

Igor Pavletič (naš dopisnik za Treistino): »1. Lahko igrata skupaj. V tem primeru bi Baggio igral bolj na sredini, Del Piero pa v napadu skupaj z Inzaghijem, s katerim sta se pri Juventus skozi vse prvenstvo odlično ujemale. 2. Proti Kamerunu bi izbral Baggia, ki je pokazal dobro formo. Lahko bi poskusil tudi štafeto med obema. 3. Največji problem 'azzurrov' je na sredini igrišča.«

Stojan Metlika (Zarjin odbornik): »1. Lahko igrata oba skupaj. 2. Brez dvoma bi izbral Del Piera, ker je izredno koristen glede skupinske igre. 3. Italija ima absolutno druge probleme. Predvsem ji manjka skupna igra in največji problemi so na sredini igrišča. Tu manjka igralec, kot se temu v nogometu reče, 'z glavo', ki bi znal organizirati igro.«

Aleksander Kalc (trener Zarje/Gaje B): »1. Lahko igrata oba skupaj. 2. Izbral bi Baggia, ker ima več fantazije, kar je v nogometu zelo važno. 3. Italija ima velike probleme predvsem v obrambi in tudi na sredini igrišča ni vse v redu. Sicer pa Italijani na vseh prvenstvih slabo startajo, potem izboljšujejo formo in se tudi visoko uvrščajo.« (bl)

ISKRE - ISKRE - ISKRE

SASTRE NI DOČAKAL VRHUNCA ŽIVLJENJSKEGA DELA - Tri dni po začetku svetovnega nogometnega prvenstva je umrl sopredsednik organizacijskega komiteja (CFO) Fernand Sastre. Predstavnik Mednarodne nogometne zveze (FIFA), ki so novico potrdili, so sporočili, da je Sastre umrl v soboto v eni od pariških bolnišnic zaradi raka na pljučih. Sastreja je žal prehitela bolezen, da bi dočkal vrhunec življenjskega dela, zaključek letošnjega SP v nogometu. Januarja letos je izvedel za bolezen, ki je bila tako huda, da v zadnjih mesecih celo ni mogel sodelovati v organizacijskem komiteju.

POSEL Z VSTOPNICAMI RASTE - Obupani navijači, ki na tak ali drugačen način niso prišli do vstopnic za ogled katerekoli tekme njihovih ljubljencev na SP, so prava tarča preprodajalcev z ulic. Tako je mogoče na "črni borzi" še vedno dobiti kakršnekoli vstopnice, vendar se cene dvigujejo že vse tja do 820 ameriških dolarjev (približno 140.000 tolarjev). Še zanimivejše pa je, da policija tovrstnih poslovnih sploh ne preganja

...FIASKO PA SE NADALJUJE - V Francijo je med navijači z vsega sveta dopotovalo tudi 76 Japoncev, ki pa so, kot tudi mnogi drugi, doživeli neprijetno presenečenje. Vstopnic enostavno ni. Po prepotovanjih tisočih kilometrov so jim njihove turistične agencije sporočile, da bodo dobili povrnjen denar, vendar je to tudi vse. Predstavnik za stike z javnostjo pri organizatorjih SP, Bruno Travade, je povedal, da tega ne more razumeti, saj so trem azijskim turističnim agencijam (JT Travel, Ken R Tours, Prime Sports International) razdelili 12.000 vstopnic, ki pa so očitno izginile neznanu kam. »Pooblaščenice agencije so vstopnice dvignile med 27. in 29. aprilom letos, za kar imamo dokaze s podpisimi predstavnikov turističnih agencij, poleg tega pa obstajajo tudi serijske številke,« trdi Travade. Podobno kot Japoncem se je zgodilo tudi navijačem iz Brazilije in Anglije. »Po svetu je bilo 17 pooblaščenim turističnim agencijam poslano 138.000 vstopnic tako, da bomo vse druge, ki bodo te vstopnice prodajali, sodno preganjali,« pravi Travade, medtem ko po francoskih ulicah tavajo stotine razočaranih navijačev.

INTERVJU / IGOR PETEJAN - ŽUPAN IN ŠPORTNIK

Posebno zanimanje bo veljalo tudi za Hrvaško in Jugoslavijo

zamejski šport upadanje rojstev. Ali vidite iz tega kak izhod?

»Na tem področju je stanje res slabo. Upadanje rojstev v naših mladih družinah povzroča vedno več težav ne le na področju šolstva, ampak tudi v naših družbenih dejavnostih, torej tudi v športu. Če bomo v bodoče želeli ohraniti odgovarjajočo kakovost našega športa bo treba vsekakor začeti združevati naše sile. Le tako bomo lahko ohranili slovenski značaj naših društev.«

Gledate Sovodnjci TV športne prenose raje doma ali skupno v kakem lokalnu?

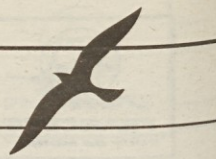
»Kakor kdo. Sam raje gledam v miru doma.«

Boste navijali tudi za Hrvaško in Jugoslavijo?

»Da, seveda, saj igralce obeh ekip dobro poznam.«

Kako bi sovođenski župan napovedal sklepni del letošnjega svetovnega nogometnega prvenstva?

»Menim, da bodo polfinalisti Nemčija, Brazilija, Francija ter Italija ali Argentina.«

GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

ČEDAD

Od 18. do 26. julija se bo odvijal letosnji Mittelfest.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

Primorsko dramsko gledališče

Vpis abonmajev za sezono 1998/99:

Za dosedanje abonente do 20. junija. Za nove abonente od 22. do 30. junija. Urnik blagajne: od 10. do 12. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure. Pri blagajni so na voljo brezplačne programske knjižice.

Primorsko dramsko gledališče

Danes, 14. junija ob 21.00, R. M. Cossa: »Nona«. Gostovanje na Lokvah.

SEŽANA

Kulturni center Srečka Kosovela

V ponedeljek, 29. junija ob 20.30, gledališka predstava Bojana Podgorska »Hura za veljake mlake kloake«.

PIRAN

Gledališče Tartini v Piranu

V soboto, 27. junija, ob 21. uri, gledališka predstava »Igra o ljubezni in naključju«, v sodelovanju s

Primorskim poletnim festivalom.

Tartinijev trg

V ponedeljek, 29. junija, ob 21.30, gledališka predstava »Ramajana«, v sodelovanju s Primorskim poletnim festivalom.

LJUBLJANA

Slovensko mladinsko gledališče

Jutri, 15. junija ob 19.30. Sofokles: »Kralj Ojdipus«. Režija, Tomi Janezic.

Mala drama

V sredo, 17. junija ob 20.00: D. Mamet: »Seksualna perverzija v Chicagu«. Zadnjič v sezoni. V četrtek, 18. junija ob 20.00: H. Pinter: »V prah se

povrne«. Zadnjič v sezoni

V petek, 19. in v soboto, 20. junija ob 20.00: W. Schwab: »Predsednice«. Zadnjič v sezoni.

Mestno gledališče ljubljansko

Nove abonente bomo vpisovali vsak delavnik od 15. do 24. junija med 10.00 in 12.00 uro ter med 14.00 in 17.00 uro pri blagajni MGL.

CELJE

Slovensko ljudsko gledališče Celje

Danes, 14. junija ob 17.00: Matjaz Zupancic: »Nemir«.

Jutri, 15. junija ob 19.30: George B. Shaw: »Pigmalion«, gostovanje v Drami Maribor.

GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Glasbena matica

V torek, 16. junija ob 20.30 v Luteranski cerkvi, Trg Panfili, koncert Zenskega pevskega zbora Glasbene matice: dirigent Tamara Stanese.

Dne 30. junija se prične Festival operete '98. Prva bo na programu Stolzeva opereta »Pomladna parada«. Predprodaja vstopnic se začne 16. junija, informacije in prodaja pri blagajni gledališča Verdi od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00.

Danes, 14. junija ob 18.00 bo na sporedu koncert pod vodstvom Kennetha Montgomeryja, sopran Da-

V ponedeljek, 22. junija ob 20.30 v dvorani Auditorium muzeja Revoltella, klavirski recital Elene Privano - Karl.

Gledališče Rossetti

Koncert ob 50-letnici Trzaskega razstavišča

V četrtek, 18. junija pred otvoritvijo velesojma. Na spordu odlomki Johana in Josefa Straussa, Offenbacha, Suppèja Cajkovskega in Waldeufila; izvaja orkester gledališča Verdi pod vodstvom J. Kovatcheva.

Stadion Grezar

Koncert ansambla Simple Minds, je prenesen na 23. junij.

BOLJUNEC

Gledališče F. Preseren

V sredo, 17. junija, ob 20.30 koncert skupine »EVASION« (Tamara Tretjak - flavta, Marko Feri - kitara, Igor Kante - harmonika, Claudia Sedmach, - klavir, Aleksander Ipavec - kontrabas, Dario Savron - tolkala in vibrafon). Na programu Bolling in Piazzolla.

DOLINA

Junjski glasbeni večeri

V petek, 19. junija, ob 21. uri v Dolini na K'luži ob 120-letnici KD Valentin Vodnik, nastop Trobilnega kvinteta Furlanije - Julijske krajine.

SOVODNJE

V petek, 3. julija ob 21.00, koncert pod zvezdami, ki ga bo izvajal »ACROSS THE BORDER«.

RONKE

V cerkvi sv. Matere Marije

V nedeljo, 21. junija ob 21.00, »Verska glasba« v izvedbi ženske skupine trzaskega stolnega zbora, dirigent Marco Sofianopulo.

MANZANO

Folkest

1. julija nastop dua Timna Brauer in Elias Meiri.

MEDUNO

Folkest

1. julija bo zaigrala Irska skupina Craobh Rua.

PORTOROŽ

Avditorij Portorož

V sredo, 17. junija, ob 19.00 uri večer sodobnega plesa: Na metuljevih krilih. Baletna skupina Metulj iz Pirana pod vodstvom Lidije Pogacar in Plesni studio Lai iz Izole pod vodstvom Lilijane Santic. V petek, 19. junija, ob 21.00 koncert zabavne glasbe »Kreslin Predin Lovsin«. Od četrta, 25. junija, do nedelje 28. junija, 19. festival sodobne ljudske glasbe EBU, pod pokroviteljstvom Evropske radijske zveze EBU in v sodelovanju z evropskimi radijskimi postajami.

LJUBLJANA

SNG Opera in balet

Opera balet: 20. junija ob 21. uri, gostovanje na Sturdecu pri Domzalah v poletnem gledališču s delom J. Straussa: »Cigan baron«.

Krizanke - Jazz Festival

V teku je predprodaja vstopnic za 39. jazz festival, ki bo od 10. do 12. julija.

Hala Tivoli

Jutri, 15. junija bo nastopila violinistka Vanessa Mae.

Koncert Annie Lenox, napovedan za torek, 16. junija, OPADE.

HRVAŠKA

ZAGREB

Stadion

Koncert Rolling Stonsov, napovedan za 28. junija je prenesen na kasnejši datum.

PULA

Arena

5. julija ob 20. uri koncert skupine The Kelly Family. Za informacije lahko poklicete na Arena Tours (tel. 0038552-34355).

Gledališče Verdi

Pomladanska simfončna sezona 1998

Pri blagajni gledališča Verdi lahko se danes, 14. junija potrdite abonma za Jesensko simfončno sezono gledališča; vstopnice so na razpolago tudi v Vidmu in sicer pri ACAD, Ul. Faedis 30 (tel. 0432/470918).

nielle Streiff, glasba Britten, Chasson, Mendelssohn-Bartholdy in Ravel.

Poletni koncerti

Jutri, 15. junija ob 20.30, v dvorani Avditorija muzeja Revoltella, klavirski recital dua Maia Berdieva - Alexei Southkov. V programu tudi dela Poulenca in Ravela.

RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Miramarski park in muzej sta odprta vsak dan od 9. do 17. ure (grad od 8. do 18. ure).

Na ogled je tudi razstava: Paul Strand »Un paese«.

Miramarski park - tople grede: do 30. septembra je na ogled zanimiva razstava živih metuljev »Metuljev vrt«. Urnik: vsak dan od 9. do 18. ure.

Postna palaca na Trgu Vittorio Veneto: odprt je poštni in telegrafski muzej. Ogled je možen vsak dan, tudi ob nedeljah, od 9. do 13. ure (zaprto ob praznikih). Za vodene obiske lahko poklicete na tel. (040) 4195148 od 9. do 14. ure.

Hotel Savoia Excelsior: do 18. junija je odprta razstava Fulvie Fermo.

Studio Tummaseo (Ul. del Monte 2/1): razstavlja Fiora Gandolfi.

Galleria d'arte Minerva (Ul. S. Michele 5/1): razstavlja Oreste Dequel. Otvoritev jutri, 15. junija ob 18.30. Urnik: od torka do sobote od 10.30 do 12.30 in od 16.30 do 19.30. Ob nedeljah od 11.00 do 13.00, zaprto ob ponedeljkih. Razstava bo odprta do 28. junija.

Galerija Nadia Bassanese (Trg Giotti 8 - 1. nad.): do 19. junija razstavlja Sergio Scabar.

Razstavna dvorana Zavorovalnice Generali (Trg Duca degli Abruzzi, 1): Razstavlja Gruppo studio 25. Urnik: od ponedeljka do petka od 10.00 do 19.00. Ob sobotah in nedeljah zaprto.

Razstavna dvorana občinske oglasne deske: do 22. junija bo na ogled razstava slikarke Brigide Nussdorfer. Urnik: vsak dan od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00

Galleria Rettori Tribbio 2: do 19. junija razstava del Giovannija Enrica Cuceka. Urnik: od torka do sobote od 10.00 do 12.30 in od 17.00 do 19.30, ob praznikih pa od 11.00 do 13.00, (ob ponedeljkih zaprto).

Rizarna pri Sv. Soboti: odprta razstava slik in risb, ki so jih dijaki klasičnega liceja Petrarca posvetili žrtvam nacističnega koncentracijskega taborišča »Cvete upanja«. Razstava bo odprta vsak dan od 13. septembra od 9.00 do 13.00 ure.

V muzeju Revoltella bo do 12. julija, antoloska razstava Antonia Guaccija. Urnik ob delavnikih od 10.00 do 13.00 in od 15.00 do 19.00 ob praznikih od 10.00 do 18.00 - ob torkih zaprto

Na sedežu Letovišarske ustanove (Ul. S. Nicolò: do

23. junija se nadaljuje razstava Monike Petri »Irska med sanjami in realnostjo«. Urnik: od ponedeljka do petka od 9.00 do 19.00, v soboto od 9.00 do 13.00, ob nedeljah in praznikih zaprto.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej: do septembra je na ogled zanimiva razstava o škedenjski železarni. Na ogled je ob torkih in petkih od 15. do 17. ure.

NABREŽINA

Kamnita hisa v Nabrezini: Se danes, v nedeljo, 14. junija bo odprta razstava »Zadnje Fellinijeve sanje«. Urnik: vsak dan od ponedeljka do sobote od 17.00 do 20.00 in v nedeljo od 9.00 do 12.00 ter od 17.00 do 20.00. Druge informacije so na voljo na občini Devin Nabrezina, tel. 040-2017370.

MILJE

Na sedežu Letovišarske ustanove

Razstavlja Gianfranco Bernardi »Visioni deviche«. Urnik od 10.00 do 13.00 in od 16.00 do 19.00. V kulturnem centru »G. Millo«, (Trg republike 4). »Miljski umetniki«, je naslov razstave, ki bo odprta do 23. junija. Urnik: ob delavnikih od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob praznikih pa od 10.00 do 12.00.

SESLJAN

Na sedežu Letovišarske ustanove

V Buranu v cipkarskem muzeju, je razstava »Cipke z iglo«. Ogled možen razen ob torkih od 10.00 do 17.00.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

Poslovni center HIT: razstavlja Gianni Borte. Razstava bo na ogled do 21. junija vsak dan od 8. do 13. ure in od 14.00 do 20.00 ure.

V Avli PDG: Se danes v nedeljo, 14. junija je na ogled razstava Ljuba Bizjaka »Maske«.

Mestna galerija (stavba Primorskega dramskega gledališča): do 21. junija je na ogled razstava Rudija Pergarja z naslovom »90. leta - slike in risbe« po naslednjem urniku: vsak dan od 8. do 13. in od 14. do 20. ure, ob sobotah in nedeljah od 13. do 18. ure, ob ponedeljkih zaprto.

SEŽANA

Kulturni center S. Kosovela: na ogled je razstava Zarka Vrezca.

HRPELJE

Kulturni dom: odprta je razstava Antonia Serazina od Foto Trst 80 »Kraska ohcet«.

SEŽANA

Kulturni center Srečka Kosovela

V sredo, 24. junija, ob 19.00 uri bo otvoritev razstave akvarelov in risb dr. Roberta Hlavatyja ob 100 letnici rojstva.

ŠTANJEL

Belveder grada Stanjel: na ogled je fotografska razstava Cirila Velkovrha o svetih znamenjih na slovenski planinski transverzali.

AJDOVŠČINA

Pilonova galerija (Prešernova ulica 3): na ogled je razstava slik in risb Stefana Planinca.

KROMBERK

Grad Kromberk: na ogled so lapidarij, galerija starejših umetnosti, kulturnozgodovinski oddelek in galerija primorskih likovnih umetnikov.

Do aprila 1999 je na ogled etnološka razstava »Spomini naše mladosti« ali »Zivljenje pod zvezdami«. Urnik: ob delavnikih 8-14, ob torkih 8-18, ob nedeljah in praznikih 14-18, ob sobotah zaprto.

SOLKAN

Vila Bartolomei: na ogled je stalna muzejska zbirka »Primorska 1918-1947«. Urnik: od pon. do pet. 8-16, ob sob. ned. in praznikih 13-17.

PORTOROŽ

Bela dvorana Avditorija: do 20. junija, razstava aktov društva SOLINAR iz Pirana.

LJUBLJANA

Moderena galerija: na ogled je stalna zbirka Moderne galerije.

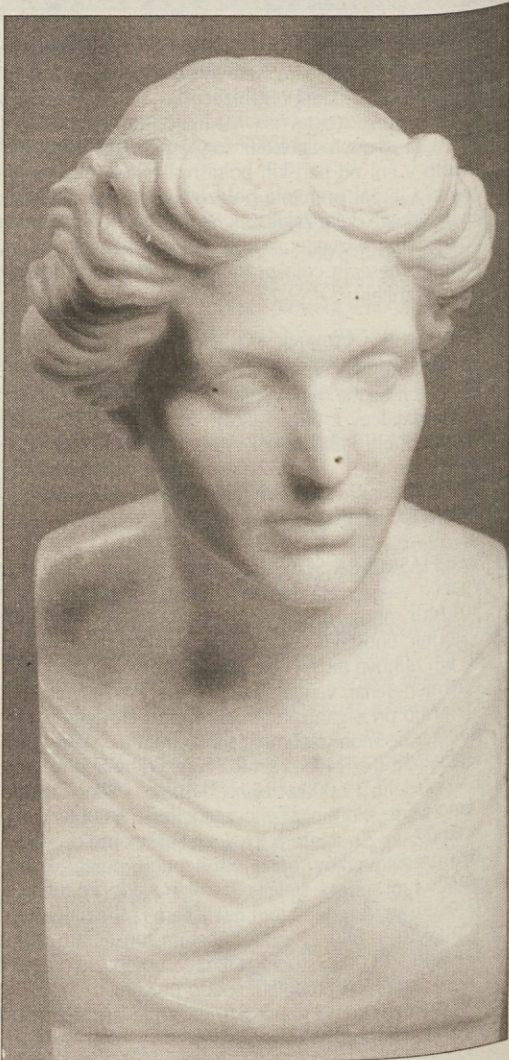
Galerija Dessa (Zidovska steza 4): razstavlja Ales Princic.

Mala galerija CD: na ogled je razstava Branka Cvetkovića.

Mala galerija: do 30. avgusta odprta razstava Marka Peljhana »Sistem - 7«.

Galerija CD: odprta je razstava risb, odtisov in foto-grafij aktov iz zbirke Rijksmuseum iz Amsterdama.

Muzej novejšje zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovinci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10. do 18. ure.

RAI 3 slovenski program	
Za	Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)
Za	Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)
20.25	Televikj carovnja
20.30	TV dnevnik, nato Sport-na tribuna
20.55	Slovenski film: Veter v mreži (rezija Filip Robar - Dorin), nato Posebna poročila
0.30	Posebna poročila

RAI 1	
6.00	Aktualno: Euronews
6.40	Nan.: Anna Maria
7.30	Otroski variete Aspetta la banda! (vodita Alessandra Bellini, Marco Di Buono), vmes risanke
8.00	Variete: Plavo drevo
8.30	Variete: La Banda dello Zecchino, vmes risanke
10.00	Aktualno: Linea verde - Zelena crta (vodi Sandro Vannucci)
10.30	Nabožna oddaja: A sua immagine
10.55	Masa
11.50	A su aimmagine
12.00	Angelus in papežev blagoslov
12.20	Aktualna odd.: Zelena crta - V živo iz narave
13.30	Dnevnik
14.30	SP v nogometu: Argentina - Japonska
16.30	Film: La legge del più forte (vestern, ZDA '58, r. G. Marshall, i. Glenn Ford, S. MacLaine)
18.00	Dnevnik - Flash
18.10	Aktualno: In sella (vodi Heather Parisi)
18.35	Sport: 90. minuta
19.00	Nan.: Gospa iz Westa (i. Jane Seymour)
19.50	Vremenska napoved
20.00	Dnevnik, 20.35 Sport
20.45	Variete: Fantastica italiana (vodita Giancarlo Magalli in Roberta Capua)
23.15	Dnevnik
23.20	Aktualno: TV 7 - Tednik (vodi Romano Tamberlich)
0.25	Nocni dnevnik
0.45	Dresura: C.S.I.O. Pavarotti
1.45	Aktualno: Sottovoce - Potihoma - Marisa Laurito (vodi Gigi Marzullo)

RAI 2	
6.35	Aktualno: Non lavorare stanca? - Brezdelje utruja?, 7.00 Cercando cercando
8.00	9.00, 10.00 Dnevnik
8.10	Film: Simbad e il califfo di Bagdad (pust., It. '74)
10.05	Nedeljski Disney, vmes risanke Classic Cartoon
11.00	Nan.: Blossom, 11.25 Sui gradini di Harlem
11.50	Dnevnik
11.55	Ci vediamo in TV
13.00	Dnevnik, 13.25 Tg2 Motori, 13.35 Telecamere
13.55	Motociklizem: VN Evrope, 500 ccm
14.50	Film: Il sergente Bum! (pust., ZDA '53, i. Burt Lancaster, C. Connors)
17.00	Nan.: Sentinel
17.20	SP v nogometu: Jugoslavija - Iran
19.30	Sport: Domenica sprint
20.00	Risanke: Tom in Jerry
20.30	Dnevnik Tg2
20.50	TV film: Diritto di vivere - Life after Death (dram., Fr. '95, i. E. Savigneau)
22.35	Nan.: Hunter
23.25	Dnevnik, vreme
23.45	Rubrika o protestantizmu
0.15	Proza: G. Leopardi

RAI 3	
6.00	Fuori orario
8.30	Vabilo na koncerte Rai 3
9.35	Film: La leggenda dell'arciere di fuoco (pust., ZDA '50, i. B. Lancaster)
11.05	Motociklizem: Vn Evrope, 125 ccm., 12.30 250 ccm.
13.20	Aktualno: Fermata d'autobus - Umetniki
14.00	Deželni dnevnik, vreme, 14.15 dnevnik
14.30	Film: Oltre il giardino (kom., ZDA '79)
16.40	Film: Proces a Fortitude Bay (dram., ZDA '94)
18.00	Glasba: Almamegretta
18.50	Vreme, dnevnik, deželne vesti, sportne vesti
20.00	Sport: On the Road, 20.30 Blob - Mundial
20.50	SP v nogometu: Jamaika - Hrvaška
23.00	Dnevnik, deželne vesti
23.15	Sport: Sportna nedelja, vmes teniški turnir ATP
0.30	Dnevnik
0.45	Fuori orario, vmes film: La collana perduta della colomba (dram., Tunizija '90, r. N. Khemir)

RETE 4	
6.00	Nan.: Piccolo amore, 6.50 Aroma de café, 8.00 Pregled tiska
8.30	Nan.: Mister Ed
9.00	Nedeljski koncert
10.00	Masa
10.45	Aktualno: La domenica del villaggio
11.30	Dnevnik
12.30	Dok.: L' altro azzurro
13.30	Dnevnik Tg4
14.00	Film: La guerra di Troia (pust., It.-Fr. '61)
16.00	Film: L' incendio di Roma (zgod., It. '65)
18.00	Nan.: Colombo, vmes (18.55) dnevnik
20.35	Film: Gli occhi del delitto - Jennifer Eight (thriller, ZDA '93, i. A. Garcia, Uma Thurman)
23.00	Film: La stella del Sud (pust., VB '68, i. G. Segal, U. Andress, O. Welles)
1.10	Pregled tiska
1.30	Nedeljski koncert

CANALE 5	
6.00	Na prvi strani
8.00	Jutranji dnevnik Tg5
9.00	Nabožna oddaja: Le frontiere dello spirito
9.45	Aktualno: Anteprima
10.00	Film: Due samurai per 100 geishe (kom., It. '62, i. Franco Franchi, Ciccio Ingrassia, M. Lee)
12.00	Nan.: Casa Vianello
13.00	Dnevnik
13.30	Variete: Strada facendo - Trenutki, spomini, občutki ob 20-letnici Canale 5 (vodita Claudio Lippi in Enrica Bonaccorti)
18.00	TV film: Uccelli di rovo (dram., ZDA '82, i. R. Chamberlain, B. Stanwyck, R. Ward, 1.)
20.00	Dnevnik TG 5 in vreme
20.30	Variete: Speciale «Una goccia e più...» (vodi Mara Venier)
23.00	Aktualno: Target - Anno zero (vodita Gaia De Laurentiis), 23.30 Nonsolomoda (vodi Alef Jnifen), 0.05 Parlamento in
0.35	Nočni dnevnik
1.05	Aktualno: Laboratorio 5 - Videoaspiranti
2.05	Racconti di mezzanotte - Polnočne pripovedi, 2.30 Ragionevoli dubbi
3.30	Nočni dnevnik

ITALIA 1	
6.30	Otroski variete, vmes nan. in risanke ter variete Bim Bum Bam
9.05	Risanke
9.30	Aktualno: La nostra inviata Manuela, risanke Batman
10.00	Aktualno: Ciak Junior
10.30	Sport: NBA Action
11.00	Nan.: Tarzan
12.00	Sport: Grand Prix, vmes (12.25) Odpri studio
13.00	Sport: Vodič SP v nogometu
13.35	Glasba: Super (vodi Laura Freddi)
14.35	Glasba: Ricky Martin
15.30	Film: Il vento e il leone (pust., ZDA '75, i. Sean Connery, C. Bergen)
17.30	Nan.: Flipper
18.30	Odpri studio
19.00	Nan.: Nash Bridges (i. Don Johnson)
20.00	Variete: Benny Hill Show
20.30	Aktualna odd.: Mai dire gol nogometnega prvenstva - Mondiali 98
21.00	Nan.: Dio vede e provvede (i. Angela Finocchiaro, Athina Cenci, Carlo croccolo)
23.00	N an.: X-Files
0.00	Italija 1 sport - SP v nogometu, Sport studio

TELE 4	
15.15	Nad.: Prava ljubezen
14.35	Automobilissima
16.00	Film: I due rivali
17.30	Nan.: Max Headroom
18.30	Le fontane di Roma
19.40	Laff Movie
20.05	Nan.: Il supermercato....
20.30	Film: Top Line
22.00	Volitive v živo

MONTECARLO	
14.25	19.30, 22.35, 0.55 dnevnik, 12.10, 18.15 Sport
11.55	Papežev blagoslov
13.15	Nan.: Seinfeld
13.45	19.30, 20.15 Sportne odd. o SP v nogometu
14.30	SP v nogometu: Argentina - Japonska, 17.30 Jugoslavija - Iran, vmes (16.30) Dopogol
21.00	SP v nogometu: Jamaika - Hrvaška
22.50	Sport: Biscardihev proces

Slovenija 1	
7.55	Napovedniki
8.00	Ziv zav: Risana nani-zanka, 8.25 nan. Zvezdica, 8.50 Skrivno življenje igrac, 9.20 Telerime, 9.25 nan. Pustolovščine
9.50	Ozare
9.55	Veliki ruski skladatelj: Modest Musorgski
11.00	Dok.: Svet opic (9. del)
11.30	Obzorja duha
12.00	Ljudje in zemlja
12.30	Pomagajmo si
13.00	Porocila, vreme, sport
13.15	Vremenska panorama
13.55	Pravi biznis, 14.55 Novice iz sveta razvedrila
15.25	Film: Sebastian (Norv. '95, r. Svend Wam)
17.00	Obzornik, vreme, sport
17.15	Alpe Jadran
17.45	Po domače
18.40	Razgledi slov. vrhov
19.10	Risanka, 19.20 Loto
19.30	TV Dnevnik, vreme, sport
20.00	Zoom
21.35	Intervju
22.30	Porocila, vreme, sport
22.50	Nan.: Tretji kamen od sonca (ZDA, 9. ep.)
23.15	Nad.: Bramwell 2.
0.05	Razgledi slov. vrhov

TV PRIMORKA	
8.00	13.00 Videostrani
13.00	Videospot dneva
13.05	Praznik cesenj 97
14.30	Sprehod po Julijcih
14.45	Vencek domacih
16.30	Zgodovina avtomobilizma, 17.00 Glasb. labirint
18.00	Sončna Goriska
19.00	Program za otroke
20.00	Napoved sporeda
20.15	Mi gradimo N. Gorico...
21.45	Zgod. avtomobilizma
22.15	Glasb. odd.: Naj spot

Slovenija 2	
7.25	Vremenska panorama
8.50	Napovedniki
8.55	TV prodaja
9.25	Teater Paradiznik
10.20	V vrtincu (pon.)
11.00	Film: Slon v bolnišnici (Nemčija 1992, r. Karola Hattop, i. Andrej Jautze)
12.25	Euronews
14.20	SP v nogometu: Argentina - Japonska
16.40	DP v plesu
16.55	Teniski magazin
17.20	SP v nogometu: Jugoslavija - Iran
19.30	Videoring
20.00	TV nadaljevanka: Resnici ni obraz Anite Novak (Slov., A. Marodic, i. I. Zupancic, L. Rozman, M. Potokar, Dare Valic, 4.)
20.50	SP v nogometu: Jamaika - Hrvaška
22.00	Sport v nedeljo
0.00	Film: Aimée (VB '90, i. D. Sumpter, J. Stevenson)
0.30	Kosarka NBA (finale, 3.t.)
23.35	SP v SRG
0.35	Napovedniki

Koper	
14.00	Euronews
14.30	SP v nogometu: Argentina - Japonska
16.15	Film: The Kid (ZDA 1921, r.-i. C. Chaplin)
17.30	Dok.: Odmev
18.00	Program v slov. jeziku: TV Poper - Kabaretno satirna oddaja
19.00	TV dnevnik
19.25	Risanke, 20.00 Vesolje je...
20.30	Istra in...
21.00	SP v nogometu: Hrvaška - Jamaika, med odmorom TV Dnevnik, vreme
22.45	SP v nogometu: Jugoslavija - Iran
	TV Dnevnik-Vsedanes

RADIO	
Radio Trst A	
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00, 17.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojano; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Mladinski oder: Dobra vila (prir. M. Perat, r. M. Sosič, 1. del); 10.25 Veselo po domače; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.10 Orkestri; 11.30 Nabožna glasba (I. Florjanc); 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Slovenski obzornik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mala scena; Boljše življenje (F. Tomizza, dram. J. Tavčar, r. J. Babič, 9.); 14.40 Pop music; 15.15 Iz krajevnih stvarnosti - Z naših prireditvev, nato Priljubljene melodije; 17.00 Poročila, Šport, glasba; 19.20 Napovednik; 20.00 Koncert Simfonikov RTV Slovenija; 21.30 Glasba; 22.00 Poročila; 23.00-2.00 Volitive '98.	OKC obveščajo; 8.30 Jutranjik, osmrtnice; 9.30 Pravljica; 10.00-11.00 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du jes?!; 14.30 Šport in glasba; 15.30 DIO; 17.30 Osmrtnice; 19.00 Dnevnik; 20.00 Večer večnozelenih; 22.00 Zrcalo dneva, nato iz naše diskoteke.
Radio Koper	
(italijanski program)	
8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 7.50 Horoskop; 8.05 Ballate e sballate; 9.00 Kulturna poročila; 9.30 V knjigarnah; 10.00 Kino-Gledališče; 10.15 Sigla single; 11.00 Ob 11-ih; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Šport; 13.40 Bella Bellissima; 14.30 Ferry sport; 17.33 Lestvica LP; 18.30 Pripoved; 19.00 F. Schubert; 19.25 Sigla single; 19.30 Dnevnik, Šport; 20.00 RMI.	
Slovenija 1	
5.00, 6.00, 8.00, 9.05, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Kronika; 8.05 Igra za otroke; 9.05 Sledi časa; 9.35 Veseli tobogan; 11.05 Poslušalci čestitajo; 12.05 Na današnji dan; 13.25 Za naše kmetovalce; 15.30 DIO; 16.00 Pod lipo domačo; 17.05 Reportaža; 17.35 Minute za...; 18.05 Igra; 18.35 Zbori; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva, vreme; 22.30 Informativna odd.; 22.40	
Slovenija 2	
5.00, 6.00, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.40 Prireditve; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Gori...; 11.35 Gost; 13.00 Športno popoldne: Gost izbira glasbo, zimzelene melodije, nogomet; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 18.00 Morda ni ste vedeli; 18.45 Črna kronika; 19.30 Top albumov; 20.30 Študentski rock; 21.30 Na piedestal; 22.00 Zrcalo; 22.30 Drugi val.	
Slovenija 3	
8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00 Poročila; 8.05 Na poljani jutro; 8.30 Preludij; 9.00 Maša; 10.05 Solisti in orkestri; 10.40 Izbrana proza; 13.05 MePZ Svoboda; 14.05 Humoreska; 14.35 Operno popoldne; 15.30 DIO, vreme, šport; 15.50 Glasb. miniature; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, topisi; 19.30 Cerkvena glasba; 20.00 Sedmi dan; 20.15 Operne plošče; 22.05 Prevodne strani; 22.30 Oratorij; 23.55 Glasba in napoved; 0.00 Poročila.	
Radio Koroška	
6.08-7.00 Dobro jutro, Koroška!-Guten Morgen, Kärnten (mag. M. Gallob); 18.00-18.30 Za vesel konec tedna.	

Primorski dnevnik

Lastnik: Zadruga Primorski dnevnik z o.z. - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E. d.o.z. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699, fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7786300, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Internet: <http://www.primorski.it/>
e-mail: redakcija@primorski.it

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7786300, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 20%

Cena: 1.500 LIT - 80 SIT
Naročnina za Italijo 480.000 LIT
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Letna naročnina za Slovenijo 20.000 SIT plačljiva preko
DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373
ziro racun 51420-601-27926

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

HIT CASINOS NEWS

HIT HOTEL CASINO' PARK - HIT HOTEL CASINO' PERLA - HIT CASINO' KRANJSKA GORA - HIT CASINO' OTOČEC - HIT CASINO' ROGAŠKA SLATINA

HIT Hotel Casinò Park
Nova Gorica · Slovenija

HIT Hotel Casinò Perla
Nova Gorica · Slovenija

OD 1. MAJA DALJE
VSAK DAN ZA
VAŠE RAZVEDRILO!

Nagradni sklad
v vrednosti več kot
MILIJARDO lir!

(12-309 98)

Obiščite nas in doživite nepozabne trenutke sreče ob milijonskih dobitkih, ki Vas čakajo, če se boste udeležili nagradne igre v HIT-ovih igralnicah. Žrebalne kupone boste prejeli že ob prihodu v igralnico, ostale možnosti pa se Vam ponujajo pri posameznih igrah! Pričakujemo vas do 30. septembra v HIT Casinoju Park in HIT Casinoju Perla v Novi Gorici, kajti
- KDOR SPI, NAGRADE ZAMUDI!

Pričakujemo Vas:

Hit Hotel Casinò Park
tel. 00386 . 65 . 126 26 33

Hit Hotel Casinò Perla
tel. 00386 . 65 . 126 31 39

Informacije lahko dobite tudi pri naših hostesah na informacijskih mestih v bližini Vašega doma ali neposredno pri osebju igralnice.

HIT CASINOS CENTER
Nova Gorica · Slovenija

★ ★ OBIŠČITE NAS ★ ★

- *ITALIJANSKA KUHINJA v Restavraciji Hotela **PARK** Nova Gorica, vsak dan od **28.5.1998!** Za vas bodo ustvarjali trije slavni italijanski kuharji!
- ***SUPER POPUST 20%** za vsako posamezno nočitev z zajtrkom (BB) v naših hotelih **PARK, PERLA, LIPA** in **SABOTIN** v dneh od ponedeljka do vključno četrta, z izjemo praznikov in predprazničnih dni - **od 1. junija 1998 dalje!**
- ***TURNIR - CHEMIN DE FER** v Casino-ju **PERLA**: **19. in 20.6.1998** Vljudno vabljeni!
- ***RAZSTAVA "L'armonia segreta di Borta"** - "Bortova skrivnostna harmonija", v prostorih HIT-ovega Poslovnega centra v Novi Gorici, od **2.6.1998 - 6.7.1998** - Slavnostna otvoritev **2.6. ob 20h!**

Sreči je ime **EXTRA BINGO**

POMLADNI EXTRABINGO HIT CASINO' PERLA
1.3. - 15.6., žrebanje 16.6.1998

POLETNI EXTRABINGO JESENSKI EXTRABINGO
16.6. - 14.9., žrebanje 15.9.1998 16.9. - 14.12., žrebanje 15.12.1998

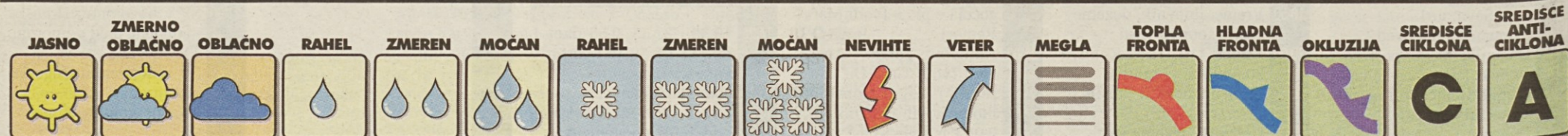
Nagradni sklad: **120.000.000 LIR!**

"HIT BUS" - za večje ugodje!

Vsakodnevni BREZPLACNI prevoz naših gostov s slovenske strani mednarodnega mejnega prehoda "Casa Rossa" Rožna dolina do PARKA/PERLE in nazaj. Vsakih 20 minut od 17.00-04.00; sobota, nedelja, prazniki od 15.00-05.00. Avto parkirate na velikem parkirišču na italijanski strani mejnega prehoda. Vsem uporabnikom "HIT BUS"-a l. gratis kava v naši Hit Gostilni Rožna dolina!

Kmalu nasvidenje!

HIT Casinos Nova Gorica - Slovenija

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope je območje nizkega zračnega pritiska. Hladna fronta se pomika prek srednje Evrope proti vzhodu in bo oslabljena vplivala na vreme tudi pri nas.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzide ob 5.15 in
zatone ob 20.55.
Dolžina dneva 15.40.

LUNINE MENE

Luna vzide ob 0.03 in
zatone ob 9.30.

MORJE

Morje mirno, temperatura morja 22 stopinj C.

PLIMOVANJE

Danes: ob 6.49 najnižje -54 cm, ob 13.48 najvišje 32 cm, ob 19.19 najnižje -6 cm, ob 0.35 najvišje 26 cm.

Jutri: ob 7.33 najnižje -46 cm, ob 14.47 najvišje 32 cm, ob 20.41 najnižje -4 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C		°C
500 m	18	2000 m.....	5
1000 m	14	2500 m	2
1500 m.....	9	2864 m.....	0

DANES

Danes bo delno jasno z spremenljivo oblačnostjo. Popoldne se bo v zahodnih krajih ponovno pooblačilo in zvečer bodo že manjše padavine. SOSEDNJE POKRAJINE: Spremenljivo oblačno bo. V krajih zahodno od nas bodo občasno manjše padavine.

JUTRI

V ponedeljek in torek bo spremenljivo do pretežno oblačno. Občasno bodo krajevne padavine, delno kot plohe ali posamezne nevihte.